

auxilium, favorem, ac pro singulari certamine faciendo locum praesertim, seu praestanti jussit, curaverit, vel permisit, aut quid alius de premissis in dicto? Predecessorum literis prohibitis fecerit, & per cuius, etiam absentis, & ignorantis Vassallos, Officiales, Ministerios agentes, & homines quoscumque talia facta, aut permisit fuerint, sequè enim peccatum arbitrabamur quod per scipium facit, & qui non curat, ne fiat per eos quod ipse prohibere potest, alioquin facile est literarum prefatarum effectum illudere, si illis, qui scire, & docere possent, ipsos debent, ignorantis proprie, culpeque alieni permetteretur allegatio, nisi forte de receptione facta delata fuerint publici hospitatores, quod quoniam suorum holpitum conditionem explorare non tenentur, nouum censeri esse in culpa, nisi probetur quod scienter peccaviderint.

Solam signaturam sufficiere, & ejus exempla, Notario Curie Gubernatoris subfirma fidei facere declaras. Conveniensque derogas.

§. 8. Volumus quoque presentis cedulae solam signaturam, etiam absque eo quo data, & registrata fuerit, & tam ipsam originalem, quamcumque constitutione vel regula forsan contraria non obstantibus, quam ejus exempla per Notarium Curie praesentis, & pro tempore futuri Gubernatoris suscripta, ubique fidem facere.

§. 7. Non obstantibus omnibus illis que dicti Prede-

cessores in suis literis predictis voluerunt non obstante aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis,

statutis & consuetudinibus juramento, &c. robora-

tis, privilegiis quoque, indulgiis, & literis Apostolicis

quibusvis, etiam S. R. E. Card. & alii quibusvis qua-

cumque, tam mundana quam Ecclesiastica auctoritate

fulgentibus personis, concessis, & innovatis, illorum

tenore, etiam si pro sufficiente illorum derogatione, to-

talis expressio seu infertio, vel alia certa forma requi-

reretur, pro sufficienter expressis habentes, ceterisque

contrariis quibuscumque.

Placet, & ita Mota proprio precipimus, & ordina-

mus. I.

MARCELLUS SECUNDUS PONT. CCXXVI.

ANNO DOMINI MDLV.

P A U L U S Q U A R T U S P O N T. C C X X V I I .

A N N O D O M I N I M D L V I I .

PAULUS IV. Archiepiscopus Theatinus, Neapolitanus, Petrus Carafa, antea dictus, Episcopus Card. Ostiensis, & Sacri Collegii Deianus. Creatus 10. Kal. Coronatus 7. Kal. Junii 1555. Sedit annos 4. menses 2. dies 27. Creatus Cardinales 19. Obiit 15. Kal. Septemb. Anno Domini 1559. Corpus eius in Basilica Vaticana conditum à Pio V. in Ecclesia S. Marie super Minervam translatum fuit. Vacavit Sedes menses 4. dies 7.

Privilgium Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia, deputandi personas extra Ordinem, in Syndicos, & economos, ad exigenda legata pia, & alia negotia pertractanda, una cum aliarum gratiarum eisdem Ordinis confirmatione.

Quoad secundam partem, habes infra aliam Clem. VIII. confit. n. 51. Ratio, ubi omnia privilegia Ordinis, quatenus Concilio Tridentino non sunt contraria, confirmantur. Syndici autem gaudent omnibus privilegiis Ordinis, ex indulto Clem. VII. de quo sap. in conf. 19. Dum consideramus.

A F L V S P A P A I V . Edita die 1555.
Ad perpetuam rei memoriam.

X Clementi Sedis Apostolice provisione, necnon personarum devotarum profectu sub regulari castimonia Domino militans pia devotione provenire dignoscitur, ut Romanus Pont. quandoque per predecessores suos Roman. Pont. pro Relig. conservatione, & augmento, ac personarum earundem quiete, & commodo concessa approbet, & innoveret, ac probata, & innovata Apost. auctoritate communiat, ut eo firmiora persistant, quo superius fuerint ejusdem Sedis auctoritate circumulta.

§. 1. Sanè pro parte dilecti filii Clementis de Monilia, Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum Regulatis Observantie, nobis super exhibita petitio con-

*Ordini
trum de
ser: anti
rea mi
sere.*

tinebat, quod cum inter operarios, qui ad excolendam vineam Domini Sabaoth, Dei gratia, Ordo ipse magnos probitatis, & doctrine, ac animarum salutis fructus tem- per olim attulerit, & quotidie afferte conetur, ac exinde pro suis sanctis opibus, honestisque laboretibus, pro que

salute

MARCELLUS II. de Oppido Montifani, quod est in Piceni agro, Marcellus Cervinus antea dictus. Richardi filius, Presbyter Cardinalis tit. S. Crucis in Hierusalem. Creatus 5. Idus Aprilis, Anno Domini 1555. Sedit dies 22. nullus creavit Cardinales. Obiit 4. Kal. Maii eodem anno, sepultus fuit in Basilica Vaticana. Vacavit Sedes dies 22.

ESTADOS QUARTOS.

Quod invenimus, ut Apollonius Sunt, super continet
admodum Odisseus, etiam heros Graecus est, tam
tempore, quod non sicut anteponit, sed posteaque
tempore, quod non sicut anteponit, sed posteaque

...nominis, & alias gratias, & remissiones, & rogationes, & votos, & cunctas supplicationes, & exortationes, & canticulae, &c. quae per spiritum & vocem suam, etiam per suam signaturam, aut per gravem vivas vocis, vel contra aperte, & proferro conscientie, quamcumque fieri, tam praedictorum, & trup Minorum, quam sancte Clave, ac tertio tempore, & tenia nunquam Ordinibus, illarumque Superius, & Fratribus, & fratibus, & Sororibus acutiusque lexus perspicere, & Misereritie, & misericordie, Ecclesie, & locis qui sufficiuntque ad hoc Ordinibus, nunc & pro tempore, & mendicantibus, & genere, vel incommunicacioni per modum communicationis, sive extentionis privilegiorum inter se, ac etiam cum aliis quibuscumque Ordinibus, Mendicantibus, & non Mendicantibus. Et felicis recordationis Greg. IX. Bonifac. VIII. Alex. IV. Nicol. III. Clem. V. Eugenius etiam LV. Leo X. Clemens VII. Paulus similiter III. ac Julius etiam III. ac alii Romani Pontifices predecessores nostri, & Sedes Apostolica, tam super exceptionibus, etiam ab Ordinariorum locorum, & Legatorum, etiam de latere, ac hereticis pravitatis inquisitorum jurisdictione, visitatione, & correctione, quam tantum ab omni impositione, collecta, decima, subficio, quarta, & quinta, funeralium, & legatorum partibus, pedagiis, & gabellis, ac alio quocumque gravamine per Sedem eandem pro tempore impositis, concesserint.

§. 3. Ac pia memoriae Martinus IV. etiam praedecessor noster, qui considerans, quod Fratres Ordinis Minorum regularis Observantia hujusmodi pro nulla re temporali, juxta eorumdem professionem, & regularia instituta, possunt in iudicio experiri, ut exclusi quibuscumque sollicititudinibus, libertius, & quietius diuinis possint vacare obsequiis, & offertenium, donantium, & concedentium, aut in ultima voluntate relinquientium Ordini Fratrum Minorum, vel illius Fratribus praedictis aliquid propter Deum, pia intentio non defraudaretur, ac haereditum, & executorum negligentiis obviari posset, ac ut ipsi Fratres secundum modos licitos, & congruos, ipsi Ordini relictis sibi in testamentis non fraudarentur, inter alia disposuit, quod Generalis, & Provinciales Ministri, ac Custodes universi pro tempore ipsius Ordini, Fratrum Minorum, possent nominare speciales personas, quae non essent de dicto Ordine, pro locorum indigentia singulorum, quas personas taliter, per ipsos nominatas pro tempore, in tis legitimam administrationem, & generalem, & libram gerere, & ipsos veros, & legitimos administratores, economos, syndicos, & actores esse, de plenitude potestatis constitundo, auctoritate Apostoli decrevit, qui res ipsas de refum praedictarum pretiū, & praedictas eleemosynas nomine R.E. (ad quam rerum, mobilium, & immobilium, quibus Fratres uti possunt, ius, proprietas, & dominium nullo medio spectant) recipient per eosdem in fratribus fororum utilitates, prout eis licet, ex regula, vel declaratione regule convertenda, sicut, & quādo à Generalibus, & Provincialibus Ministris, & Custodibus praedictis, & eorum singulis pro tempore, in provincia, vel custodia sibi decreta, vel ab eisdem Fratribus de assensu eorum existissent requisiti, ac eisdem personæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi praedicta, transfigendi quoque, & pacificandi, conveniendi, compromittendi, remit-

condi, resuendit, quicquidem nonnullis gradis, defensandi, & animas omnium de calamitate suada, & veritate dicenda juravit, se cuiuslibet alio in genere jureg-
mentum prestandi, omni illis, & ceteris filiis qui hujus-
modi res mobiles, & immobiles, aut proutum erant, vel
relictas eleemosynas, & literibus in testamentis recipie-
bant, vel violenter surserent, sive contra voluntatem fe-
derum quomodolibet obtinuerent. Et generaliter in omni
hinc classis, rebus, & locis aujustimodi ad ipsam Ecclesiam
sanctissimis, iuribus, & libertatibus, & iuribus, ac pri-
oribz, & indulgentiis eorumdem, sine cuiuslibet satisfac-
tione, & causulis onere, plenam, generalem, & liberam
haberent, Apostolica auctoritate prefata, in iustitia &
civita judiciale potestate, revocandi quaque personas
eisdem, & eam quilibet, ad alias eis subveniendi, &
vel nominandi per sopraddictum modum nominationis,
quotiescunquam foret, que cendero in predictis,
vel similiter haberent potestatio plenam, & liberam per
litas, sub Datum apud Urbem Vetussem, quinto decimo
Kalendas Februario, Pontificatus sui Anno a. auctoritate
Apostolica prefata etiam concessit facultatem.

9.4. Et licet recolenda mem. Joannita Papa XXII.
similiter predecessor noster , constitutione que incipit,
Ad conditorem , per quam ministris , & custodibus , &
Fratribus predicitis , ne literis , & concessione Martini
predecessoris hujusmodi sine Apostolice Sedis praefata
licentia uterentur, inter cetera prohibuerit.

9.5. Nihilominus proibitione hujusmodi non ob-
stante sancte mem. Martinus V. similiter predecessor no-
ster voluit , & eadem auctoritate Apostolice concessit
ministris , & custodibus , & fratribus predicitis , quod ipsi ,
& eorum singuli literis Martini IV. predecessoris , ac om-
nibus in eis contentis hujusmodi libere , & licite uti va-
lerentur , & quoque per Sedem predicantem aliud
in premissis eidem Ordini nullius fore ordinatum.

9.6. Ac etiam fel. mem. Eugenius etiam Papa IV. pariter prædecessor noster, ius hujusmodi eidem Ordini per alias suas literas tenore literarum Martini IV. prædecessoris hujusmodi in eis praesertim, ut dicitur, concessit;

5.7. Necnon etiam piz mea. Nicolaus V. & Sixtus IV. etiam prædecessores nostri, super confessionibus audiendis omnium personarum extanorum, & forenium quacumque Dicecessum per Fratres Minores Ordinis, & Observantie regulare hujusmodi ad hoc à suis Superioribus, ut moris est deputatos, necnon pro absolutionis beneficio illis impendendo, ac sanctissime Eucaristia Sacramento eis taliter confessio; non tempore preterquam in die Resurrectionis Dominicae, licet administrando, per diversas tornas literas, eademuctoritate Apostolica facultatem concesserant, iustus Eugenius, & diversi alii Romani Pontifices posteaq[ue] in modis diversi facultatem absolvendi hujusmodi sub diversis modis & formis, ac etiam in diversis Conventibus Crucis hujusmodi tunc expressis (etiam vivæ vocis oratione) tripliæ ampliarunt, & extenderunt, prout in singulis confessionibus, & literis eorundem prædecessorum plentis dicitur continet.

5.8. Cum autem sicut eadem expeditio subiungebat,
ea quæ sepius Apostolica auctoritate prædicta munita
existunt, maiorem obtineat roboris firmitatem, dictum
que Clemens Minister cupiat privilegia, facultates, con-
cessiones, indulcta, dispensationes, & singulas alias gratias
huiusmodi, etiam per nos approbari, innovari, & confir-
mari, pro parte ejusdem Clementis Ministeri nobis fuit
humiliter supplicatum, ut eisdem privilegiis, immuni-
tatis, exemptionibus, libertatibus, favoribus, conservato-
riis, declarationibus, facultatibus, dispensationibus,
gratiis, concessionibus, indulgentiis, & indultis pro illo-
rum obtraxantia viridiore nostræ approbationis robur
adjicere, aliasque in premissis opportune providere de
benignitate Apostolica dignatemur.

6.9. Nos igitur qui ornatum votis, præteritum illis quibus sub sancti religionis jugo divinis laudibus, & Christianæ professionis augmendo incumbentium personarum tranquillitatí, commoditatibus & honori consuluntur, libenter annimus, eoque favoribus prosequimur opem.

ann. XXXII
in sua exir.
Ad conditores
d. faciles am
abstuler.

*Micro. D. com
softissimis.*

*Eng. IP. confr.
navis.*

*ext. IV. confessio
nem faciliatatem au-
tioris confessionis.
Et ad-
ministrandi
sacramenta
ecclesiastica.*

que tiene
familia con-
macionem
b isto Pons.

*qui omnes
eratia d. Or-
dinis confir-
mat.*

portum, & jura suorum supplicio & aliis inclinaci, pœnitentia, ac omnia, & singularia alia privilegia, immunitates, excepti-
pignos, animosque qui secundum prædictas libertatis, per-
rogatives, factum, conservantias, declaraciones, facul-
tates, dispensationes, gratias, concessiones, indulgentias,
& indecorum pœnitentias, & cunctam, etiam per modum
communicacionis, & extensionis hanc se, & cum alii
Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus, ejus-
dem Fratrum Minorum regularis observantie, & Sanc-
te, & de Pœnitentia Tertiis Ordinis, etiam in Congre-
gatione sub trium votorum substantiali professione;
& sororum Superiorum Ordinis Minorum regularis
obligacione, hujusmodi obedientia degeneribus, iporum
que Superiorum Fratribus, Monialibus, Sororibus, &
utrinque summis singularris personis, non Mon-
asteriis, & Ecclesiis, & locis quibuscumque, in
genere, & in specie, etiam per fidem signaturem, etiam
viva voce ostendo, ut praefetur, que alias tam per pre-
fatos, ac quoscumque alios Romanos Pontifices præde-
cessores nostros, ac nos, & Sedem predictam, quæ Em-
peratores, Reges, & alii Principes, sub quacunque for-
ma, & expressione verborum concessa, ac etiam iterata
viciis approbata. Necnon cum omnis, & singulis in
eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus, si
genas desuper concessas literas, & in eis contenta (etiam
prolixi largius in aliquibus earum eis concessum est) in-
terpretando, & inde secuta quecumque illorum omnium
tenores, & formas, datas, effectus, & deicta in illis appo-
sa, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesertim
pro sufficiente expressis habentes, dicitur auctoritate Apo-
stolica, temore præsentis ex certa scientia, ac dicitur Apost.
potestatis plenitudine approbatum, & innovamus, &
perpetuam roboris firmatatem obtinere, & firmiter ob-
servari, necnon Ordinibus Fratrum Minorum regularis
observantie, & sancte Clare, & Tertio de Pœnitentia
nuncupato, etiam in congregazione sub obedientia Fra-
trum Minorum observantie hujusmodi degentibus Su-
perioribus, Fratribus, Monialibus, etiam Tertiis non
cupatis Sororibus, personis, Monasteriis, dominibus, Ec-
clesiis, & locis præfatis, etiam per modum communica-
tionis, & extensionis hujusmodi suffragari, illisque frui-
uti, & gaudere, quando & quoties opus fuerit, posse, &
debere, in iudicio, & extra, ac etiam in fato conscientiae
in omnibus, & per omnia, perinde ac si specialiter, & ex-
presse eisdem fratrum Minorum, ac Sanctæ Clari, & Ter-
tio de pœnitentia nuncupato Ordinibus concessa fu-
sent, decernimus. Supplentes omnes, & singulos juris, &
facti defectus, si qui forsitan intervenierint in eisdem.

¶ 10. Et nihilominus pro potiori cautela, & amplio-
ti dono gratiae, illa omnia, & singula que per præfatos
prædecessores nostros, ac Imperatores, Reges, & Prince-
ipes, ac nos, & Sedem eandem concessa, statuta, & ordi-
nata fuerint, etiam juxta ampliorem, & favorabiliorem
illorum intelligentiam, & interpretationem, & præfer-
tum ut exclusi quibuscumque sollicitudinibus liberius,
& quietius divinis possint vacare obsequiis Fratres Mi-
norum regularis observantie hujusmodi, & animarum
saluti per amplius proficere, & offertentum, donantium,
& concedentum, aut in ultima voluntate relinquientum
Ordini predicto, vel Fratribus Ordinis Minorum hujus-
modi aliquid propter Deum, pia intentio non fraudetur,
ac hæredum, & executorum negligentiis obviatur, ac ut
ipsi fratres secundum modos licitos, & congruos ipsi Ordini
relictis sibi in testamento mobilibus, & immobili-
bus bonis, & aliis etiam pecuniaris sibi quomodolibet
oblatis, concessis, legatis, & donatis pro tempore, etiam
pro Missis, & aliis divinis officiis, elemosynis, & aliis
rebus, non fraudentur, quod Generalis de per se in toto
Ordine & singulis Provinciales Ministri, ac Custodes uni-
versi pro tempore existentes ipsius Ordinis Fratrum Mi-
norum in suis Provinciis, & Custodiis respectively, & ad
hoc ab eis respectivè deputati Fratres pro tempore, pos-
sint nominare speciales personas, quæ non sint de dicto
Ordine Minorum pro locorum indigentia singulorum,
quando, & quoties opus fuerit in singulis ebrum Con-
ventibus, quas personæ taliter nominatas pro tempore
in iis administrationem legitimam, & generalem, ac libe-

ram gerere, & ipsos vestris, & regimine administrare,
economos, synclaves, & locutorios, de potestate, & munus-
dine conformati, sedet nullius causa, & ratione.
¶ 11. Et hoc de generali, & loco, de potestate, &
prædictis aliis, & communis ordinis, & Custodiis, & Provin-
cialibus, & locis, & modis, & cunctis, & singulis, &
utrumque personali, proprieta, & dominio, & in me-
dio spectat) recipiato, & recipere possit, & quodcumque
eosdem in fratribus ipso modis, cunctis, & singulis, &
vestitu eorum, ac reparatione, Conventuum, & alterum
revera, locorum, Conventuum, & Fratrum quomodoli
necessariis, per tempore, & partendis, & ut quan-
do a dictis Generali in anno Ordine, & Provinciale, &
Ministris, ac Custodiis, & predicitis, & consuetudinibus, pro
tempore in Provincia, vel Custodia sibi locis, & vel ab
eisdem Fratribus de alienis eorum extingue requisihi.
Ac eisdem personæ petendi, exigendi, recipiendi, alien-
andi, prædicta, transfigandi quoque, prædicandi, conve-
niendi, compromicandi, commutandi, remittendi, refu-
tandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in
animis eorum de calunnia, & veritate dicenda jurandi,
ut cuiuslibet alterius juramentum præstanti, cum illis, &
contra illis, qui hujusmodi res mobiles, & immobiles,
aut præsumptum eorum, vel reliktis elemosynas Fratribus in
testamentis, aut alias eis donatas, & concessas occupa-
rent, vel violenter auferrent, sive contra voluntatem Fra-
trum quomodolibet retinergent. Et generaliter in omnibus
causis pro rebus & locis hujusmodi ad ipsam Eccle-
siam spectantibus, iporum Fratrum usui concessis, nec
non pro immunitatibus, & libertatibus, juribus, & privi-
legiis, ac indulgentiis corundem, sine cuiuslibet satisfac-
tionis, & cautionis onere, plenam, generalem, & libe-
ram habeant auctoritatem, præfata auctoritate Apostoli-
ca, in iudicio, & extra illud, potestatem concedimus. Re-
vocandi quoque personas easdem, & earum quamlibet,
ac alias subrogandi, vel nominandi per supradictum mo-
dum nominationis, quoties opportunum fuerit, quæ can-
dem in prædictis, vel similem habeant potestatem, ple-
nam, & liberam, etiam Generali, ac Provincialibus Mi-
nistris, ac Custodiis hujusmodi, & eorum singulis, ut
præfetur, eadem auctoritate facultatem etiam concedi-
mus. Nec propter premissi Fratres Minores hujusmodi
contra regulam sancti Francisci, quam professi sunt, &
profidentur in futurum, sive contra statuta regularia sui
Ordinis hujusmodi in aliquo facere, nec fecisse, imo cum
illis observatione quoad hoc, & pura, & sana confiden-
tia sine alicuius conscientie scrupulo vixisse etenus, &
in posterum vivere. Et sic per quoscumque judices, sub-
lata eis, & eorum cuiilibet quavis alteri judicandi, &
interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri
debere: irritum quoque, & inane, si secus super his à
quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignorantem
contigerit attentari, decernimus & declaramus.

¶ 12. Et infuper, ut pro tempore deputatos confesso-
res Fratres Ord. Minorum observantie hujusmodi om-
nium quarumcumque Diocesum utriusque sexus Christi
fidelium ad eos pro tempore recurrentium confessores
audire, eosque etiam in casibus, & censuris, quibus eis
per privilegia Sedis Apost. etiam per modum communica-
tionis, & extensionis quorumcumque Ord. etiam Mi-
norum hæc tenus concessionem est, possunt absolvire, & fin-
guli Ord. etiam Minorum (quorum privilegia eisdem Ordini Minorum sunt communicata, & extensa) absolvire
confuerunt, absolvendi ac pœnitentiam salutarem in-
jugandi, & omni tempore, præterquam in die Resurrec-
tione Domini Sacramenta Eucharistia tam illis quam
aliis quibusvis personis licite ministrandi, Apostolica au-
toritate prædicta indulgentia, ac de novo coedimus in
omnibus, & per omnia. Ita quod Ord. Superiores, Fratres,
Moniales, Sorores, personæ, Monast. domus, Ecel. & loca
prædicta, illis tam in genere, quam in specie, concessis, ut
præfetur, uti, potiri, & gaudere possint, & debeat.

¶ 13. Ac ab ipsis Inquisitoribus, impositionibus, gra-
vaminibus, oneribus, decimis, quarta, & quinta etiam fu-
neralium, & aliorum quorumcumque eis legatorum,
& oblatorum, ac concessorum pro tempore, necnon
pedagii, & gabellis, ac omnibus, & singulis aliis supra-
dictis

*Normae
facultatis
describit, &
explicat.*

*Auctoratum
queque ut
dilecti con-
fines, alio-
ministrandi
Sacramenta
tribuit.*

*Exemptione
a deponen-
tia
largitudo
Tunc in
obligatio
pedagii, &
gabellis, ac omnibus, & singulis aliis supra-
dictis*

*agiam in
conf. 11. Pii
v. Dudum ad
plures.
Ecclesiastis
deponit.*

dictis, liberta penitus, immunita ex exceptis, auctoritate

Apostolicae & canone predictis, etiam concessionis, &

indulgentias, ac statutis, & ordinariis.

§. 14. Et nihilominus venerabilibus fratribus Archidiacono Rothomagensi, & Episcopo Bonchensi, ac dilecto filio Curia caularum Camera Apostolicae. Auditori per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium seu alios faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta quacumque plenum effectum sortiri, illisque omnes quos concerant pacificè frui, & gaudere. Non permittebas quenquam desuper per quacumque quomodolibet indebet molestari, contradicentes quilibet & rebelles etiam per quacumque (de quibus eis videbitur) censuras & penas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compescendo. Ac legitimis super his habendis servatis processibus, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 15. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus Super cathedram, Bonifacii, & Dudum, Universis, Conciliis, ac Clementine Religiosis, de privilegiis, & Dudum, de sepulturis, & etiam, Ex frequentibus, de sententia excommunicationis, ac extravagante, Ad conditorem, Joannis XXII, cum aliis constitutionibus tandem materiam praedicta extravagantis tangentibus seu concorrentibus, ac regulis Cancellariae Apostolicae jam editis, & in futurum edendis, ac pie memoriæ Bonifacii Papæ VIII, etiam predecessoris nostri de una, & in Concilio generali de duabus dietis editis (dummodo ultra tres dietas aliquis vigore praesentium ad judicium non trahatur) & aliis Apostolicis, ac Provincialibus, capitularibus, generalibus, & specialibus constitutionibus, & ordinationibus, etiam in ultimo generali Concilio Lateran, celebrato, & aliis Conciliis editis, necnon statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indulitis, & literis Apost. etiam in forma Brevis per Leonem X. Clementem VII. Paulum III. Julium etiam III. praefatos, ac quoscumque alios Romanos Pontifices predecessoris nostros, ac Sedem tandem, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusvis irritativis, annulativis, cassativis, etiam privilegiorum corundem revocativis, restitutivis, preservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, & derogatoriarum derogatoriis, aliiisque efficiacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam plures concessis, confirmatis, & innovatis, quibusvis personis, & Ordinibus in contrarium forsitan concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ad de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, & in eis caveatur expressè, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari possit, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliis in suo robdre permanuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel divisi ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, ceterisque contraria quibuscumque.

§. 16. Verum, quia difficile foret praesentes literas ad singula quæque loca, in quibus forte opus esset, deferri: Volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illatum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutis, seu Curia Ecclesiastica in unitis eadē prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeat, quæ praesentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa.

Dat. Rome apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die 1. Julii 1555. Pont. nostri Anno primo.

Bullar. Mag. Tom. I.

Rescissio alienationum, & iustificationum quo- rumcumque honorum Ecclesiasticorum, in- damnum Ecclesiarum, vel non servatis juris solemnitatibus, aut alias nulliter factum.

Similem rescissionem fecit Leo X. & postea Julianus III. quas pratermissi tanquam minus necessarias, & eas in servis Kodowan. in suo Tract. de Reb. Eccles. non alienan. & eandem edidit etiam Pius V. quoniam bona Sedi, & Camera Apostolica in const.

104. Apostolica. Quamvis prius ipse handicollam

generaliter reduxisset ad terminos jure communis

in const. 11. Provida. Sed pius V. ejusmodi bonorum

omnium Ecclesiasticorum alienationis rescissionem

commisit Collegio Fabrica Basiliæ S. Petri de

Vrbe, ut in sua const. 98. Esti de singulis.

De alienationibus istis habes sup. const. 1. Leon. I. & Paul.

II. in const. 1. Ambitiose, & de alienationibus, ac inci-

terationibus Civitatum, Terrarum Sedi Apost. ac

bona, quæ subditi Papæ habent in ejus Statu Ec-

clesiæ, plene dicam in const. 1. Innoc. IX. Quæ ab hac

De bonis jurisdictionibus ad Ecclesiæ, & loca pia spe-

ctantibus, in feudum, vel emphyteusim non dandis,

neque ultra triennium locandis, aut concessiones hu-

jusmodi revocando seu prorogando, extat novissima

const. S.D.N. Urb. VIII. n. 51. Humanæ, inf. tom. 4.

P A U L U S E P I S C O P U S , Edita A. D.

Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

1555.

§. 1. Njundum nobis desuper, meritis licet imparibus, Apostolica servitutis officium, mentem nostram continua pulsat instantia, ut bona Ecclesiastica, quæ cæca hominum cupiditate occupata detinetur, nostra opera- rationis ministerio ad jus, & proprietatem eorum quo- rum antea erant, omnino reducantur. Cum itaque (sicut nobis innotuit) licet alias fet. rec. Symmachus Papa pre-

decessor noster, præmium Ecclesiæ pro aliqua necessitate

quovis modo alienari, aut iura Ecclesiæ in usumfructum

dari prohibuerit, & lege hujusmodi omnes Custodes ad-

stringi, ac donatorem, ac censuratore, & venditorem

honorem perdere, & qui praemissis subscriberet, anatha-

ma esse cum eo qui daret, sive recuperet, nisi restitu-

rentur, & quilibet Ecclesiasticas personas contradicere,

& cum fructibus alienata reposcere posse, hocque non

solum in Ecclesia Romana conservari, veruso etiam in

universis per Provincias Ecclesiæ convenire voluerit.

§. 2. Et piæ mem. Paulus Papa II. etiam predecessor

noster, omnium rerum, & bonorum Ecclesiasticorum alic-

nationem, nonneque pactum, per quod ipsorum domi-

nium transferretur, ac concessionem, hypothecam, loca-

tionem, & conductionem ultra triennium, necnon in-

feudationem, vel contractum emphyteuticum, præter-

quam in casibus à jure permisso, ac de rebus, & bonis in-

emphyteutum ab antiquo concedi solitus, fieri prohibue-

rit. Et si quis contra hujus posterioris prohibitionis se-

rem de bonis, & rebus eisdem quicquam alienare pre-

sumeret, alienatio, hypotheca, concessio, locatio, condu-

ctio, infudatio hujusmodi nullius omnino essent robo-

ris, vel momenti, & tam qui alienaret, quām qui aliena-

tas res, & bona recuperet, sententiam excommunicatio-

nis incurret, & nihilominus res, & bona alienata hu-

jusmodi, ad Ecclesiæ, Monasteriæ, & loca pia, ad quæ

antea pertinebant, liberè reverterentur.

§. 3. Nihilominus à nonnullis annis citra diversæ per-

sonæ tam sacrales quam Ecclesiasticas, complura Castra,

Terras, Oppida, Civitates, & loca, tam Romane præ-

dicte, quam diversarum Cathedralium, etiam Metropo-

litam, & aliarum Ecclesiarum, necnon Monasteriorum,

domorum, & aliorum Regularium locorum, ac Hospita-

lium, & aliorum piorum locorum, praetextu diversarum

alienationum, eis de castris, terris opidis, civitatis

& locis prædictis, in evidens damnum Ecclesiarum,

Y Y Y , Monasterio

PAULUS QUARTUS

Monasteriorum, domorum, Hospitalium, & aliorum Regularium, & pitorum locorum, seu alias non servata, so-
lemnitatis & iure requisitis factarum occupavent, &
occupata decimenter, & decimante de presenti, ac exinde
factum sit, ut non solum Ecclesiarum, Monasteriorum,
& domorum Praesbiterorum ac Hospitalium, & aliorum Regu-
larium, & pitorum locorum hujusmodi Rectores, qui ex
fructibus, redditibus, & proventibus castrorum, terra-
rum, oppidorum, civitatum, & locorum hujusmodi, Ec-
clesias, Monasteria, & domos, Hospitalia, & alia loca pre-
dicta gubernabant, & illustrabant, ac eorum Ministeris
almoniam præbebant, notabiliter sine damnificati, ve-
rum etiam Rom. Pont. qui antea egenis, & miserabilibus
personis, præfertim nobilibus ad hanc Almam Urbe
pro tempore confugientibus aliunde subministrare
consueverat, vix se & familiam suam sustentare, ne
dum alii alimenta subministrare possit, in divina Ma-
jestatis offensam, & ordinis clericalis opprobrium ac
plurimorum, Christi fidelium scandalum.

*Ideo hic Rom. atque & in-
dus & annul-
lat.*

§. 4. Nos præmissa convinentibus oculis pertransire
nequeamus, quinimq; cupientes eis, quantum cum Deo
possimus, opportunum remedium adhibere: Motu pro-
prio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ po-
testatis plenitudine, omnes, & singulas alienationes, &
in emphyteum, seu censum perpetuum, aut tertianum, vel
aliam generationem, seu hominis vitam, aut aliud tem-
pus ultra triennium locationes, vel concessiones, & se-
permutations, hypothecas, & obligations, de quibus
castris, terris, oppidis, civitatibus, & locis, aut aliis bonis
immobilibus, seu rebus, & iuribus, tam spiritualibus
quam temporalibus ejusdem Romanæ, & quarumcumque
Cathedralium, etiam Metropolitan, & aliatum Ec-
clesiarum, necnon Monasteriorum, domorum, & aliorum
Regularium locorum, & quorumvis beneficiorum Ec-
clesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, &
quorumvis Ordinum Regularium, necnon Hospitalium,
& aliorum pitorum locorum quorumlibet, per quo scum-
que etiam Rom. Pont. Prædecessores nostros, seu eorum
auctoritate, vel mandato, Camerarios suos, & Clericos
Camere Apostolicae Præsidentes, ac quovis Ecclesiasticum,
Monasteriorum, & domorum Prælatos, & benefi-
ciatos, necnon Hospitalium, & aliorum Regularium, &
pitorum locorum Rectores, cujusquinque dignitatis, sta-
tus, gradus, ordinis, & conditionis existentes, etiam si
Cardinalatus honore pollement, in damnum Ecclesie, seu
non servatis solent, ita quod jure requisitis, aut aliis
nulliter haec tenus factas, & contractus superinde sub
quibusvis formis, & verborum expressionibus habitos, &
celebratos, etiam si iuramento vallatur existant, quantum
vis longa temporis præscriptione robur sumptuose dici
possint, ipsius Romanæ Ecclesie favorem, aut com-
modum concernant, eorum omnium tenores, ac si de ver-
bo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis
habentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium re-
cindimus, irritamus, cassamus & annullamus, ac viribus
omnino evacuamus, ac pro recifissis, irritis, cassis, & nul-
lis, ac penitus infectis haberi volumus.

*Dilectorum que-
debas rela-
xare bona or-
cupata, &
fructus refi-
tuero decla-
rat.*

§. 5. Ipsosque detentores ad castra, terras, oppida,
civitates, & loca occupata, ac bona, res, & iura prædicta
Romana, & Cathedralibus, etiam Metropolitan, ac aliis
Ecclesiis, necnon Monasteriis, dominibus, Hospitalibus,
& beneficiis, ac Regularibus, & piis locis relaxandum, &
de fructibus, tam haec tenus perceptis, quam in posterum
percipiendis, realiter satisfaciendum teneri, & ad id etiam
sententias, censuris & penis Ecclesiasticis, ac etiam pe-
cuniariis, omnibusque aliis opportunitis juris & facti re-
mediis cogi, & compelli posse.

§. 6. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per
quo cunquam Judices, & Commissarios, quavis auctorita-
tate fungentes, etiam causarum Palati Apostolici audi-
tores, & ipsius Romana Ecclesiæ Cardinales, ac eorum
Collegium in quavis causa, & instantia, sublata eis &
eorum cohibet quavis aliter judicandi, & interpretandi
auctoritate & facultate, judicari, & definiri debere, ac si
secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter
vel ignoranter contigerit assertari, irritum, & inane de-
agnimus.

§. 7. Non obstat quod similes, & similatio. Clas. dom.
nibus Apostolico, non colligantur quibuscumque.
Nulli ergo adic. Siquis, etc.
Dat. Romæ agud. Anno M. CCCC. anno Incarnationis
Domini. 333. Pridie Idus Juli. Pontificatus nostri
anno primo.

Leges & ordinationes à Iudeis in Statu Ecclesiastico degentibus observandas. III.

Aliqua ordinarunt etiam Innoc. IV. in constitut. 2.
Iap. Et istas ordinationes declaravit, & in qui-
busdam immutavit Pius IV. in constitut. 48. Du-
dam. Sed Pius V. eas iteratè stabilitivit, in const. 6.
Romanus, & etiam Greg. XIII. in const. 19. Alias
pia. & Clem. VIII. in const. 10. Caca. Quinimodo
Pius V. eos à Statu Ecclesiastico expulit, prout
in ejus const. 80. Hebraorum.

Alia de Hebreis vide in Greg. XIII. constit. 70. Anti-
qua, & const. 92. Sancta, & Clem. VIII. const. 20.
Cum Hebraeorum.

P A U L U S E P I S C O P U S, Edita A.D.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1555.

Cum nimis absurdum, & inconveniens existat, ut Ju-
dei, quos propria culpa perpetua servituti submi-
lit, sub pretextu quod pietas Christiana illos receptet, &
corum cohabitationem sustineat, Christianis adeo sint
ingrati, ut eis pro gratia contumeliam reddant, & in eos
pro servitute, quam illis debent, dominatum vendicare
procurent: Nos ad quorū notitiam nuper devenerit eos-
dem Iudeos in Alma Urbe nostra, & nonnullis S. R. E.
Civitatibus, Terris, & locis, in id insolentia prouipisse,
ut non solum mixtum cum Christianis, & prope eorum
Ecclesias, nulla intercedente habitu distinctione, coha-
bitare, verum etiam domos in nobilioribus Civitatum,
Terrarum, & locorum, in quibus degunt, vicos, & plateis
conducere, & bona stabilia comparare, & possidere, ac
nutrices & ancillas, aliosque servientes Christianos mer-
cenarios habere, & diversa alia in ignominiam, & con-
temptum Christiani nominis perpetrare præsumant, con-
siderantes Ecclesiam Romanam eosdem Iudeos tolerare
in testimonium vera fidei Christianæ, & ad hoc ut ipsi
Sedis Apostolica pietate, & benignitate allegati, errores
suos tandem recognoscant, & ad verum Catholicæ fidei
lumen pervenire satagent, & propterea convenire, ut
quandiu in eorum erros persistunt, effectu operis re-
cognoscant se servos, Christianos vero liberos per J-
esus Christum Deum & Dominum nostrum esse
eos fuisse, iniquumque existere, ut filii famuletur
ancillæ.

§. 1. Volentes in præmissis, quantum cum Deo pos-
sumus, salubriter providere, hac nostra perpetuò vali-
tura constitutione sancimus, quod de cætero perpetuis
futuris temporibus, tam in Urbe quam in quibusvis aliis
ipsius Romanæ Ecclesiæ Civitatibus, Terris, & locis,
Judæi omnes in uno, & eodem, & si ille capax non fuerit,
in duobus aut tribus, vel tot, quot satis sint, conti-
guis, & ab habitationibus Christianorum penitus sejun-
dis, per nos in Urbe, & Magistratus nostros in aliis Ci-
vitatibus, Terris, & locis prædictis designandis vicos, ad
quos unicus tantum ingressus pateat, & quibus solidum
unicus exitus detur, omnino habent.

§. 2. Et in singulis Civitatibus, Terris, & locis in
quibus habitaverint, unicam tantum synagogam in loco
solito habeant, nec aliam de novo construere, aut bona
immobilia possidere possint. Quinimo omnes eorum
synagogas, præter unam tantum demoliri, & deuestare.
Ac bona immobilia, quæ ad præfens possident, infra
tempus eis per ipsos Magistratus præfigendum, Chri-
stianis vendere.

§. 3. Et ad hoc ut pro Iudeis ubique dignoscantur,
masculi biretum, femine vero aliud signum patens, ita
ut nullo modo celari, aut abscondi possit, glauco coloris
palam.

*Causa birem
ordinationis
contra He-
breos.*

*Habentur
loca à Ca-
pitolino &
biratione &
paratis.*

*Synagogas
Civitatem
cam habent.*

*Signum que-
ci coloris lo-
cū patens
firmitate
signum.*

PAULUS QUARTUS.

*Per declaracionem eiusdem etiam de cunctis suis operibus non
dicitur nisi brevi, aut alterius significatur iustificatio, praesertim
cuju[m] gradus, vel premissio, seu talentum
exercitari, aut per ejusdem Ecclesias Cameræ Apostolice
Clericos, seu alias illi Presidentes personas, aut Se-
dis Apostolicas Legatos, vel eorum Vicalegatos quovis
modo dispensari, aut absolvii possint.*

*Nurrices autem
servitores Christi
fines non
minime.*

*Hoc possit
eum Ioseph
in rubro.
Dicitur festi-
vus Publicus
in labore.
Christianos
emigravent.*

*Cum eu non
conversemus.
Libros Italici
scribant.*

*Uocaturam
non exerceat.*

*Medici si
in Christianis
non curae.*

*§. 4. Nutrices quoque, seu ancillas, aut alias utrius-
que sexus servientes Christianos habere, vel eorum in-
fantes per matrem Christianas lactari, aut nutriti facere.*

*§. 5. Secundum Dominicum, vel alios de precepto Ecclesie
festis diebus in publico laborare, aut laborari facere.*

*§. 6. Secundum Christianos quoquo modo gravare, aut
contradicere vel simulato celebrare.*

*§. 7. Secundum cum ipsis Christianis ludere, aut comedere,
vel familiaritatem, seu conversationem habere nulla-*

tenus presumant.

*§. 8. Nec in libris rationum, & computorum, que
cum Christianis pro tempore habebunt, aliis quam La-
tinis literis, & alio, quam vulgari Italico sermone uti
possint, & si utantur, libri hujusmodi contra Christianos
nullam fidem faciant.*

*§. 9. Judæi quoque præfati sola arte strazzariz, seu
cenciariz (ut vulgo dicitur) contenti, aliquam merca-
turam instrumentum vel hordei, aut aliarum rerum usui hu-
mano necessariarum facere.*

*§. 10. Et qui ex eis medici fuerint, etiam vocati, &
rogati, ad curam Christianorum accedere, aut illi inter-
esse nequeant.*

*§. 11. Nec se à pauperibus Christianis dominos voca-
ri patiantur.*

*§. 12. Et menses in eorum rationibus, & computis
ex triginta diebus completis omnino conficiant, dies
qui ad numerum triginta non acciderint, non pro men-
sibus integris, sed solum pro tot diebus quot in effectu
fuerint, computentur, & juxta ipsorum dierum nume-
rū, & non ad rationem integræ mensis eorum credita
exigant. Ac pignora eis pro cautione pecuniarum sua-
rum pro tempore consignata, nisi transactis prius à die
quo illa eis data fuerint, decem & octo integræ mensibus
vendere nequeant, & postquam menses prædicti efflu-
xerint, si ipsi Judæi pignora hujusmodi vendidetint, om-
nem pecuniæ quæ eorum credito superfluerit, domino
pignorum consignate.*

§. 13. Et statuta Civitatum, Terrarum, & locorum,

*in quibus pro tempore habitaverint, favorem Christiano-
rum concernientia, inviolabiliter observate etiam te-
neantur.*

*§. 14. Et si circa præmissa in aliquo quomodolibet de-
ficerint, juxta qualitatem delicti in Urbe per nos, seu
Vicarium nostrum, aut alios à nobis deputandos, ac in
Civitatibus, Terris, & locis prædictis per eosdem Magi-
stratus, etiam tanquam rebelles, & criminis laze Majes-
tatis rei, à toto populo Christiano diffidati, nostri, & ip-
orum Vicaril, ac deputandorum, & Magistratum at-
trito puniri possint.*

*§. 15. Non obstantibus constitutionibus, & ordi-
nationibus Apostolicis, ac quibusvis tolerantiis, seu pri-
ilegiis, & indultis Apostolicis eisdem Judæis per quos-
cumque Romanos Pontifices prædecessores nostros ac
Sedem prædicant, aut illius Legatos, vel ipsius Romanae
Ecclesiæ Cameræ, & Cameræ Apostolicae Clericos
seu alios illis Presidentes, sub quibuscumque tenoribus
& formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriariu[m] deroga-
toriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec
non irritantibus & aliis decretis, etiam Motu proprio, &
certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine
concessis, ac etiam iteratis vicibus approbat, & inno-
vatis, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti
derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis,
specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum,
non autem per clausulas generales idem importantes
mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua ex-
quisita forma servanda esset, tenores hujusmodi ac si de
verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis
tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro expres-
sis habentes, illis alias in suo robo[n]te permaneris, hac*

*vice dimittat speciem & capitulo dicitur, &
tis que editoris quæbucumque.*

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

*Dat. Rome apud Sanctum Marcellum, Anno Regni
Domini millesimo quingentesimo quinto, die 14. Junij
mo quinto, Pridie Idus Julii, Pontificatus nostri An-
no primo.*

IV.

*Negantes Trinitatem aut Divinitatem Iesu
CHRISTI, aut ejus Conceptionem de Spi-
ritu sancto, aut ejus mortem ut nos redimeret,
aut Virginitatem B. MARIE Virginis, hære-
tici declarantur.*

*Constitutionem istam confirmavit, iteratoque publica-
ri iussi Clem. VIII. infra in constit. 97. Domin.*

*P A U L V S E P I S C O P V S, Edita Anno
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1553.*

*Cum quorundam hominum pravitas atque iniquitas
eo usque nostris temporibus processerit, ut & his qui
à Catholicæ fide aberrant, & descendunt, plurimi quidem
non solum diversas hæretices præstiteri, sed etiam ipsius fi-
deli fundamenta negare prosumant, & eorum exemplo
multos in interitum animæ deducant.*

*§. 1. Nos cupientes pro nostro Pastotali officio & Negantes Tri-
charitate hujusmodi homines, quantum cum Deo poslu-
mus, à tam gravi & pestilenti erode avocare, ac cæteros
ex tristitia & calamitate labantur, paterna severitate ad-
monere, omnes & singulos, qui hæc tenus assertuerunt, & de abjuratione
dogmatizantur, vel crediderunt, Deum omnipotentem & de abjura-
non esse trinum in personis, & incomposita omnino in-
divisaque unitate substantia, & unum unatæ simplici
divinitatis essentia. Aut Dominum nostrum IESUM
CHRISTUM non esse verum Deum ejusdem substantie
per omnia cum Patre, & Spiritu sancto. Aut eundem se-
cundum carnem non esse conceptum in utero Beatisissime
sempiter Virginis MARIA de Spiritu sancto, sed
sicut cæteros homines ex settine Ioseph. Aut eundem
Dominum ac Deum nostrum Iesum Christum non su-
biisse acerbissimam Crucis mortem, ut nos à peccatis &
ab æternâ morte redimeret, & Patri ad vitam æternam
reconciliaret. Aut eandem Beatisissimam Virginem Ma-
riam non esse veram Dei Matrem, nec perfidissime semper
in virginitatis integritate, ante partum scilicet, in partu
& perpetuò post partum, ex parte omnipotentis Dei Pa-
tris, & Filii, & Spiritus sancti, Apostolica auctoritate re-
quitimus, & monemus, quatenus infra spatiū trium
mensium à publicatione præsentium in Romana Curia,
quoad residentes in ea, modo infra scripto, extra eam ve-
rò, quod illos in illa non residentes, modo, & forma per
Diœcesanos statuendis, facienda incipiendorum, quos
pro primo, secundo, & tertio, ac peremptorio termino ac
monitione canonica eis & eorum cuiilibet assignamus, ab
eorum assertione, dogmatibus, & credulitate hujusmodi,
ac quibuscumque aliis in fide prædicta erroribus, in
quos hæc tenus lapsi sunt, testipuisse, & ad unitatem Ec-
clesiae teneundo, assertionem, dogmata, & credulitatem,
ac alios errores hujusmodi in manibus Inquisitorum
hæreticæ pravitatis, Civitatum, & locorum, in quibus
ad præsens degunt, realiter, & cum effectu abjurasse, &
infra alios tres mensis à die abjurationis hujusmodi in-
choandos, de eadem abjuratione venerabilibus fratribus
nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, dictæ
hæreticæ pravitatis Inquisitoribus generalibus plenam
fidem fecisse debeat.*

*§. 2. Nos enim ejusdem Dei omnipotentis exemplo,
qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur, &
plenariam re-
vivat, omnes & singulos, qui ut præfertur, ab assertione, missione &
dogmatibus & credulitate, ac aliis erroribus prædi-
cis resipuerint, & ad unitatem Ecclesiae teneundo, effectu
inquisitorib[us] ante
relapsi non
sponte abjuraverint, & de eadem abjuratione fata
præfatis*

Prefatis Inquisicibus generalibus eidem tacerint, ac poenitenciam privatam per dictos particulares Inquisidores eis in iudicet cum effectu adimpleverint, & predictis & quibusvis aliis, quantumvis gravibus & enormibus factis, & à fide Christi apostolii, ac in eisdem fidis erroribus, neccatione, communicationis, suspensionis, & interdicti, aliique sententias, censuris & poenis, tam ecclesiasticis quam temporalibus etiam bonorum privatis, & corporis afflictivis, ac capitalibus in tales à jure vel ab homine laicis, & promulgatis, & per eos premissorum occasione incurria (duobus modo delata, aut inquisiti, seu relapsi non sunt) dicta auctoritate, tenore presentium in utroque foro absolviimus & liberamus, ac cum eis super irregularitate, quam propterea contraxerint, etiam si de ligat Missis, & alia divina officia, etiam forsitan in contemptum clavium celebraverint, aut illis alias se immiscuerint. Quodque ea ipsa irregularitate, & ceteris premissis non obstantibus, qui promoti non fuerint, ad omnes etiam sacros, & presbyteratus ordines promoveri, & in illis tam ipsi, quam qui jam etiam post incursum haeresis promoti fuerint, in altaris ministerio ministrare. Necnon tam clerici, quam laici, & utriusque sexus personae, eorumque filii, nepotes, descendentes, ad gradus, honores, ordines, & officia, ac alia quocumque afflumi, illaque suscipere, & exercere libere & liceite valent, auctoritate & tenore predictis, de speciali dono gratiae dispensantibus, sive paritate indulgimus, necnon omnem inhabilitatis & infamiae maculam, sive notam, circa eos premissorum occasione quomodolibet insurgentem ab eius penitus & omnino abolemus.

Invenientes vero, & apud eam tamquam parva relapsorum incurram.

§.3. Et insuper cum errore, quo supra narravimus, ita graves, & nefandi sunt, ut illi, qui in eos incident, excommunicationem non habescant, sed subversi potius atque immunes, quam haereticorum merito dici possint, huc nostra perpetuò validura constitutione sanctimus, quod tam illi, qui haec tenet in ipsis erroribus, vel eorum aliquem lapsi sunt, & infra supradictum terminum non resipuerint, & ea, que supra diximus non adimpleverint, quam omnes & singuli alii, qui in futurum in illos, vel illorum aliquem quomodo libet prolabentur, cujuscumque dignitatis status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, pro subversis & relapsis in haeresim haberi, & ut relapsi Curiae sacerdoti, & per ipsam Curiam debitis poenis in relapsos statutis puniri possint in omnibus & per omnia, perinde ac si verè & realiter in haeresim relapsi essent, & eos relapsos esse constaret.

§.4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatioibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem premissa omnia ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque de illis ignorantiam pretendere, ac se legitimè excusare possit.

§.5. Volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod presentes literæ, seu catum transumptum, cui, si manu Notarii publici subscriptum, & sigillo aliquius personæ in dignitate Ecclesiastica constituta munitum fuerit, eam profusam fidem in judicio & extra adhiberi staruimus, quæ ipsis literis adhiberetur, si originaliter exhiberentur, in eadem Curia per aliquos Curiores nostros in Basilice principis Apostolorum, & Ecclesie Lateranen. de Urbe, ac Cancellaria Apostolica Valvis, & acie Campi Flora, ut moris est, extra Curiam verò prædictammodo, & forma per venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, ac alios Ecclesiarum Praelatos, quibus in virtute sanctæ obedientie per easdem Presentes mandamus, ut literas, sive transumptum hujusmodi ubiqui per eorum Provincias, Dioceses, & Ecclesias sincera charitate publicent & publicari faciant, statuendis, publicent, carum exemplo in singulis locis, in quibus publicatio ipsa fieri, affixo, & dimisso.

§.6. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostræ requisitionis, monitionis, assignationis, absolutionis, liberationis, dispensationis, indulti, abolitionis, sanctionis, voluntatis, decreti, statuti, & mandati infringente, vel ei aucto temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum se noverit incursum.

Dat. P. A. I. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis

nisi Dominica millesimo quinagesimo anno regnante quinto, 7. M. Aug. Pontificatus nostri Annorum.

Anno à Nativitate D. 1536. indictione 14. die vs. publicata 22. mensis Iulii. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patri & D.N.D. Pauli divina providentia Papa IV. anno ejus 2. presentes retroscripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerant ad valvas seu portas Basiliacarum Ecclesiarum Lateranensis, & præcipuus Apostolorum de Urbe, & Cancell. Apostolica, ac in acie Campi Flora, dimissis copiis affixis, ut moris est, per me Thomam Rogerum prefactum Sanctiss. D.N. Papa Carorem.

Petrus Gomes Mag. Curs.

Decanatus Collegii S.R.E. Cardinalium, cum omnimoda præcedentia spectat ad Episcopum Cardinalium antiquorem in Curia tempore vacationis præsentem; aut ex causa publica absentem, & per summum Pontificem extra eam destinatum.

Hoc idem statuit inherendo constitutioni Pius IV. de Decanato Auditorum Rotae, ut in ejus const. 61. Dudum.

Alia de Cardinalibus vide in const. jo. Sixt. V. Postquam, ubi fatid dicam.

A V L V S E P I S C O P U S, Edita ad Servus Servorum Domini: Ad perpetuam rei memoriam. 1535.

§.1. Cum venetabiles fratres nostri S.R.E. Cardinales in partem sollicitudinis vocentur, ut pro tempore existent Romanu Pontifici assistant, ipseque Romanus Pontifex eorum consilio agenda disponat, & iidem Cardinales sint pars corporis, & membra ipsius Rom. Pontificis, ac diversis Alme Urbis nostræ Parochialibus Ecclesiis, pro eorum Cardinalatus titulo, seu denominatione præficiantur, & in eis Episcopalem jurisdictionem habent, & propterea in Romana Curia residere debeant, præsentisque in dicta Curia magis digni, & privilegiati existant, quam absentes, & in operationibus titulorum, ac sex Ecclesiarum Cathedralium, quibus Cardinales pro eorum Cardinalatus titulo præfici solent, absentibus etiam ante eos in Cardinales assumptis præferantur, & si uni ex dictis Ecclesis Cathedralibus præfecti fuerint, ex post semper alios non Episcopos Cardinales in quibusvis actibus, & sessionibus precedant.

§.2. Nos ex premissis, & diversis aliis causis animum nostrum moventibus, & inter cetera, ut eosdem Cardinales absentes ad residendum in Curia aliquibus uberioribus favoribus, & prærogativis aliceremus, Decanatus Collegii Cardinalium hujusmodi, quem nos dum in minoribus constituti essemus, obtinebamus, & ad quem propter nostram continuam in eadem Curia residentiam ante alios Cardinales nobis in Cardinalatu antiquiores, tunc ab ipsa Curia absentes perveneramus, per nostram ad summi Apostolatus fastigium assumptionem vacante, habita super his cum Fratribus nostris in Consistorio nostro secreto deliberatione matura, de corum consilio, & unanimi assensu venerabilem fratrem nostrum Joannem Episcopum Ostien. S. R. E. Cardinalem de Bellayo nuncupatum, & de nobis & Sede Apostolica optimè meritum, Decanum Collegii hujusmodi declaravimus, eumque ipsius Collegii Decanum vocavimus, & Decanatum ipsum sibi concessimus, prout etiam per præsentes declaramus, vocamus & concedimus.

§.3. Et insuper ne in posterum Decanatus prædictus illius occurrente vacatione, in aliquem Cardinalem ex voluntate sua, & non ex causa publica absentem, & propter absentiam suam hujusmodi quandoque de negotiis dictæ Sedis minds informatum, in injuriam aliorum Cardinalium trahat proscriptum, & Romano Pontifici

Clausula de regimine

Faciat publicandi sane confitit.

Sanctio pœna.

Dat. P. A. I. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis

V.

Hic P. ter
pore creauit
erat Decanu
Cardinalium
& deinde
Decanu (or
dinariu) bala
rum ab eis
claratum fuit.

Et modo br
clarat ad e
in futurâ br
venire de
bet

nei afflentium, ac propterea non negotia praedita, me-
lius informatorum deveniat, aut super eodem Decanatu
alique controvercis, seu dissensiones inter ipsos Cardi-
nales oriuntur, providere volentes, Motu proprio & ex
certa nostra scientia, ac de Apostolicae potestatis plen-
itudine, hac nostra perpetua validura constitutione faci-
mus, quod Decanatus hujusmodi de cetero perpetuis
futuri temporebus, nonnisi ad Episcopum Cardinalem
antiquorem in Curia presentem, aut ex causa publica
absentem, & extra Curiam per Romanum Pontificem
destinatum devenire possit.

dicta ipsa pugnaverit, aut cum tortura sufficientem non esse cognitum fuerit. Procuratore Fisci nostri ad hanc omnia citato, & interventiente, sub quavis cautione & obsequio, ut debeat.

carceri relaxetur, neque super nisi extra carcere auctoritatur.
§. 2. Nullus etiam qui crimen in iudicio commisit fac-
rit, contra quem nulle sunt partes Iuratae, nisi in exce-
quendo, etiam si pro criminis hujusmodi pecuniatam pte-
ria plectendus veniat, & quamcumque cautionem de illa
solvenda prestare offerat, & carcere relaxetur, nisi pce-
na ipsa prefato Fisci Procuratore super auditio debite
peroluta.

Confessi non
relaximur, &
perdideremus
nos.

9.4. Et quod Episcopus Cardinalis antiquior in Curia præsens, aut ut præfetur absens, & extra Curiam destinatus, postquam Decanatus hōjusmodi ad eum dévenerit, omnes alios Cardinales, etiam antiquiores, semper in quibusvis sessionibus, & actibus publicis præcedat, nec per alios Episcopos Cardinales etiam antiquiores tunc absentes, etiam nisi postmodum incontinent ad eandem Curiam se conferant, & in ea continuū residēant, super ipsorum Decanatu, aut illius sessionibus, vel aliis actibus seu negotiis ad eum pertinētibus impediti, aut molestari valeat.

§.3. Sicque per quoscumque judicis quavis auctoritate fungentes judicari, definiri, & observari debet, sublata eis, & eorum cuiuslibet alteri judicantis, & definiendi facultate, iritumque & inane quicquid contra praesentium tenorem à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigit, decerpimus.

- Sola scriptura
in cura sufficiens

¶ **5.** Decernentes sic, & non aliter in præmissis omnibus & singulis, per quoscumque **Judices**, & **Commissarios** quavis etiam Apostolica auctoritate fungentes, etiam earum palatii Apostolici **Auditores**, ac corundem Cardinalium **Collegium**, in quavis causa, & instantia, sublata eis, & corum cuilibet quavis alter judicandi, & interpretandi auctoritate & facultate, **Judicari**, & **definiri** debere. Ac irritum, & inane si secus, super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attetari.

Prohibitio contrahendi societates, Officiorum
nuncupatas, aliter quam super officiis d. Cu-
riæ vacabilibus, & non ultra dimidium valoris
ipsorum officiorum.

10

Conversio- 9.6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationi-
nigra. bus Apostolicis, ac styllo Consistorii nostri, necnon ipsius
Collegii, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis Ratutis, & consuetudini-
bus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Cum sicut, ubi etiam notabo.

Dat. P. An. 1. Nulli ergo,&c. Si quis,&c.
die 21. Aug. Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ 1555. 11. Kal. Sept. Pont. nostri anno 1.

In nobis divinæ gratiæ munere committi , aliquid premissum illud iuris est .

VI. **Rei ex indicis forsan torquendi pro habenda
veritate criminum, non audiantur extra car-
ceres, si Fisco desuper auditio. Et neque cri-
men confessi relaxentur, nisi debita prius
soluta poena.**

*Consonat Pii V. const. 68. Reverendi, & const. 24.
Cum sicut, & ibi notabo.*

Edita An.D. P A V L^V S P A P A I I I.
Motu proprio, &c.

Licet ex juris communis dispositione satis provisum
sit, ut de aliquo crimen inquitius, dum super indi-
cis contra eum existentibus dilicitur, an tortura in
ejus persona jure locus sit, personaliter in carcere deti-
neatur, & ut crimen confessus in quem nihil, nisi ut pœ-
nam solvere cogatur, agendum restat, quousque ille debi-
te punitus fuerit, non relaxetur, tamen ut nuper accepi-
mus, rei criminum torturæ supponendi, sub cautione de
se representando, & confessi sub simili cautione, seu
sub cautione de stândo juri, & judicatum solvendo ple-
rumque relaxantur, quo fit ut illis extra carcere positis
expeditionem non procurantibus, causæ hujusmodi dif-
ferantur, & demum oblivioni tradantur, aut variis viis
rei ipsi, post aliquod tempus, cautiones præstitas liberari
procurent, sicque ipsi pœnas debitas effugiant, & deli-
cta remaneant impunita, in grave scandalum, & pessi-
mum ceterorum exemplum.

bus deficiant, eorum hætedes aut fidejussiones sortem re-
ceptam restituere cogantur, pecunias suas sub nomine
societatis, seu tamen super aliquo ejusdem Curiaæ officio
mutuent, & duodecim, & quandoque plura pro centena-
rio nomine, quidem fructuum ipsius societatis, sed reve-
ra pro usuri pecuniarium per eos mutuatum eligant,
usurariam prævitatem committendo, & diversi præfatae
Curiaæ Officiales super officiis per eos pro tempore ob-
tentis, diversas societas cum diversis personis etiam
ultra valorem ipsorum officiorum, & cum pactis ali-
quando minus licitis sèpius ineant, & singulis personis
pecunias suas eisdem officialibus intra valorem eorum-
dem officiorum, absque eo quod unam alia sciat, creden-
tibus, tam pro sorte principali, quam pro fructibus di-
ctarum societatum fidejussionem præstent aliorum offi-
cialium, qui officia sua aliis pro majori pecuniarium sum-
ma quam à illis valeant, obnoxia & hypothecata habent, &
exinde fiat ut officia ipsa quandoque ultra decuplum
ejus quo vendi possent, obligata reperiantur. Et tam
principales debitores, quam fidejussiones non solum fidem
fallant, & creditores suos pecuniis, quas illis eisdem
officialibus eorum, & fidejussionum suorum fidem se-
quentes credunt, privent, frustrentur, etiam juramentis
per eos in societatibus hujusmodi præstitis temetè con-
frustrantendo.

§.1. Nos itaque huic abusui occurrere volentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium decernimus, statuimus, & ordinamus, ut nullus, qui ex indicis contra eum laborantibus jure torquendus veniat seu de quo dubitetur dum de indiciis hujusmodi an ad torturam sufficientia sint disputatione, quousque aut per torturam in-

traversando, verum tamen facilitate societas hujusmodi
clam suendi, scriptos & suam familiam deponeret, suum
que & illorum substantiam dispensare & amphilicet, in ini-
marum periculum, & eiusdem Curia Ignorantis, ac com-
plurum, qui in premissis non delinquunt, detrimentum.

¶. 1. Nisi citolet quantum cum Deo possumus ani-
marum periculis obviare, & aliis inconvenientibus pre-
dictis occurere, Motu proprio, non ad alius nosbis
super hoc oblate petitionem instantiam, sed ex certa scien-
tia, & mera deliberatione nostris, per presentes decen-
tium, & deglaramus omnes, & singulas societas ad
rationem certe & determinate pecuniarum summe
quolibet mense, vel anno, aut alio statuto tempore sol-
vendae, etiam sub periculo mortis aliquis, alias quam su-
per officiis praefatae Curie de cetero facientes, illicitas
& injustas fore, & usurariam pravitatem contineat, & ex
eis aliqui jus aut actionem acquiri non posse.

¶. 2. Et insuper hac nostra perpetuo validita constitui-
tionem sanctimus, atque statuimus, & ordinamus, quod de
cetero perpetuis futuris temporibus nullus, tam in dicta
Curia, quam in tota ditione Ecclesiastica Officialis, cu-
juscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & premissi-
onis existat, aliquam societatem super officio, vel offi-
cii ad nostri, seu Sedi, vel Cameræ Apostolice, vel Ca-
merarum, Vicecancellariorum, Penitentiarii majoris & causa-
rum Palati Apostolici Auditorum dispositionem quo-
modoliq[ue]s pertinere, seu pertinentibus que vendi con-
suerint, per eum pro tempore obtentis, cum aliqua sed
aliquibus persona, seu personis, communis collegio, &
universitate ultra dimidium valoris officii, seu officio-
rum hujusmodi, & nisi precedente signatura à nobis, aut
Romano Pontifice pro tempore existente obtenta, in
qua substantia rei, ad hoc ut discerni possit an licita sit,
vel illicita, facere presumatur. Et quod societas super offi-
cios hujusmodi aliter facta non valeant, nec viribus
substantia, carumque praetextu nullatenus agi possit. Nos
enim signaturas hujusmodi, quas absque aliarum litera-
rum expeditione, regula contraria non obstante, sufficere
volumus, per nostrum Datarium ad instar resignationum
officiorum hujusmodi expediri, & pacta in ipsius societa-
tibus pro tempore apposita, ad hoc ut licita tantum sta-
tuantur, examinari, ac societas ipsas, ut omnibus innova-
tione possint, nec ultra dimidium pretii ipsorum offi-
ciorum fiat, in aliquo particulari libro apud ipsum Da-
tarium adnotari, & pro expeditione signatur, & adno-
tatione hujusmodi dimidium unius pro qualibet cente-
nario per partes ipsas praefato Datario solvi.

¶. 3. Et ut fraudes, ac pacta illicita in premissis ha-
bitus facta detegantur, ac illis in tempore occuri possit
societas hactenus factas, & adhuc vigentes eidem Da-
tario, seu ab eo pro tempore deputatis cum opportuna
specificatione corum qui illas, tam activè quam passivè
fecerint, & officiorum super quibus, ac pecuniarum pro
quibus, & temporis de quo, & ad quod facte fuerint, in-
frascripto faciente computandos, notificari volumus, &
mandamus, ac nisi, ut praesertim, notificatae fuerint, eas illi-
dem tribus mensibus elapsis, penitus & omnino extingue-
sse, nec jus, aut actionem aliquam tribuere posse.

¶. 4. Sieque, & non alia in premissis omnibus, & sin-
gulis per quoscumque etiam Auditores praefatos, ac Ca-
meræ hujusmodi Clericos in quavis causa, & instantia,
sublata eis, & eorum cuilibet quavis altere judicandi, &
interpretandi auctoritate, & facultate, jūdicari, & definiti-
re debere, ac si fecerit super his à quoquam quavis auctorita-
tate scienter, vel ignorantiter contigerit attentari, irritum,
& inane decernimus.

¶. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationi-
bus Apost. ceterisque contrariis quibuscumque.

¶. 6. Ut autem presentes literæ ad omnium, quorum
interesse aut interesse potest quomodolibet in futurum,
notarium deducantur, nec illus se adversus eas excusare
aut ignorantiam pretendere possit, volumus easdem
literas in valvis Cancellariæ Apostolice, & Audientia
literarum nostrarum contradicitarum, ac Cameræ Apo-
stolice, & acie Campi Floræ per aliquos ex cursoribus
nostris legi, & publicari, ac affigi, affixaque inibi aliquo
tempore latatio dimitti, & postmodum tolli, earum exca-

pio cum originali p[ro]missionato, loco illarum affixo, &
dimissio. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Roma apud Sanctum Marcum, Anno Incarnatio- Dat. P. A.
nis Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo die 7.04.
quinto, Nonis Octobris, Pont. nostri Anne primo.

Lites & causæ inter Cardinales S.R.E. quomodo- VIII.
libet vertentes à summo Romano Pontifi-
ce, appellatione remota, decidenda sunt.

De materia autem Cardinalium quæplura dicam
infra ad Sixti V. const. 50. Postquam.

P A U L V S P A P A IV. Edic. A.D.
Motu proprio, &c. 1516.

Cum sepius etiam dum in minoribus eramus, in
clemente revolentes, quam indecens, & scandalosum
foret inter Sanctæ Romane Ecclesiæ Cardinales lites
judicialiter coram alio quam summo Pontifice experiri,
& postmodum ad summum Apostolatus apicem assumpti
cum diversis S.R.E. Cardinalibus colloquendo, conce-
ptum, & intentio[n]em nostram praefata[m] explicantes, hu-
jusmodi nostrum Propositum collaudaverint, & ad inven-
tum modum, per quos premissis providetur, nos
exhortati sint. Nolque etiam in publica Signatura mem-
tem nostram fore, quod cause hujusmodi per nos tantum
terminarentur, publicè declaravimus, licet super hoc
aliquis scriptura confecta non declarat.

¶. 1. Ac volentes omnino declarationem nostram hu-
jusmodi plenum effectum fortissime debere, tenore pre-
sentium omnes & singulas lites, & causæ inter quos-
cumque S.R.E. Cardinales super quibusvis rebus & bo-
nis, tam ecclesiasticis quam secularibus, necnon Eccle-
siis, Monasteriis, Prioratibus, Hospitalibus, & piis locis,
ac aliis quibuscumque beneficijs ecclesiasticis, seculari-
bus, vel quorumvis Ordinum regularibus, seu illorum
spolio, vel attentatis, aut innovatis, rebusque aliis, & il-
lorum occasione coram quibusvis Judicibus, etiam ejus-
dem S.R.E. Cardinalib[us], aut Palatii Apostolici causarum
Auditoribus in quavis instantia, ac etiam in negotio ex-
equitivo, vel restitutio[n]e in integrum quomodolibet
vertentes & pendentes, etiam si ad illarum instruc-
tionem & conclusionem sit procedendum, quorum omnium
status, &c. pro expressis haberi volumus, ad nos in ei-
dem statu, & terminis in quibus reperiuntur, advocamus,
cognitionemque & decisionem illarum nobis reser-
vamus.

¶. 2. Decisionique, & terminacioni per nos super illis facienda, appellatione quacumque, etiam alias de jure admissibili rejecta, & postposita, standum, ac quiescen-
dum, & patienter omnino parendum & obedientium fo-
re statuimus, & ordinamus.

¶. 3. Ac similiter in libitis, & causis, que de cetero inter eosdem S.R.E. Cardinales exoriri contigerit, ob-
servari volumus, & mandamus.

¶. 4. Inhibentes omnibus, & singulis Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, ac quacumque auctoritate fungentibus, in virtute sanctæ obedientie, ne in causis inter Cardinales Praelatos pendentibus, ipsiisque ordinariis, ne in illis que de cetero coram eis introducerentur ad aliquem actum, absque speciali rescripto manu nostra signato procedere, aut aliquid attentare audeant, vel præsumant, irritum quoque & inane quicquid in contrarium fieri contigerit, sublata eis alias judicandi & interpretandi facultate & auctoritate decernimus.

¶. 5. Presentesque in Cancellaria Apostolica publica-
ti, & ab omnibus inviolabiliter observari mandamus.

¶. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis, privilegiis quoque & indulgis ei-
dem S.R.E. Cardinalibus per quoscumque Romanos
Pontifices, ac nos in genere vel in specie confirmatis, &
innovatis, etiam si in illis, eorumque totis tenoribus
expressa, ac de verbo ad verbum mentio specialis facien-
da fore, quorum omnium & singulorum tenores, conti-
nentias

Clericula de-
regatoria.
In se publi-
candi bane
confite.

Debetum ir-
ritans.

In se publi-
candi bane
confite.

mentias & formas pro expressis haberi voluntas, & cathe-
ris contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. I.

*Publ. Pont. 1556. Littera & publicata facta supra scripta constitutio
Roma, in Cancelleria Apostolica, Anno Incarn. Domini
nicae 1556. die vero Iovis nona mensis Ianuarii.*

I.X. *Iurisdictio & facultates Protectoris, & Iudicis Catechumenorum, & Neophytorum. Et declaratio quod eorum Hospitali in Urbe Iudei Status Ecclesiastici solvere debeant quolibet anno ducatos decem pro qualibet Synagoga, etiam denolita & alienata, vel demolienda ac alienanda.*

*De hujus Protectoris, & Iudicis facultatibus, habes
etiam sup. in Pauli III. conf. 8. Iudicis.*

*An.D. 1556. P A V L U S P A P A I V.
Ad perpetuam rei memoriam.*

*D*udum postquam PP. fel. tec. Julius III. prædecessor noster inter alia statuerat, & ordinaverat, quod quilibet universitas, seu Congregatio Iudeorum, tam in Alma Urbe, quam aliis Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis Sancta Romaina Ecclesie subjectis pro tempore consistentes, pro qualibet eorum loco, Synagoga, aut alias nuncupato, in Urbe ac aliis Civitatibus, Tercis, Provinciis, & locis prædictis existente, in quo eorum superstitiones, seu cærenomia fieri solebant, summam decem ducatorum auri de Camera, Hospitali seu domini Catechumenorum dictæ Urbis, aut illius pro tempore deputatis, pro eorundem Catechumenorum sustentatione in Festo Omnim Sanctorum singulis annis solvere deberent, & ternerentur. Ita tamen quod repartitio summa hujusmodi juxta singularium Synagogarum enjuslibe Provinciae facultates, & ditor pro paupere Synagoga Provinciae hujusmodi contribuere, & proportionaliter solvere deberent. Ac ejusdem domus, seu Hospitalis Protectorem & Judicem, in omnibus & singulis eorum causis civilibus & criminalibus dilectos filios nostros Jo. Michaëlem tit. Sancte Marie in Araceli Presbyterum Saracenum, & Innocentium S. Honustii Diaconum de Monte nuncupatos Cardinales, per quasdam ejus literas constituerat, & deputaverat.

*Hic autem
Pmif. decre
vit, Iudeos
miam Sy
nagogam ha
bent posse, &
alias demoli
endi, sed cum
tum, ut hic
reliqua, omis
sa.*

§.1. Nos ex certis causis, quod de cætero perpetuis futuris temporibus ipsi Iudei in singulis Civitatibus, Terris, & locis unicam tantum Synagogam habere deberent, nec alias de novo construere possent, quinimodo omnes alias eorum Synagogas præter unam tantum, demoliri, & devastare tenerentur, & adstricte essent, per alias nostras literas, seu constitutiones lanicivimus, & ordinavimus, prout in literis, seu constitutione hujusmodi plenius continetur. Cum autem, sicut acceperimus, à nonnullis prætentatur, seu prætendit posset, universitate seu congregacionem Iudeorum eorundem, cum tantum unicam Synagogam in singulis Civitatibus, & Terris, ac locis prædictis habere possit, prætextu nostrarum literarum, seu constitutionum hujusmodi ad solutionem dictorum decem ducatorum pro qualibet loco, & ubi dicta Synagoga constat, tantum teneri, & obligatos esse, ipsosque deputatos eosdem decem ducatos ex una Synagoga cuiuslibet loci, & non amplius percipere posse & debere.

*Hinc etsi eff
deruntur an
soluto esse
nam facien
da pro quali
bus Synago
gum de o
bliis, vel de
nolunda.*

§.2. Nos quorum intentionis nunquam fuit, nec est per easdem nostras literas, seu constitutionem universitatem, seu congregationem Iudeorum hujusmodi à dicta solutione decem ducatorum pro qualibet eorum Synagoga, etiam destruenda exonerare, aut ipsis Catechumenis, quod ad perceptionem, & exactionem dictæ summae decem ducatorum pro qualibet Synagoga, etiam in vim dictarum nostrarum literarum, seu constitutionis destruenda præjudicare. Attendentes, solutionem decem ducatorum hujusmodi cuiuslibet dictarum Synagogarum, non tanquam locorum, in quibus ipsi Iudei ad dictas eorum superstitiones, seu ceremonias exercendas congregabantur, sed ipsorum Hebreorum personis, & cujuslibet ipsorum universitatibus, & congregatiōnē, quis etiam sub Synagoga nomine contineatur, cum Synagoga Iudeorum congregatio dicatur, per ipsum prædecessorem constitutam fuisse ad eorundem pauperum Catechumenorum sustentationem, & illasmet causas & rationes quibus ipse prædecessor ad dictæ summae solutionem, ut præfertur, facientem motus fuerat, ob Synagogarum prædictarum demolitionem, vel ad unius dumtaxat Synagogae reductionem, non solum non cessare, sed etiam hujusmodi docis demolitis effanibus, vel ad unum etiam redactis adhuc subsistere, & vi gente magis, & eo magis quo in dies dictorum Catechumenorum numerus auctus fuit, & augetur, qui una cum aliis Hebreis, qui eorum Judaica cæritate abjecta, & ad veri luminis cognitionem conversi, & fonte Baptismatis in dicto Hospitali, seu domo charitable furent recepti, & quotidie recipiuntur, ac in fide Catholica instruuntur, ita quod ipsi Hebrei ultra quamplurimas, quas sentiunt, commoditates in literis prædecessoris hujusmodi expressas, relevantur etiam à sumptibus & expensis quas patrarentur etiam ipsa universitas Iudeorum, vel Hebrei ipsi, qui Catechumenos illos, si conversi non essent, & pauperes existentes, etiam alere tenerentur. Et propterea cum etiam proventus ipsius Hospitalis, seu dormit, ita adeo tenues, & exigui existant, quod ad præmissa, & alia pia opera exercenda suppeditare nequeant.

*Ita hic Pont.
declarat In
dicatorum in
solutionē dis
cretum decē
ducatorū pr
etiam tempore dato nostrarum literarum, seu constitu
tionis hujusmodi, nunquam fuisse, nec esse per easdem
nostras literas seu constitutionem, universitatem, seu
congregationem Iudeorum, aut Hebreorum hujusmodi
di à dicta solutione decem ducatorum pro qualibet Sy
nagogae Iudeorum hujusmodi, tam in Alma Urbe quam
aliis Civitatibus, Terris, & Provinciis, & locis prædictis
tempore publicationis nostrarum literarum, seu constitu
tionum existentibus, sub prætextu quod demolita seu
alienata fuerint, seu demolientur aut alienabutur, dicta
summa decem ducatorum ab universitate seu congrega
tione Iudeorum hujusmodi exigere, & illos ad solutionem
dictæ summae ipsi universitati, & congregationi,
ac in eadem Urbe faciendam compellere possint, præ
judicare voluisse, seu velle. Et nihilominus potiori pro
corundem Catechumenorum cautela videntur, & Apo
stolica auctoritate statuimus, & ordinamus, quod quilibet
universitas seu congregatio Iudeorum seu Hebreorum
hujusmodi pro qualibet eorum Synagoga, tam pu
blica quam privata, & temporali, qua in Urbe, & aliis
Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis prædictis tempo
re publicationis nostrarum literarum seu constitu
tionis hujusmodi fuit, etiamsi illa demolita seu alienata
fuerit, seu etiam alienari seu demoliri contigerit, sum
ma decem ducatorum hujusmodi Hospitali seu domui
Catechumenorum, aut istius deputati præfatis in dicto
Festo omnium Sanctorum in hac nostra Alma Urbe sin
gulis annis, etiam pro tempore præterito, & alias juxta
literatum prædecessoris hujusmodi continentiam & te
norem, solvere tenetur, & obligata fit, & ad id cogi &
compelli possit, etiam in omnibus, & per omnia, perinde
ac si nostræ literæ, sive constitutio hujusmodi publicata
aut aliqua ex dictis Synagogis, que tempore prædecesso
ris hujusmodi existebat, demolita, seu devasta, aut aliena
ta non fuisse, neque esset, seu non fuerit, neque erit.*

*Omnesque
congregatio
nes Iudeorum
in solidā &/
obligata p
tali annua
solutione.*

ampliori forma Camere Apostolica voluntaria & obligata fit, prout nos eos, & eorum quemlibet illorumque res & bona ubilibet existentia, specialiter, & expressè ad invicem obligamus, & obligata esse, sicut obligatam cogi, & compelli posse, & debere volumus.

Ministri congregacionum universitatum seu congregacionum, dicitos decem duos pro qualibet Synagoga etiam demolita, seu aliena singulis annis absque congregati iuxta eam, & in eam, & in eamdem domo seu Hospitali Catechumenorum in di-

pozio Feste integrè ac realiter & cum effectu solvere, & satisfacere debant, & ad id cogi & compelli possint, & quod illi omnes & singulas congregations & universitates hujusmodi, ac Judæos & Hebreos ubilibet commorantes, ad solutionem hujusmodi faciendam juxta singularum Synagogatum, seu congregationum cujuslibet Provincie facultates, gravando unam plus alia juxta illius facultatem, dictorem pro paupere Synagoga Provincia hujusmodi, ac alias juxta literarum praedecessoris hujusmodi continentiam & tenorem, invocato etiam ad hoc si eis videbitur, auxilio ejusdem Ioannis Michaëlis Cardinalis, ac pro tempore existentis dictorum Catechumenorum Protectoris, cogere & compellere, ac popterea eos unica dumtaxat citatione precedente coram eodem i rote & cetero conveniti possint, & valeant.

Catechumenos & Neophyti in Urbe, & extra communiones, & officia, & iurisdictiones quocunq[ue] studiis animis.

Bonumque Iudicum, & Procedorem deputatum Cardini. Secundum. Ad hoc vide Paul. II. cit. in rub.

Conformatio omnia p[ro]visio[n]es Catechumenorum Nephylorum.

§. 6. Ac Hospitali seu domum Catechumenorum hujusmodi, ac dictos Catechumenos, Neophyti, & convergos quocumque etiam in Urbe & extra eam commorantes, & quaque deputatos Administratores & alios officiales & personas, necnon eorum res & bona nunc & pro tempore ubilibet existentia, à quocumque Judicium & aliorum dictæ Urbis, ac aliorum locorum ordinaria jurisdictione, subiectione, potestate, auctoritate, & dominio penitus & omnino eximus, & totaliter liberamus, ac præfati Joannis Michaëlis Cardinalis, & pro tempore existentis Protectoris jurisdictioni, auctoritati, & dominio subiçimus, & supponimus.

§. 7. Necnon omnes, & singulas, tam civiles quam criminales, & mixtas causas, inter Catechumenos, Neophyti, & convergos, deputatosque, & alios prefatos, seu quocumque eorum ex una, & quavis alias personas, & loca, Collegia, & Universitates coram quibusvis Judicibus ordinatis & extraordinatis, ne executoribus super quibusvis etiam bonis vertentes & pendentes, partibus, ex altera respectivè ad nos advocantes, illasque in eo statu & terminis in quibus ad præsens reperiuntur, & quas in futurum moveri de novo contigerit, tam active quam passivè, cum omnibus & singulis suis incidentibus, dependentibus, annexis & connexis, eidem Joanni Michaëli Cardinali, & pro tempore existenti Protectori summi, simpliciter & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, & quatenus opus sit executivè & manu regia, absque terminis substantialibus ac alicuius telæ judicariæ observatione, quacumque appellatione remota, etiam frivola, audiendas, cognoscendas, decidendas ac fine debito terminandas committimus, etiam cum potestate citandi etiam in Romana Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum, constito summarie de non tuto accessu, ac quibusvis inhibendum fuerit inhibendi, etiam sub censuris & poenis Ecclesiasticis, atque etiam pecuniariis invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis, & super quibus plenam & liberam facultatem, & auctoritatem eidem Protectori concedimus.

§. 8. Et insuper literas Julii prædecessoris hujusmodi, necnon omnia & singula privilegia, exemptiones, prærogativas, libertates, indulgentias, & alias gratias Hospitali seu domui, illiusque Ecclesie ac Catechumenis, Neophyti, administratoribus præfatis, illorumque personis & bonis per dictum Julium III. ac quoscumque alios Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem Apostolicam, & cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis desuper confessas literas sub quibuscumque tenoribus concessas confirmamus, approbamus, & innovamus, illaque perpetua firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari, ac Hospitali, & Ca-

techumeni, Neophyti, administratoribus, & aliis præmissis suffragati debere. Sicque per quoscumque Judices, etiam S.R.E. Cardinales, & caesarum Palati Apostolici Auditores, sublata eiæque eorum cuiilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & interpretari debere. Necnon quicquid seus super h[oc] quoquam quavis auctoritate loqueretur vel ignoranter contigerit attentari, irritum & iratum decernimus, illaque omnia, & singula ejus, & eorum cuiilibet, prout constituta & ordinata fuerunt, de novo decernimus.

§. 9. Non obstante premissis, ac p[ro] mem. Bonifacii Clauſula VIII. etiam prædecessoris nostri de una, & Concilii regatoria generalis de duabus dictis, dummodo non ultra tres, & quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apost. Statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, iudicatis, & literis Apost. ei[us]dem Judicibus & quibusvis personis, etiam sub quibuscumque tenoribus & formis, ac irrgentibus decretis concessis, confirmatis, & innovatis. (Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fore, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inserventur presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè derogamus) necon omnibus illis que præfatus Julius prædecessor in suis literis voluit non obstat, ceterisque contrariatis quibuscumque. Dat. Roma apud S. Petrum, sub anno Piscatoris, die vigesima tercia Martii, millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno primo.

Cancellariæ criminales Status Ecclesie quavis causa præterquam verè onerosa, quibuscumque con. esse Rev. Cameræ Apost. applicantur. Ordinationis que per Cancell. observandæ præficiuntur cum privilegiis etiæ targitione.

Ampliorem dispositionem desuper edidit Pius IV. ne inf. in eis const. 83. Superna, ubi h[oc]c bulla confirmatur & extenditur.

P A V L V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. Edita A.D. 1556.

Romanus Pontifex nonnunquam secundum veritatem temporum statuta mutat humana, & alias desuper disponit, prout evidens subditorum utilitas, & aliae rationabiles cause id exposunt. Cum itaque, sicut nobis nuper innovuit, officia Notariatus, seu Cancellaria in criminalibus, Civitatum, & Terrarum Nobis & Romane Ecclesiæ subjectarum, & per Legatos, Vicelcgatos, Gubernatores, Potestates, & alios officiales ex commissione Apostolica regi & gubernari solitarum, propter diversas salariorum ex eisdem officiis percipi solitorū inter alias personas divisiones, diversa onera, & gravamina patiantur, & inde fiat ut ipsi Notarii, seu Cancellarii s[ecundu]m subditos Civitatum, & Terrarum earundem diversis, & injustis exactiōibus afficiant, & in illis c[on]sumante contributione hujusmodi manuteneantur, & quod pejus est, propter recessum, & diversas mutationes corundem Notariorum, seu Cancellariorum acta, sententiae, condemnationes, instrumenta, & aliae scriptura officiorum hujusmodi, cum ea qua decet diligentia non conserventur, & s[ecundu]m per eisdem Notarios & Cancellarios in diversas mundi regiones asportentur, in grave subditorum corundem & Fisci ac Cameræ Apostolice dampnum, præjudicium, & jacturam.

§. 1. Nos præmissis quantum possumus obviare volentes, ac singulas provisões, concessiones, & quavis alias dispositiones de predictis Notariatus & Cancellariæ officiis in criminalibus, ac ubi civilia negotia per Notarium, seu Cancellarium exerceri solent, etiam de hujusmodi

PAUÆS. QUARTUS.

67

§. 1. Notarii nullatenus non sicut ad dignitatem Cameræ, officiorum, in quoq[ue] officio resipientium resignationes aut obitus, seu quacunque aliam dimissiōnem vel agnisiōnem vacare contigerit, expeditiones hanc per supplicationem, in omnibus ac pot omnia, prout alia officia. Rom. Pont. & Viceregat. pro tempore habent exerceſti locum, & ad praecias exercentes, quoniamvis personis, cuiuscumque dignitatis existentes, per quocumque Rom. Pont. ac etiam nos de eisdem Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, ac alios officiales, perpetuū vel ad tempus alias quam ex causa onerosa factas, eorum veriores testores, datas, & decreta, etiam irritantia in eis apposita, ac causas propter quas facta & concessa fuerunt, praesertim bus pro sufficienter expressis habentes, harum serie revocantes, & annullantes, & revocatas & annullatas esse, nullasque, & invalidas, nulliusque roboris vel momenti existere, & nemini suffragari, aut prodicere posse decurrentes, ipsaque officia quibusvia Legationibus, Guberniis, Potestatis, & aliis officiis penitus, & omnino perpetuū dismembrantes & separantes, ac pro tempore existentes Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios officiales ulterius in eisdem officiis Notariatus, & Cancellaria se intromittere, aut aliis de illis aliquo modo disponere nullatenus posse, neque debere, illaque exercentes ab illis amovendos esse, & amoveri debere decernentes, ac eadem officia Camerae predicere applicantes, & ad Cameram ipsam in futurum perpetuū spectare declarantes.

§. 2. Venerabilem fratrem nostrum Hieronymum Episcopum Torellanum, modernum, & pro tempore existentem Thesaurarium nostrum generalem totius Status Ecclesiæ, & Cameræ hujusmodi Commissarium generalem ad omnia & singula Notariatus & Cancellaria in criminalibus, & ubi causæ civiles, & criminales mixtum & per unum & eundem Notarium exerceri solent, etiam in civilibus quarumcumque civitatam, terrarum, & castrorum totius status Ecclesiastici: necnon notariatus similiū causatum provincialium hujusmodi, etiam sub Legationibus quorūcumque S.R.E. Cardinalium, aut iporum Cardinalium, vel aliarum personarum, ad vitam seu alias eis concessarum comprehensa, cum eorum scripturis, si que reperiantur, necnon honoribus, oneribus & emolumenitatis, ac cum obligationibus, clausulis, cautelis, decretis & capitulis infra scriptis, necnon pacis & conditionibus, & pro pretio seu pretiis dicto Thesaurario benivis, in utilitatem ipsius Cameræ convertendis, & applicandis, ad vitam quibusvis personis vendendum & alienandum nomine ejusdem Cameræ, & in illius utilitatem, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolice potestatis plenitudine tenore præsentium constitutus & deputatus, Dantes & concedentes illi plenam & liberam facultatem, auctoritatem, & potestatem Cameram ipsam præmissorum occasione in amplissima forma obligandi, aliaque in præmissis, & circa ea necessaria & opportuna faciendo & exercendo, ac unum & plures Commissarios cum eisdem facultate, potestate & auctoritate, ac aliis prout sibi videbitur, ad præmissa deputandi. Ac decernentes quacumque venditiones, alignaciones, concessiones de eisdem officiis per eundem Thesaurarium, & Commissarios per eum pro tempore deputatos, nomine ejusdem Cameræ faciendas, perpetui futuri temporibus validas, & efficaces existere, & ad omnia que per eos fieri super præmissis contingit, Cameram ipsam omnino teneri, & obligatam esse, nec personas ipsas, quibus officia hujusmodi exemptionis titulo, per Thesaurarium, seu Commissarios ipsos concedentur, per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios officiales præfatos pro tempore existentes quovis modo, directè vel indirectè, quovis quæsipto colore vel ingenio de super molestari seu impediti posse, neque debere. Sed si ipsos desuper molestari aut impediri contingit, Cameram ipsam ad illos defendendum, & manutendum omnino teneri. Sicque per quocumque Judices & Commissarios, etiam dicta R.E. Cardinales, & causarum Palati A post. Auditores, sublata eis & eorum cuiilibet quavis alteri judicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, ac ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingit attentari.

Bullar. Mag. Tom. I.

§. 3. Vnde hancmodi singulorum officiorum Officiale, officiorum, in quoq[ue] officio resipientium resignationes aut obitus, seu quacunque aliam dimissiōnem vel agnisiōnem vacare contigerit, expeditiones hanc per supplicationem, in omnibus ac pot omnia, prout alia officia. Rom. Pont. & Viceregat. pro tempore habent exerceſti locum, & ad praecias exercentes, quoniamvis personis, cuiuscumque dignitatis existentes, per quocumque Rom. Pont. ac etiam nos de eisdem Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, ac alios officiales, perpetuū vel ad tempus alias quam ex causa onerosa factas, eorum veriores testores, datas, & decreta, etiam irritantia in eis apposita, ac causas propter quas facta & concessa fuerunt, praesertim bus pro sufficienter expressis habentes, harum serie revocantes, & annullantes, & revocatas & annullatas esse, nullasque, & invalidas, nulliusque roboris vel momenti existere, & nemini suffragari, aut prodicere posse decurrentes, ipsaque officia quibusvia Legationibus, Guberniis, Potestatis, & aliis officiis penitus, & omnino perpetuū dismembrantes & separantes, ac pro tempore existentes Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Potestates, & alios officiales ulterius in eisdem officiis Notariatus, & Cancellaria se intromittere, aut aliis de illis aliquo modo disponere nullatenus posse, neque debere, illaque exercentes ab illis amovendos esse, & amoveri debere decernentes, ac eadem officia Camerae predicere applicantes, & ad Cameram ipsam in futurum perpetuū spectare declarantes.

§. 4. Et insuper hujusmodi officii liceat accipere pecunias in socleratam, prout accipitur super aliis officiis pecunia qd. Socieratum.

§. 5. Et quod nemini Provincialium liceat emere officia notariatum generalium illius Provincie, que interligi debeat omnis ea regio, que per unum Legatum, seu Gubernatorem regi est solita. Alia vero officia particularia civitatum, terrarum & locorum à quovis emi possint, dummodo talis emptor non sit illius civitatis, terræ, seu loci, ejusque territorii & districtus.

§. 6. Et insuper ipsi notarii utantur, potantur, & gaudent omnibus immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, honoribus, & privilegiis, quibus notarii in dicta Urbe residerent. Sicque eorum judec ejusdem Cameræ Auditor generalis, excepto in rebus ab eorū officiis dependentibus.

§. 7. Ipsique notarii habeant facultatem quacumque arma gerendi per totum Statum Ecclesiast. & quoad præcedentiam cum aliis loci notariis ac etiam quoad immunitates, & exemptiones servetur id quod servari consuetur ante venditionem hujusmodi officiogum.

§. 8. Nec ipsi notarii & Cancellarii teneantur, neque sint obligati lucra eorum participare, seu dividere cum ipsis Legatis, Gubernatoribus, Potestatis, Locatenibus, aut aliis superioribus, sive Communitatibus, sed totum id, quod secundum taxas infra scriptas lucrabatur, sit eorum liberum.

§. 9. Et contra, Legati seu Gubernatoren, aut alii prædicti non teneantur præter voluntatem eorum, viatum præstare Cancellarii & notarii ipsis, sed tantum habitationes eis dari solitas consignent.

§. 10. Sigillum tamē exigitur, cujus emolumentum sit Superioris. Et Secretaria Provinciarum sint reservatae.

§. 11. Nullusque alias notarius tam in Curis generalibus, quam in particularibus civitatibus, terris, & locis possit rogari, & scribere acta seu cōtractus cautionis, pacis, & induciarum, aut alias scripturas & præcepta causarum criminalium, aut aliarum per similes Cancellarios & notarios criminales rogari solitum. Decern. irritum, & inane quicquid per alios esset scriptum aut receptum.

§. 12. Quodque ipsi notarii, sive Cancellarii criminales possint etiam rogari de quibuscumque contractibus ci vilibus, dummodo non sit expreſe prohibitum per statuta, ordinaciones, sive privilegia illius loci.

§. 13. Solutiones vero recipere non possint, nisi secundum taxas in scriptis editas in quovis loco, & ubi non essent taxæ, vel taxæ per desuetudinem abrogatæ essent secundum consuetum, quod consuetum cum interventu Gubernatoris aut alterius officialis declarare & taxare, easdemque taxas scribere, aut typis excudi facere, & publicare possint, & debeat Communitates locorum, adeo ut omnibus nota sint. Et talis notarius accipiens ultra debitum, præm. vice teneatur ad restituionem parti solventi, & quadruplum dictæ Camere A post. Secunda vice, ultra restituionem, & ultra quadruplum teneatur ad pœnam quinquaginta ducarum auri de Camera applicandorum ipsi Camere. Tertia vice ultra restituionem, ad arbitrium Judicis possint privati eorum officiis.

§. 14. Nec possint ipsi Cancellarii, & notarii revelare aliquod examen cujuscumque rei, pro quavis causa, aut illius copiam dare, nisi prius à Judice decretum fuerit.

Z Z Z   quod

quod dari debet, sibi per ea apportionatum, riper quo procedi possit contra eos criminaliter, & cancellator hanc retinet quartam partem.

*Liber hic
memoriam
remanserat.*

§.15. Teneanturque & obligari sint dicti Cancellarii & notarii tenere infra scriptos liberos, videlicet unum chartae membranae cooptum certum, in quo fiduci ac rogaci suorum de aliqua sententia, tam condonatoria, quam absolutoria authenticam extendenda, cum subscriptione & signo suo infra tres dies scribentes debent, sub pena pénalis quinque ducatus, eidem Camerae applicandis, ut alium charta papiri, in quo teneantur scribere omnes inquisitiones, delimitas, & querelas. Ac alium similarem in quo definitum examinare conturbantur. Necnon alium similem in quo scribantur omnes actus ordinarii occurrentes cum productis scripturatum quarumcumque, tam pro fisco, quam pro aliis, neque aliquam scripturam restituere debent, nisi prius in eodem libro registrata fuerit. Ac alium similem in quo scribantur omnia examinata pro informatione curia, & quævis alia informatio, qua datur contra quemcumque reum, & omnia examina, seu constituta ipsorum reorum. Et alium similem librum in quo scribantur omnes cautiones induciarum, & pacis; ac alterius cuiuscumque generis instrumenta, tam ad officium, quam ad particulares personas spectantia, du quibus rogabuntur. Reliquum vero similem librum in quo scribantur omnes supplicationes gratiarum cujuscumque generis, aut commissionum, que venirent super causas criminalibus, sive mixtis, nec aliquem processum casare possint, etiam de mandato superioris, sine supplicatione, nec ante quare in dicto libro si registrata, & si scripus sic, irriterit sit, & inane, ac Cancellarius sive notarius pro qualibet vice cadat in penam quinquaginta scutorum prefatæ Camerae applicandorum, à qua persona se excusare non valeat sub præcepto aliquipus superioris, præterquam Romani Pontificis, necnon in eodem libro teneantur scribentes omnia inventaria simul ac fissa, sub eadem pena, que inventaria pro causis criminalibus, aut mixtis, nec scribi, nec scripsi erit demandato superioris possit ab alio quam à prædicto notario & Cancellario, sive ejus substituto. Quodque omnes prefati libri sunt titulati secundum ipsum continentiam, & articulati ac bullati per ordinem paginarum, cum signo Communitatis illius loci, in quo libro infra octo dies à die rogatus, seu presentationis, aut productionis computandos describantur & registrantur, & in publicam formam redigantur & subscripturantur sub pena arbitrii syndicatorum.

*Syndicatu
bare debent.*

§.16. Item teneantur & sint obligari quotiescumque mutabitur Gubernator, vel Potestas, sive alius quivis iudex aut superior, qui in hujusmodi officio intervertisse, stare syndicatu, usq; cum eodem superiore, sub eiusdem syndicatoribus.

*Scripturus
finito officio
consignare
tenentur.*

§.17. Ac sive cesserint, sive renuntiaverint hujusmodi officium, consignare omnes scripturas & libros per inventarium subscriptum à cedente, & emente, ac Cancellario Communitatis illius loci, absque reservatione aliquipus scripturarum, quod inventarium ad evitandas fraudes servetur penes dictum Cancellarium Cancellarium. Idemque haec officium vacaverit per privationem, & si vacaverit per mortem, heredes teneantur facere hujusmodi consignationem.

*Officia per
substitutum
ex eis respon-
santes.*

§.18. Posthunc prædicti Cancellarii & notarii hujusmodi officia exercere per substitutos ejusdem sufficientem ab ipsis eligendos, duummodo non sint ejusdem Provincie, si officia fuerint generalia, sed si fuerint particularium civitatum & locorum substituti, sive eorum qualitatum, que per præsentia capitula requiruntur in Cancellariis & notariis principalibus, qui substituti admitti non possint, nisi prius in Camera ipsa idoneas cautiones præstiterint de fideliter exercendo dicta officia, & de stando syndicatu, sicut superior est ordinatum de notariis principalibus sub pénis prædictis, cum hac declaratione, quod casu quo hujusmodi substituti, & eorum cautiones non fuerint idoneæ, aut non solverint penas contentas in presentibus capitalis, pro eis notarius principalis teneatur ad omne damnum & interest, sive restitutionem per dictos substitutos fiendam, & sub pena amissionis officii in casibus prædictis, præterquam si substituti hujusmodi

solvente prædicto memorem omnem causam, quædam nocturna, ut criminalia diuersa, quæ de ordinaria levare se-mentur, in fugitive causa notitia ad officia superna of- ficia prædicta tradicuntur, & alienari possunt.

§.19. Non obstantibus quævis viri confidencibus, ordinationibus Apoll. ac virtutum de pretiorum, ac provi- claram hujusmodi statutis & confidencibus, nechow quibusvis facultatibus, & indulxit, quævis legatis, Vicariis, Gubernatoribus, Potestatis, & aliis personis per quæsemque Romanos Pont. & Cameram ipsam, ac etiam necnon quibusvis dunctionibus, concessionibus, & alia dispensationibus quibusvis personis de hu- jusmodi officiis quomodolibet factis, duramodo non ex causa onerosa, que tamen infra scriptis legibus ac ordinationibus subjiciere intelligatur, privilegiis quoque indul- tis, & literis Apoll. cism Provinciis, civitatibus & terris per prædecessores predictos, ac etiam nos, & eandem Cameram, etiam Motu proprio, etiam consistorialiter, ac aliis quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quas & que illorum omnium vim, effectum, datas, & tenorem pro expressis habentes, ad eum, cum præmissorum revocamus, irritamus, & annulamus, illisque specialiter & expresse derogamus, ex terisque contrariis quibuscumque.

Nisi ergo, &c.

Dac. Rome apud S. Marcum, Anno Incarnationis Do- Das. P. An- minica millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto, die 1. Sep- Kal. Septembris, Pont. nostri Anno secundo.

Contra occupantes aut invadentes bona, terras, & loca Rev. Cam. Apoll. Et contra se inge- rentes in beneficiis Ecclesiasticis, non expeditis literis Apostolicis. Ac non solventes in tempore angustias & quindennias, census, canones, aliaque regalia dictæ Camerae debita.

*Adversus hujusmodi occupatores vide supra Ioan.
XXII. const. 8. Inter Clem. VI. const. 1. Etsi solerem,
Leon. X. const. 13. Inter, ac bullas in die Cena Domini
quotannis, à Summo Rom. Pont. legi solitas, qua-
rum aliquas in hac opere posui, & dabo nosas infr.
ad const. 6. 3. Pauli V. Pastor, in rubr. circa §. 20.*

Contra autem non solventes annatas, & quindennias, nota- nobis concord. ipf. in const. 33. Sixt. V. Camera. Et quo- ad non solventes census, & canones attend const. 63. Greg. XII. Ad Romani, ubi dicam. Et denique contra detinentes scripturas, & alia mobilia, vide const. 4. Pii IV. Pastoralis, ubi notabo.

P. A V L V S D E P I S C O P V S, edita ad
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1556.

¶ Ncumbentia nobis & Camerae nostræ Apostolicae in Exordium
dies graviora onera nos admonent & cogunt, ut in-
demnitiati ipsius Camerae quantum cum Deo possumus,
diligenter intendamus.

§.1. Nam hinc fel. record, Greg. XII. universis & sin-
gulis cuiuscumque gradus, status, ordinis, præminen-
tia, vel conditionis existant, etiam Pontificali, aut Regi-
nali vel Reginali, seu quavis alia, Ecclesiastica vel mun-
dano dignitate præfulgeant, etiam si fuerint S.R.E., Car-
dinale, districtus inhibuerint, ne aliquid de bonis mobi-
libus & stabilibus, quæ ad dictam Cameram quomodo-
liber pertinuerint, directè vel indirectè, quovis que sito
colore, invadere, capere, detinere, aut occupare præfa-
mant, alioquin personæ talia præsumentes, nisi infra de-
cem dies à presumptionis tempore proximè nume-
randos, ea restinguant, aut revelaverint agentibus ejus-
dem Camerae, vel alii per quos ad Romanum Pontifi-
cem pro tempore existentem perveniant, penam dupli-
& si bona occupata valorem decem florenorum auri
transcederint, sententiam excommunicationis incur-
rant, à qua nonnulli certis tunc expressis modo & forma
absolvi possint, & altra penam & sententiam præfatas,
si personæ Ecclesiastice fuerint, omnibus prælaturis, di-
gnitati

*Greg. XII.
Tunc ad
hunc nobis
pertinet
præfatu in
sunt occupan-
tibus bona
Cam. Apoll.*

PAULUS QUARTUS.

gnitisibus, & beneficiis Ecclesiasticis, que obtinens, inter alterut, ad solutionem annatae, & jussum predicatorum effucaciter tenebatur, & nisi infra statuonem citramontani, & octo mensies ultra montani forent, de annata debita satisfacerent eidem Camera vel ejus Collectoribus, & de satisfactione hujusmodi per instrumentum publicum constaret, lapsu termino prefato beneficis pro quibus de annata solvenda tenebantur, omnino essent & intelligerentur eo ipso privati.

Alexander VII. (cuius r. s. n. h. b. o. n. i. u. d. e. c. i. s. p. r. i. v. l. i. t. l. e. r. a. s. f. o. n. e. r. i. g. i. m. i. n. d. f. e. n. o. n. q. u. r. e. n. .)

§. 2. Et Alexander VII. per unam statuerit & decreverit, quod illi quibus in futurum de Patriarchibus, seu Metropolitani vel aliis Cathedralibus Ecclesiis, aut monasteriis seu prioribus conventionalibus, etiam in administrationem vel commendam, seu alias quomodolibet provideri continget, sub pena privationis Ecclesiarum, monasteriorum, & prioratum hujusmodi, ac omnis juris eius ex provisionibus praefatis quomodolibet acquisitiis, quam quemlibet negligenter incurrente voluit eo ipso, ac ejus Ecclesias, monasteria & prioratus ex tunc prout ex ea die vacare, & Sedis Apostolicæ dispositioni specialiter reservata esse decrevit & declaravit, tenebantur & deberent infra annum à die provisionis computandum, litteras super eorum provisionibus hujusmodi in rotum usque ad eorum receptionem inclusivè expedire fecisse, & interim sub eadem pena, per se vel alios absque literis ipsis de regimine & gubernatione, seu administratione Ecclesiarum, monasteriorum, & prioratum praefatorum, vel alicuius eorum seu honorum corundem, in spirituallibus vel temporalibus, nullatenus se ingerere, vel aliter se impunisci, aut super his vel eorum aliquo, seu dependentibus vel connexis, jurisdictionem aliquam quomodolibet exercere praesumerent, decernentes ex tunc istrum & inane, si secus super his à quoquā quavis auctoritate scientes vel ignoranter contigerit attentari.

Pius II. (cuius r. s. n. h. b. o. n. i. u. d. e. c. i. s. p. r. i. v. l. i. t. l. e. r. a. s. f. o. n. e. r. i. g. i. m. i. n. d. f. e. n. o. n. q. u. r. e. n. .)

§. 3. Ac Pius II. per aliam statuerit & ordinaverit, atque decreverit & declaraverit, quod omnes & singula obligationes, quæ ex illa die super annatas quorumcumque beneficiorum in dicta Camera recipierentur, intelligerentur quod obligati si infra eis praefixos terminos Collectoribus Camere in partibus pro tempore existentibus satisfacere defecissent, ipso facto, lapsi ipsis terminis, tam sententiam excommunicationis incurrent quanam beneficiis pro quibus in dicta Camera se obligarent, omnino privati esse censerentur. Illi verò qui non pro se, sed pro aliis super hujusmodi annatis se obligarent, ultra incursum sententia excommunicationis hujusmodi, si in termino constituto dicta Camere vel ejus Collectoribus non solvissent, omnibus beneficiis quæ obtinerent, ipso facto privati esse intelligerentur, & eorum beneficia hujusmodi possent in eventu præsumptu per quæcumque licet & liberè impetrari.

Innocentius VIII. (cuius r. s. n. h. b. o. n. i. u. d. e. c. i. s. p. r. i. v. l. i. t. l. e. r. a. s. f. o. n. e. r. i. g. i. m. i. n. d. f. e. n. o. n. q. u. r. e. n. .)

§. 4. Et Innocentius VIII. per reliquam constitutionem suam, ordinationem Pii, omniaque & singula in ea contenta comprobaverit, & statuerit quod illi qui dicta Camere se ex tunc obligarent, sententiam excommunicationis, & penam privationis hujusmodi, juxta ordinacionem Pii hujusmodi omnino incurrent, & impetrantes beneficia per privationem eandem vacantia, vel contra eos de ipsa privatione excipientes, per quæcumque Auditores auditio deberent, nec eo praetextu quod ordinatio praefata non fuisse recepta, aut moribus utentium comprobata, repelliri possent. Et insuper voluerit, quod quitanter quas praefati obligati à Collectoribus seu subcollectoribus Camere Apostolica habent, nullā fidem facerent, nisi per publicum probarentur instrumentum.

Julius II. (cuius r. s. n. h. b. o. n. i. u. d. e. c. i. s. p. r. i. v. l. i. t. l. e. r. a. s. f. o. n. e. r. i. g. i. m. i. n. d. f. e. n. o. n. q. u. r. e. n. .)

§. 5. Necnon Julius etiam II. Romanus Pontifex praedecessor noster, sua constitutione perpetuo valitudo declaraverit, decreverit, statuerit & ordinaverit, quod constitutiones Alexandri, Pii, & Innocentii praedecessorum hujusmodi, etiam quoad censuras & penas, etiam privationis in eis expressas quoad futura, in omnibus, & per omnia juxta illarum tenores omnino inviolabiliter perpetuis futuris temporibus observarentur. Et quod illi quos pro annatis hujusmodi dicta Camere teneri continget, etiamsi illas solvere non promiscent, seu ad illarum solutionem se aliter specialiter non obligassent, si literas Apostolicas, aliquam machinatione vel fraude adhibita, absque solutione annatae, aut obligatione in eadem Camera receperint, dummodo beneficia ipsa forent re-

*Etiam igitur
in Cam. Apost.
acceptavimus
omnes devo-
tissimam &
caducitatem
per guscum-
gatis, omnes caducitates, devolutions, privations ju-
folvere obli-
gatos, incerte-
s, & suos.*

§. 6. Et demum dilectus filius Alexander Pallenterius in Cam. Apost. coram dilectis filiis Guidone Alcanio sancte Matris in Via lata Diacopo Cardinale nostro & Sancte Romanæ Ecclesie Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis ipsius Camere tunc insulm cōdūnatam & congregatam, omnes caducitates, devolutions, privations ju- que aliquando folvere obli- gatos, incerte- s, & suos.

quilibet alias penas per quoquā feudatarios, val-
fallois, emphyteutas, censiarios, comendatarios, livel-
larios & conductores, ac alios quoquāque, etiam ratio-
ne monasteriorum, Ecclesiarum, beneficiorum, & con-
gregationum regularium, seu exemptionum eis conces-
tarum, Camere Apostolica præfata respondet, vel sol-
ven, aut aliquid ab ea recognoscet, seu aliter solvere obli-
gatos, aut debitores, incurias, tam declaratas quām non
declaratas, necnon jura quoquāque dictæ Camere, &
Sedi Apostolica jam qualita, vel ex facto tunc præteri-
to, aut nunc præsenti, seu alias quomodolibet quāren-
da, sive realiter, sive in spe tantum, & tam ea quæ ipso
jure, & facto quāren-
t, seu quæ sita fuissent, quam il-
la qua declaratoriam, seu sententiam requirent, accep-
taverit, ac specialiter & expresse declaraverit, reputave-
ritque omnes, & singulos qui eatenus non responderant,
& integraliter non adimplerant ab ipsis debita & pro-
missa, ac conventa, & aliter qualitercumque contraven-
tant, tam in omitendo quām in committingo, ab eorum
prætensis juribus & contractibus, necnon feidis, censi-
bus, livellis, monasteriis, & monasteriorum commendis,
ac quibuscumque alii rebus & juribus cecidisse, & cadu-
catos, privatosque esse, & eorum commendas cessasse, &
consequenter omnes eorum prætenas concessiones, om-
nesque contractus finitos, sotipos, & extinctos in favo-
rem ipsius Camere esse, protestatusque fuerit aliquem
cujusvis status, gradus, qualitatis, conditionis, dignitatis,
& præminentia essent, etiam Imperiali, Regali, aut
mundana seu Ecclesiastica, vel quacumque alia dignitate,
quæ speciale & expresse requireret mentionem præ-
fulgerent, admitti non debet ad solutionem, vel sati-
factionem alicuius census, canonis responsionis, vel re-
ognitionis, aut cuiuslibet alterius rei promissæ, vel de-
bitæ, aut aliter etiam pro usu prærogativarum, & exem-
ptionum, ac bonorum, rerum ac jurium eis forsitan con-
cessorum, & illorum fructuum, reddituum, & proven-
tuum dandæ seu solvenda, nisi conditionaliter, scilicet
sine præjudicio quorūcumque iurium, Sedi & Camere
præfatis, ac Fisco nostro quomodolibet acquisitionum &
competentium, vel quæ eis acquiri & competere possint
quomodocumque, & quandocumque, ex quavis ratione
& causa, & particulariter ex eo, quod Regna, Ducatus,
civitates, castra, oppida, terre, ville, tenimenta, casalia,
lacus, sylva, proprietates, monasteria, Ecclesiae, hospita-
lia, beneficia, prioratus, præpositatus, dignitates, & alia
quæcumque bona & jura corporalia, & incorporalia, ac
alterius cuiuslibet generis in feudum Ducale & Regale,
seu alias quomodolibet nobile & gentile seu ignobile,
vel census & emphyteusim perpetuam seu ad tempus, id
generationem, & nominationem respectivæ, aut alias
quomodocumque & qualitercumque dicta, vel respon-
sionis seu cuiuslibet alterius debiti non factam, aut non
perfectam, seu non congruo loco, & tempore, aut
per illegitiman personam subsecutam, vel ob contra-
ventionem & inobligantiam contractuum & capitulo-
rum, seu alias quomodolibet, & ex quæcumque causa,
etiam invalidatis concessionum, & titulorum, & illorū
finis, aut resolutionis, seu alia quæ de iure vel f. 30
dici & cogitari possent, devoluta, & seu venient de-
voluenda, vel spectarent & pertinerent, ac spectare, &
petinere

Cameræ autem declaratis tales non solentes inveniuntur differe in dictis panas.

§. 6. Pertinere possent aut debent, seu quia exemptiones & immunitates praefatae esse finitæ & extintæ.

§. 7. Ac successivè Clerici Cameræ hujusmodi, per eorum definitam sententiam declaraverat & procura- verint omnes & singulos feudatarios, vassallos, emphyteutæ, censuarii, commendatarios, monastigum etiam consistorialium, ac aliorum beneficiorum, necnon livellarios, conductores, & alios praefatae Cameræ respondentes & solventes, aut aliquid ab ea recognoscentes, seu alter solvere obligatos, & debitores, qui etenim non solvent, vel non responderant, seu integraliter non adimplerent ab ipsis debita vel promissa, aut conventa, seu aliter qualitercumque contravenerant, tam in omitendo, quam in commitendo, & eorum quemlibet pro contumacibus, & ut contumaces reputandos esset, eosque sic contumaces sententiam excommunicationis, ac alias censuras, & penas, etiam privationis, in literis Gregorii & Alexandri prædecessorum hujusmodi, ac p[ro]p[ter]e memorie Pauli Papæ Tertiæ prædecessoris nostri, contra non solventes & respondentes praefatae Cameræ, & ad quæ tententur emanatis contentas damnabiliter incidisse & incurrisse ipsos feudatarios, vassallos, aut emphyteutæ, censuarii, commendatarios, livellarios, & conductores, alio que dicitur Cameræ respondentes vel solventes, aut ab ea aliquid recognoscentes, vel alias solvere obligatos, & debitores qui etenim non solvent, aut non responderant, vel non adimpleverant ab eis debita vel promissa, aut conventa, seu aliter quomodocumque contravenerant, tam in omitendo, quam in commitendo, ab eorum juribus, contractibus, feudis, censibus, livellis, monasteriis, prioribus, Ecclesiis, & beneficiis, ac iporum monasteriorum commendatis, prærogativis & exemptionibus, ac immunitatibus, necnon Regnis, Ducatis, civitatis, castris, oppidis, terris, villis, tenementis, casalibus, lacubus, sylvis, hospitalibus, prepositatibus, & quibuscumque aliis bonis, & juribus corporalibus & incorporalibus, aut cujuscumque alterius generis in feudum Ducale & alias quomodolibet nobile seu ignobile, aut in censum emphyteuticum perpetuum, vel temporale, seu ad generationem & nominationem respectivæ, vel alias quoniam documque, & qualitercumque datis vel concessis, cedisse & privatos fuisse, illorumque commendas cessasse, dictaque monasteria, etiam consistorialia, & beneficia vacantes & eorum concessiones ac contractus omnes in favorem Cameræ Apostolice finitos, sotipos & extintos esse: necnon eisdem emphyteutæ, censuarii, commendatarios, livellarios, conductores, & alios, quoscumque praefatae Cameræ respondentes vel solventes, aut ab ea aliquid recognoscentes, vel alias solvere obligatos, aut debitores, qui etenim jura eisdem Sedi & Cameræ non solvent aut responderant, & integraliter non adimpleverant ab ipsis debita promissa vel conventa, aut alias qualitercumque contravenerant, tam in omitendo quam in commitendo, juribus, contractibus, feudis, immunitatibus, exemptionibus, & prærogativis prædictis ultius frui & gaudere non posse, & eis super illis perpetuum silentium imponendum esse.

§. 8. Nihilominus occupatores bonorum hujusmodi ea restituere, aut revelare, & hi de quorum personis Patriarchalibus seu metropolitanis, vel aliis Cathedralibus Ecclesiis seu monasteriis pro tempore provisi literas super eorum provisionibus hujusmodi expediri facere non curant, quincumq[ue] literis ipsis non expeditis, & ad se non receptis, seu non solitus annate juribus Cameræ debitis, regimine, & gubernatione, seu administratione Ecclesiæ, monasteriorum, prioratum & aliorum beneficiorum hujusmodi se intromittere, & jurisdictionem eisdem Ecclesiæ, monasteriis, prioratibus & beneficiis incumbenter exercere, ac praefati occupatores feuda, census, livello, monasteria & alias res & jura, à quibus, ut praesertim, cedisse declarati fuerunt, detinere, ac concessionibus eis factis, necnon contractibus jam ut præmititur, finitis, & sotipos, ac immunitatibus, & exemptionibus jam resolutis & cessatis, uti præsumunt, sententias, censuras & penas prædictas damnabiliter incurrendo, & in eis more alpidis surde insurdescendo, in animarum suarum periculum, & dictæ Cameræ dispendium non modicum.

§. 9. Nos tam animarum saluti, quam ejusdem Cameræ indemnitatib[us] praovidere volentes, tam generali que anima quolibet in vigilia, & festo sanctorum Apostolorum Petri & Pauli sunt, quam alias contrahonnauli particulares debitores, qui postmodum per eosdem clericos ad solvitur etiam debitorum condemnati fuerunt, in specie factas monitiones, & protestationes, necnon prostationem Alexandri procuratoris hujusmodi admittentes, & sententiam predictam & in ea contenta quacumque approbantes, & confirmantes, necnon corundem prædecessorum nostrorum vestigis inhærentes, Motu proprio, non ad ipsius Alexandri procuratoris, aut alterius pro eo nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostra constitutiones Gregorii, Alexandri, Pii, & Innocentii, necnon Julii, prædecessorum hujusmodi, Apostolica auctoritate, a tenore presentium, approbamus & innovamus, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere decernimus. Volentes, & Apostolica auctoritate praefata, sine tamen prejudicio sententiarum in praefata Cameræ vel alio tribunal, contra particulares debitores latarum, & quarumeumque litium & causarum super hujusmodi debitis, vel aliquo eorum indecisarum pendentium, ac juriū Fisco nostro, aut ab eo causam habentibus in præmissis quomodolibet competentium, quibus nullo modo præjudicare, sed ea omnia in suis statu, gradu, robore, & terminis, in quibus de præsenti reperiuntur, remanere & esse volumus.

§. 10. Statuentes quod nisi infra duos menses à publicatione præsentium computandos quacumque præscriptione, etiam centenaria & ultra, prætensa vel prætendenda non obstante, occupatores seu detentores honorū Cameræ & Sedi prædictarū ac Romanæ Ecclesiæ ea restituierint, & feudatarii, vassalli, emphyteutæ, censuarii, ac monasteriorum etiam consistorialium & prioratū commendatarii, livellarii, conductores, & alii praefatae Cameræ respondentes, seu alias etiam ratione exemptionum, libertatum, & immunitatum eis concessarum, vel annatarum, seu quindenniorum, aut aliter qualitercumque, & quomodocumque aliquid solvere obligati, seu in aliquo debito, de eo in quo Cameræ, Sedi, & Ecclesiæ praefatae tentent integrè satisfacerint, & præmissa, seu contenta, aut alias ab eis debita non adimpleverint, omnes & singulas sententias, & penas, tam Ecclesiasticas quam temporales, in singulis literis præcessorum, & protestatione Alexandri procuratoris, ac sententia Clericorum hujusmodi contentas, & etiam privationis feudorum, & aliorum honorum & monasteriorum, etiam consistorialium, quorum occasione, etiam propter eorum exemptionem & immunitatem solvunt, ac corundem monasteriorum commendatarum cessationis eo ipso incurant, & absque alia declaratione desuper fienda incurritur, feudaque & bona ad nos devoluta, & monasteria ipsa per alios à nobis & dicta Sede liberè impetrari possint, prout etiam nos tenore præsentium eos omnes sententias, censuras & penas prædictis expressè innodamus, ac privatos esse, commendasque cessasse ex nunc decernimus & declaramus, & nihilominus ad satisfactionem Cam. Apostolice omnino teneantur.

§. 11. Decernentes eos ab alio quam à Rom. Pontifice, præterquam in mortis articulo constitutos, & prævia debita satisfactione absolvi non posse.

§. 12. Sicque in præmissis omnibus & singulis per dictum sibi referuntur scilicet judicis & commissariis, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ac eorum Collegium, in quavis causis & instantiis, sublata eis & eorum cuiilibet quavis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & definiti debere, ac si fecerit super iis à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attendari, irritum & inane decernimus.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio- nibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ singuli prædecessores praefati in singulis eorum literis voluerunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præsentes literæ ad omnium quorum interest notitiam deducantur, nullusque deinceps adversus eas aliquam excusatio.

*H[ab]it[ur] igitur
P[ro]m[ulg]at[io]nem
ma[ti]c[ula]r[um] s[ecundu]m
Clericorum,
C[on]f[ir]mat[io]nem
r[ati]onis p[ro]p[ter]e
r[ati]onis.*

*Occupatores
bonorum, in
debitores h[ab]i-
Cam. Ap[osto]li
ref[er]untur,
vel solvent
infra duos
mensis à la
publicatione
(quam per
in fine patr[um]
in sententia
& confir-
mationib[us] pe-
dictu[m] con-
tra incu-
runt.
Alias mi-
res partim
posuit Piu-
pius IV. Et anna-
ta in rubr.*

*Nihilominus
occupatores
bonorum R.
Cam. existant,
ne his illa re-
stituere, &
provisi de E-
cclesiis inze-
runt se admi-
nistrations il-
larum, literis
Apostolice
non expeditis,
& non salutis
annata.*

excusatio non pretendere, & ignorantiam vellet va-
leat, volumus, & auctoritate Apostolica tenorem de sen-
tientia decerpimus, est in valvulae Cameræ Apostolice tri-
bus vicibus, & tribus diversis annis, dum hæc Camera
sit per aliquem ex cursogibus nostris affigi, & annas ini-
bi duntur, sicut Camera durabit dimidi, affixio tamenque hu-
jusmodi omnes penitus afficeret in omnibus & per omnia,
perinde ac si ipsi, & eorum cuiilibet personaliter li-
tere hujusmodi intimata forent, ipsaque demum literas
nostras in libro Camere prædictæ ad perpetuam se memoriæ
rescribi & retinari. Nulli ergo, &c.

Dat. Roma apud S. Petrum, Anno Incar. Dom. 1557.
Die 25. Octob. Kal. Novembri. Pontificatus nostri anno 2.

Publicata.

Anno id Nativitate D. I. 556. indictione 14. Ponti-
ficatus Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pauli di-
vinæ providæga Papa IV. anno ejus 2. diebus vero
tribus, diversis vicibus & diebus, videlicet 26. & 30.
mensis Octobris proximè præteriti, & die 3. præsentis
mensis Novembri 1556. præstantes retroscripta lise-
ra Apostolica in forma expedita, affixa, & publicata
fuerunt in plena Camera Apst. ut moris est, in diebus
superius nominatis in plena Cam. Apost. dum starent ad
jurandum in forma solita, cum omnibus solemnis-
tibus in similibus solitis fieri, & consuetis, per me
Thomam Roger prefatam Sanctiss. D. N. Papa Curorem.
Io. Frede Mag. Cuf.

XII. Contra eos, qui pro obtinendis beneficiis seipso-
pro aliis supponunt, vel annuas pensiones of-
ferunt, aut beneficia impletant pro aliis, ut ab
eis aliquid consequantur, vel pro seipso, ut
aliis postea cum pensione resignent.

Hoc idem contra ita se pro aliis supponentes, venit
Bened. XII. ut sup. in eius const. 7. Quoniam. Et
similem const. contra supponentes se pro aliis, ut
literarum Apost. expeditionem gratis consequan-
tur, edidit Leo X. const. 27. In barendo, sup.

Edicta An. D. P A V L V S P A P A IV.
1557. Motu proprio, &c.

Causa hujus. Inter ceteras curas, quibus ex Apostolatus officio assi-
miliatur, duè urgemur & premimur, ea continuè animo nostro
fixa fuit, ut beneficia Ecclesiastica, præsertim curam ani-
marum habentia, personis conferantur idoneis, que vel-
lent, & possent ea personaliter residere, se ferentque
eis laudabiliter deseruire. Et ad hoc dilectos filios nostros
Bernardinum sancti Matthæi Tranen. & Scipionem san-
ctæ Potentianæ de Pisis, ac Joannem sancti Joannis ad
portam Latinam titulorum, Reumanum nuncupatos,
Presbyteros Cardinales, qui una cum venerabili fratre
Francisco Episcopo Gegenb. Datario nostro, distributio-
ni, & provisioni beneficiorum hujusmodi præsident, jam
dudum deputavimus. Verum cum audiamus eosdem Car-
dinales, & Datarium, licet in his eam quam possunt majo-
rem semper adhibuerint, & in dies adhibeant diligen-
tiam, personas quibus beneficia ipsa conferenda sunt, su-
per literatura examinando, de eorum vita & moribus, ac
beneficiis per eos obtentis, aliisque ad præmissa facienti-
bus accurate inquirendo, diversimodè tamen circumve-
niri, & falli, ac diversas eis fraudes in præmissis fieri, ali-
quibus se alios esse simulantibus, & tanquam tales se in
examine supponentibus, aliis beneficia pro personis sibi
cognitis, & id ignorantibus, ut postmodum cum eis be-
neficia, etiam per simoniacam prævitatem contractare, &
super eis pacifici possint, aliis beneficia, tam pro se, quam
aliis personis, cum oblatione diversarum pensionum an-
nuarum diversis personis, etiam familiaribus, continuis
commensalibus nostris, aut aliis quos ipsi nobis gratos,
& acceptos esse existimant, annuatim persolvendarum, &
sic simoniacam hæresim incurrendo, aliis beneficia hujus-

Bullar. Mag. Tom. I,

modi pro dycebat, sibi, & pensionem annuatam, aut
aliud comodum temporale, ab eis consequendi, aliis
beneficia tamen pro seipso animo, & intentione, & inter-
num pacto expressè firmato, & eis postmodum in favo-
rem eorum qui aliquando mutuus id est, & non bene-
meriti existunt, cum simili pensione, aut commodo, aut
sine illa vel illo resignandi, & dimittendis, maxima cum
instantia obtinere procurantibus.

§. 1. Nos præmissi fratribus, & dolis, ac hæresi simo. Prohibitio
niac, quantum cum Deceptiō, efficaciter occurtere. Supponendi se
volentes, Apostolica auctoritate tenore præsentium sta-
tuimus, & ordinamus atque determinimus, quod de cetero in Et. festa
omnes, & singuli, qui post publicationem præsentum in stu-
locis inscriptis facienda, occasione befficiorum ob-
tinendorum se alios esse simulaverint, & tanquam tales se
in examine supponerint, aut beneficia pro personis id
ignorantibus, seu pro se, vel pro aliis, cum oblatione ali-
cuju[m] pensionis annua, aut pro aliis, cum spe pensionem
annua, aut aliud quantumvis modicum temporale com-
modum ab eis consequendi, vel pro seipso priu. ipalte,
animo & intentione ex postmodum in favorem aliorum,
etiam quantumvis idoneorum & benemeritorum, cum si-
mili pensione aut commendo, aut etiam sine eo resignandi
obtinere procuraverint, cujuscunque status, gradus, or-
dinis, & conditionis existant, etiam Episcopali, aut alia
majori dignitate Ecclesiastica, vel Cardinalatus honore
seu mundana, etiam Regia, Ducali, aut Marchionali præ-
minentia præfulgeant, excommunicationis, & anathema-
tis, ac maledictionis æternæ leptoniam, à qua nisi à no-
bis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præter-
quam in mortis articulo constituti, absolví nequeant,
necon p[ro]missionis omnium, & singulorum beneficiorum
Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, secularium, &
quorumvis Ordinum regularium per eos in titulum vel
commendam, aut alias quomodolibet obtinentrum, & in-
abilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda p[ro]cen-
tam eo ipso absque alia desuper facienda declaratione incur-
rant, ita ut confito solum summariæ, & extrajudicialiter,
quod ipsi contra tenorem præsentium aliquid fecerint,
per curia causatum Cameræ Apostolice generalem Au-
ditorem, seu Viceauditorem, vel ejus Locumtenentem
pro talibus, & ut tales publicari possint.

§. 2. Et nihilominus sic ut præferatur, obtente pro-
visiones, & commendæ, aliasque dispositiones nullæ sint,
irrita, & inanes, nullumque alicui jus in ipsis beneficis,
vel ad illa tribuant, nec aliquis earum vigore fructus
suos faciat, sed ad eorum restitucionem teneantur, possint
que beneficia, tam sic impletata, quam per eos antea ob-
tentia, tanquam modo præmissa vacantia, à nobis, & Ro-
mano Pontifice pro tempore existente dumtaxat libere
impetrari.

§. 3. Volumusque statutum, ordinationem, & decre-
tum nostra hujusmodi, etiam quoad monasteria monia-
lium, & alia beneficia, per moniales, aut alias mulieres
obtineri solita locum habere.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis Aposto-
licis, quibusvis personis, etiam ut præmittitur, qualifica-
tis, etiam in forma confessionalis, & quod interdici, sul-
pendi, ac excommunicari nequeant quomodolibet con-
cessis, que eis contra præmissa in aliquo suffragari non
posse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Ceterùm ne quispiam statuti, & ordinationis, ac
decreti nostri hujusmodi ignorantiam prætendere possit,
volumus præfentes, quarum solam signaturam sufficere
decernimus, in ædium residentiæ præfati Datarii, & Can-
cellariæ Apostolice valvis, & acie Campi Floræ per ali-
quæ ex cursoribus nostris publicari, & eatum exemplum
inibi affigi, & dimitti, publicationemque & affixionem
hujusmodi omnes, & singulos arctare, perinde ac si ex-
dem præsentes illis personaliter intimata fuissent, con-
trariis non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio. I. Propositio. I. Propositio. I.
Affixus fuit supradictus Motus proprius die 27. Publ. Rom. f.
Novemb. 1557. Ad. v. d. 27. Novemb. 1557.

Tryphon Victorellus Mag. Cuf.

Z Z z 3 Refit.

XIII. Restitutio Festivitatis Cathedrae S. Petri Apostoli Romae, pro die 13. mensis Ianuarii, in circuito Orbe, preservata alia festivitate Cathedrae Antiochenae, juxta annam die 12. mensis Februarii, celebranda.

Editio An.D. P A V L V S E P I S C O P V S, 1558.

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

S. Petrus Cathedram Episcopalem Romae sub duplice officio celebrauit, sub die 13. Ianuarii, & idem Magistrus urbis, & Orbis caput illa efficit.

IN effabilis divina providentiae altitudo, quæ nullis inclusa limitibus Ecclesia patitur, & terrena disponit seipsum Rebus mundi, cui prius à Salvatore nostro Domino Jesu CHRISTO dictum fuerat. Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam, postquam Anthiochiae altitudinem reseverat, Romanum veniens, Cathedram in ea constituerat Episcopalem, eamque vigintiquinque annis regeret, & demum Simonis Magi dextra fallaciis, & elulis præstigiis, ipsoque Simonis Magi superrato, idem Petrus, & cum eo gloriosus Coapostolus suus Paulus vas electionis Romanam Ecclesiam plantare, & suo sanguine consecrare, ut ubi caput superstitionis erat, illic caput existeret sanctitatis, & ubi gentium Principes habitabant, Ecclesiæum Principes morarentur, & quæ prius erat magistra erroris, fieret magistra veritatis, et quæ ibi gens sancta, populus electus, civitas sacerdotalis, & Regia, & per sacram beati Petri Cathedram ipsa Urbs capit Orbis effecta latius præsideret religione divina, quam ante præsedisset dominatione terrena. Verum lict Urbs ipsa multo plus debeat eidem Petro, qui eam per Cathedram Episcopalem in ea constitutam regnū cœlestibus inferendam condidit, quam illis quorum studio prima moenia suorum fundamenta jacta fuerunt, ex quibus is qui illi nomen dedit, fraterna eam cœde fecavit, Festivitatem tamen ipsius Cathedrae, quæ juxta antiquissimorum sanctorum Patrum nostrorum testimonium quintodecimo Kal. Februarii fuit, & in diversis Orbis Christiani, & præsertim Galliz, & Hispania partibus dicta die solemniter celebratur, minime observert, celebretque solum festivitatem Cathedrae Antiochenæ, quæ octavo Kal. Martii, juxta corundem Paxtum testimonium fuit, tanquam idem Salvator noster, qui superius infirma elegit, ut fortia quæque confundat, non respiciens imbecillitatem nostram, Festivitatem Cathedrae, qua ipse Petrus Apostolus Romæ primum sedidit, nostris temporibus celebrandam, seu potius antiquæ celebritatit restituendam reservaverit.

Ideo hic P. nt. februario festivitatem Cathedrae S. Petri Romæ sub duplice officio celebrauit, sub die 13. Ianuarii.

§. 1. Quamobrem considerantes, quod si in hac Urbe Cathedram Ecclesie Antiochenæ pœ, & solemniter veneramur, justum est etiam, & conveniens, ut festivitatem Cathedrae, quæ præfatus Apostolus Romæ primum sedidit, eo solemnius, & magis pœ celebremus, quo magis Urbs ipsa illi tenetur, & debet, non dedignantes etiam inferiores Ecclesias in hoc imitari, Festivitatem Cathedrae, qua idem beatus Petrus Romæ primum sedidit, eadem die quinto decimo Kal. Februarii, non solum in hac Alma Urbe, verum etiam in universis Orbis Ecclesiis, etiam in quibus illa ad præses celebratur, sub duplice officio, annis singulis perpetuis futuri, temporibus solemniter celebrari volumus, statuimus, & mandamus.

Aliud festum & servans.

§. 2. Festivitati alteris Cathedrae, quæ dicta die octavo Kal. Martii celebratur, nihil propter hoc detrahendo, sed illam juxta laudabilem habetens superinde observationem confuetudinem celebrari decernendo.

S. Paulus.

§. 3. Nulli ergo omnino hominum licet habeat hanc paginam nostræ voluntatis, statuti, mandati & decreti infringere, vel ei ausu temerario contrarie. Si quis autem hoc attentare pœsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum se noverit incursum.

Dicitur P. An. 3. die 6 Ianuarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo. Id. Januarii, Pontificis nostri anno tertio.

XIV. Contra Religiosos profanos, extra Claustra Religionum vagantes, & apostatas, eorumque fautores. Cum revocatione privilegiorum

quicumque Ordinib[us] concessorum recipiunt Religiosos aet[us] ordinis.

Hac bullæ de terminari rediaria fuit. Pto IV. infra 3. cons. 3. Sedis.

Quod regales apostatas, & ejectedos vide S. D. N. Urb.

VIII. cons. 26. Sacram. tom. 2.

P. A V L V S E P I S C O P V S, *Editio An.D. Seruus Servorum Dei: Ad fumaram rei memoriam.*

Postquam divina bonitas nos licet immeritos, ad summi Apostolatus fastigium allometre dignata est, numquam cessavimus abusus quatinus Ecclesia Dei, seu nimia Sedis Apostolica indulgentia, seu hominum malitia irsep[er]fille cognoscunt, pro viribus tollere, & Ecclesiam ipsam in pristinum candorem restituere, diversas ad hoc saluberrimas constitutiones edendo, & inviolabiliter observari mandando. Verum cum non omnia uno, & eodem tempore excogitari, nedum perfici potuerint, quinim circa ea si nobis singulæ ferme diebus aliquid entendum, abusui apostacia, quæ per regulares personas sub diversis falsis praetextibus quotidie incurrit, ulterius parcer, cum non esse censuramus. Nam licet diversi Romani Pontifices prædecessores nostri, per eorum constitutiones compluta contra apostoliam hujusmodi ediderint statuta, & ordinationes, nondum tamen est plenum contra eam adinventum remedium.

§. 1. Quinim diversi diversorum etiam Mendicantium Ordinum Religiosi, propriæ salutis immemores, Deique timore postposito, sub praetextu, alii videlicet, quod Religioni, & Ordini in genere ob variis conflictis caulas adstricti non sint, & superinde sententiam declaratorianam obtinuerint. Alii quod beneficium Ecclesiasticum curatum affecti sint. Alii quod extra regularia sui Ordinis loca standi, & alicui beneficio Ecclesiastico deserviendi à suis superioribus licentiam habeant, & alii diversis aliis conflictis coloribus. Alii vero nullo suffulti praetextu, sed temeritate propria contra proprium iuramentum per eos in eorum professione praestitum, & regularia sui ordinis instituta, extra claustra suorum regularium locorum degunt, & in seculo aliqui habitu sui Ordinis retento, aliqui illo abjecto, in habitu presbyterorum Secularium, & complures in habitu laicali temere vagantur. Et postquam Deo fidem fallere non sunt veriti, cetera omnia quantumvis gravissima, & detestanda, levia, & licita reputantes, alii Parochianos eorum cura commissos falsam doctrinam docere, & pravis opinionibus, ac hæresibus replere, alii uxores ducent, alii sive paupertate eos cogente, sive diabolico instinctu secularibus, & mechanicis negotiis se dare, alii seditionibus popularibus, coniurationibus contra Principes, & alios, ac quibusvis aliis causis actibus se implicate, & cetera omnia nequissima facere presumunt, in gravissimam divinæ majestatis offendam, & religionis opprobrium, ac animarum suarum perniciem, & aliorum Christi fidelium scandalum.

§. 2. Quamobrem considerantes, apostatas hujusmodi infinitis erroribus in eadem Dei Ecclesia causam præstare, & propterea volentes contra apostoliam ipsam pleniūs providere, & eam, quantum nobis ex alto conceditur, de medio tollere, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apost. potestatis plenitudine, omnes, & singulos, qui post professionem per eos in ætate legitima constitutos, in aliquo approbato, etiam militari Ordine pure, & liberè emissam, vel si ante ætatem legitimam professi fuerint, post illam per eos in ipsa ætate legitimam constitutos, purè, & liberè ratam, & gratam habitam, temeritate propria, aut quovis praetextu vel causa, etiam si se Religioni, & Ordini non adstrictos esse sine causa cognitione, & his que à jure requiruntur servari, omissis, vel non legitimè probatis, declarari obtinuerint, aut beneficium Ecclesiast. etiam curatum non precedente legitimâ dispensatione possident, vel alicui beneficio Ecclesiastico, etiam curato alterius nomine deseruant, extra claustra suorum regularium locorum degunt, aut in posterum de genti, omnibus & singulis beneficiis Ecclesiast. cum cura, & sine cura, secularibus, aut sui, vel cuiusvis Ordinis regu-

PAULUS QVARTVS.

84;

regularibus per eos quibusmodi haberent obtentis, & de cetero obtinens, cuiuscumque qualitatibus fuerint, ac fructibus, redditibus, & proventibus ecclesiasticis, et quomodolibet reservatis, seu affligatis, necnon a ecclasiatis. Licentia, Doctoratus, & Magisterii, ac quibusvis aliis in jure canonico, vel civili, aut Theologis, et medicina, vel Artibus sicut quavis alia facultate graduatis per eos etiatae atquecum religione ingredierentur, obtentis, seu asecuratis, necnon quocumque ministerio ecclesiastico, Apostolica auctoritate, tenore presentium panis, & omnino privamus, ac ad illa, & alia, quæcumque, & qualiacumque in posterum obtinenda, seu fructus, redditus, & proventus Ecclesiasticos percipiendos, aut gradus sequendos perpetuo inhabilitamus, & ab executione quocumque Ecclesiasticorum, etiam factorum, & praesertim Presbyteratus ordinum, necnon omni ministerio Ecclesiastico predicto perpetuo suspendimus, privatosque & inhabiles, ac suspensos esse. Necnon beneficia ipsa de jure, & de facto, etiam ad hoc, ut eorum ordinarii collatores ea aliis liberè conferre possint, & nisi ea infra tempus à Lateran. Concilio statutum contulerint, collatio beneficiorum eorundem ad immediatum illorum superiorum, & demum ad nos, ac pro tempore existentem Rom. Pont. devolvatur. Patroni quoque eorundem beneficiorum personas idoneas infra tempus à jure statutum ad ipsa beneficia praesentare possint, & nisi praesentaverint, eorum libera collatio ad ordinarium spectet, & pertinet, vacare, ac reservationes fructuum, reddituum, & proventuum hujusmodi expirare decernimus, ita ut de cetero ipsi apostata, quamdiu vixerint, aliqua beneficia Ecclesiastica oblinere, vel aliquod officium Ecclesiasticum exercere, aut fructus, redditus, & proventus Ecclesiasticos, seu super illis pensiones annuas percipere, vel exigere, seu curam animarum, vel aliquod ministerium Ecclesiasticum exercere, aut sacramenta Ecclesiastica ministrare, seu Missam celebrare, aut praetextu ordinum in quibus constituti erint, aliquid facere, vel exequi nequeat, & pensiones, seu commendae, ac reservationes fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum, necnon assignationes pensionum annuarum eis etiam dicta auctoritate, etiam cum praesentium toto earum tenore inserto, plenaria derogatione pro tempore paetæ nulla sint, & irritæ, ac viribus omnino careant, nec aliquod eis jus, aut titulum beneficia possidendi, aut fructus, redditus, & proventus, seu pensiones hujusmodi exigendi vel percipienti tribuant. Ipsiisque sic privati inhabiles, & suspensi frustus suos non faciant, sed ad illorum restitutionem tepeantur. Et nihilominus si curam animarum exercere, vel Ecclesiastica sacramenta ministrare, seu missam celebrare, aut praetextu ordinum suorum preditorum aliquid facere, aut aliquod ministerium Ecclesiasticum exequi presumptuerint, tanquam suspensi ab executione ordinum suorum, & in illis contra suspensionem ipsam, & in contemptu clavium ministrantes, condignis peninis omnino puniantur.

*Receptatoribus
hujusmodi
facionib.
per se infigit.*

§. 3. Et ut omnis vagandi occasio apostatis hujusmodi tollatur, volumus, & facimus, quod quavis tam Ecclesiastica, quam secundales personæ, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentis existant, etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, etiam Cardinalatus honore, seu mundana, etiam Marchionali, Dueali, aut alia majori auctoritate, seu excellentiæ præfulgeant, aliquem apostatarum eorundem receptare, seu nutriti, vel illis quo minus ad eorum monasterium seu domum, vel alium locum regularem redeant, favorem, aut auxilium seu consilium præstare non presunt, & si eos receptaverint, vel illis ut præfetur, favorint, aut auxilium, seu consilium præsterint, & per Ordinarium loci sub quo morantur trahent, commoniti à præmissis non desisterint, sententiam excommunicationis eo ipso incurvant.

§. 4. Et si patroni alicujus beneficii Ecclesiastici, sive sint laici, sive clerici, aliquem ex eisdem apostatis ad beneficium de eorum jure patronatus existens tunc vacans praesentaverint, presentationes hujusmodi sint eo ipso nullæ, irritæ, & inane, ac viribus careant, & ipsi patrōni jure praesentandi alios ad eadem beneficia pro ea vice tantum privati existant.

Bullar. Mag. Tom. I.

§. 5. Quodque superiores Ordinum, quæ ipsi professi fuerint, & Ordinarii locorum in quibus sibi apostata pro tempore degent, tam conjunctim quam divisi, eodem apostatas, ut ad eorum monasteria redeant, requirente, & si ad dicta monasteria redire, & reverint, disfuleant, vel se euaserint, eos secundum Ordinis disciplinam in monitione previa, per censuras Ecclesiasticas, & penas etiam corporis afflictivas, ad redeendum cogere, & compellere posse sint, invocato etiam apud hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Quod si regularis Ordo hoc non patiatur, auctoritate nostra provide valeat, ut talibus apud eadē monasteria in locis competentiis, si absque gravi scandalo fieri poterit, alioquin in alijs religiosis dominibus ejusdem Ordinis ad agendum inibi penitentiam vite necessaria ministretur. Si vero apostata hujusmodi in hiis inobedientes præstiterint, sint etiam auctoritate nostra majoris excommunicationis sententia eo ipsorum innotati, & superiores sui eos excommunicatos esse denuntiant, ut tales ab omnibus suis subditis nuntiari, & publicari faciat.

Apostata biretum de quo hic gestare est nuntiat.

§. 6. Teneanturque ipsi apostatae cujuscumque Ordinis, congregationis, & habitus fuerint, biretum nigrum duabus linceis albis ex tela confectis, & dígito humano latiss, ab una extremitate ad aliam extremitatem circumductis, distinctum, & per totam ejus circumferentiam simili linea alba suffultum, ita ut omnes linea profecta oculis intuentum manifeste apparet, continuè gestare. Et si sine bireto hujusmodi depræhensi fuerint, possint pro hujusmodi inobedientia, non solum per suos superiores, verumetiam per quocumque, tam Ecclesiasticos, quam secundales Judices, & Magistratus condignis penis puniri, & ad delationem ipsius bireti, ut præfetur, distincti, & suffulti omnino compelli.

§. 7. Decernentes quod de cetero, qui aliquem Ordinem approbatum, ut præfetur, tacite, vel expressè professus fuerit, & se illi Ordini non adstrictum esse coptenterit, vel alias quovis modo, sive rete, sive dimissu habitu extra regularia loca ipsius Ordinis de jure aliquo casu stare posse putaverit, vel quavis ratione, aut praetextu super hoc postulaverit, seu supplicaverit, literas quas à nobis, seu officio Penitentiariæ nostræ obtinebit, Cardinali Prosectori, seu Viceprosectori ipsius Ordinis in curia residenti, & Procuratori generali Ordinis dirigunt, & præsentari facere, ac coram eo in hoc negotio, cum plena cause cognitione procedere teneantur, alijs omnibus, & singulis per ipsum professum in præmissis gestis nullius sint roboris, vel momenti, literæque alijs directæ nullam jurisdictionem tribuant.

§. 8. Quodque omnes, & singulæ translationes de apostatis ipsi ad alium Ordinem, etiam per nos aut predecessores nostros, vel per officium Penitentiariæ hujusmodi hactenus factæ, & quas deinceps fieri contigerit, nisi ad archiorem, vel parem ordinem factæ fuerint, & ipsi sic translati in monasteriis in quibus regularis obseruantia vigeat, aut maneat, nulla sint, & irritæ, ipsique sic translati in pristinum Ordinem, etiam si in Ordine ad quem translati fuerint, professionem in eod emitte solitam emiserint, redire teneantur. Et si post unam, & secundam monitionem sibi à Prælatis seu Superioribus Ordinum à quibus translati sunt, factam redire distulerint aut neglexerint, licet ipsi Prælati seu Superioribus procedere contra eos, modo, & mediis contra apostatas statutis.

§. 9. Et nihilominus præfatos se translatos, & ut præfetur, non redentes, administratione cujuscumque Ecclesiastici beneficii, seu officii, & prælature perpetuo privamus, & privatos esse, necnon bona quæcumque, mobilia seu immobilia, ac census, redditus, & proventus, jura, & actiones per eosdem fratres, tam egressos, & ejctos, quam ad alium Ordinem, ut præfetur, translatos, seu de licentia suorum superiorum extra eorum monasteria stante, tempore quo extra monasteria sui Ordinis stetint acquiuita, etiamsi acquisitiones hujusmodi ab ipsis fratribus ex redditibus beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura ab ipsis obtentorum, seu detentorum, aut ex propria industria, seu artificio, mercatura, vel ex testamento, seu successione ab intestato quorumvis consanguineorum, affinium, vel amicorum suorum, aut quorumcumque aliorum factæ sint, non Fisco nostro, aut Camera nostra.

Z Z z 4 Apostol

Apostolicae; sed religioni, aut monasteriis, in qua seu quibus primò professi fuerint, eo ipso applicata esse, & censeri debet decernimur; & declaramus ita ut fortia regularia religionis seu monasteriorum hujusmodi infinita omnino distribui, & dispensari, nec super illis per Protectores, aut Superiores religionis, & monasteriorum praedicatorum, aut quovis alias quacumque auctoritate fungentes, aliqua cōpositio seu cōcordia, aut remissio fieri possit.

Decretum ir-
reians.

§. 10. Sicque, & non alias, aliter, nec alio modo in praemissis omnibus, & singulis per quoscunque Judices, & Commissionarios, quavis etiam dicta Apostolicae auctoritate fungentes, etiam causarum Palati Apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, in quavis clausa, & instantia, sublata eis, & vorum cuiilibet quavis alteri judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & definiti debere, ac si securi super his a quovis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, tritum, & inane decernimus.

Privilegia re-
cipiendi fra-
tres aliorum
Ordinum re-
centrum.
Allian revo-
cationem ba-
bes inf. in Pii
P. conf. 89.

§. 11. Et quoniam experientia rerum magistra docente, cognovimus privilegia cunctis fere Ordinibus concessi recipendi professos aliorum Ordinum in eorum monasteriis, dominibus, & regularibus locis, materialm praestare apostolus hujusmodi per seculum evagandi, praesertim cum diversi Ordinum hujusmodi Superiori Praelati apostatas hujusmodi recipient, & postquam illis eorum habitum regularem exhibuerint, eis standi extra monasterium licentiam concedant, nos abusui hujusmodi occurrerent, omnia, & singula privilegia, & inducta Apostolica quibusvis Ordinibus, monasteriis, & dominibus, seu aliis regularibus locis (Carthusiensi, & Eremitis Camaldulensi eterno realiter degentibus dumtaxat exceptis) super recipiendis Canonici regularibus, seu Monachis, vel fratribus aliorum Ordinum per quoscunque Romanos Pontifices predecessores nostros, sub quibusvis verborum formis, & tenoribus, & etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessa, etiam Mare magnum nuncupata, quoad facultatem recipiendi eosdem canonicos regulares, seu Monachos, & fratres penitus, & omnino revocamus, cassamus, irritamus, & annulamus, & viribus penitus, & omnino vacuamus.

Lectum O-
dinarii pu-
blici, hoc
confite illam
que observari
faciat.

§. 12. Mandantes universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, aliisque dicēsanis, & locorum Ordinariis, ut ipsi per se vel alium seu alias praesentes literas, & in eis contenta quacumque ubi, & quando ac quoties opus fuerit, solemniter publicantes, faciant dicta auctoritate nostra easdem praesentes literas plenariae, & totali executioni, demandari, eos qui illis contravenerint, juxta ipsarum literatum continentiam, & tenorem, condigna poenis plectendo, & puniendo, ac contradictores quolibet, & rebelles, eisque in praemissis non parentes, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportunita juris remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas predictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc etiam, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula de-
rogatoria.

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac monasteriorum, & aliorum regularium locorum, necnon Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboretur statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, seu bulla aurea, aut alias quomodolibet nuncupatis, seu per officium penitentiarum hujusmodi expeditis, eisdem apostatis, seu translati ac nostro sancti Spiritus in Saxia de Urbe Ordinis S. Augustini, & quibusvis aliis Hospitalibus, necnon B. MARIE Redemptionis captivorum, & de Mercede, ac quibusvis aliis monasteriis, & regularibus locis, sub quibuscumque tenoribus, & formis; ac cum quibusvis etiam derogatoriariam derogatorias, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, spe-

cificis, expressa, & individua, ac regerbo ad verbum, non autem per clausulas generales non importantes, mūtio seu que via sua expressio habenda, aut aliqua exq. ista forfita devanda est, Deo ut hujusmodi, & de verbo ad verbum, nihil penitus omisso & forma in illis tradita observata. Inserti forfite presentibus pro sufficienter expressis habebit, sicut alias in suo tobo permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter, vel divisiōnibz eadem in Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 14. Ut autem presentes litterae ad omnium quorum interest notitiam deducantur, nec aliquis eorum ignorantiam pretendere, aut contra eas se excusare valeat, dicta auctoritate Apostolica statuimus atque decernimus, ut ipsam litteram, vel eam transumptum (cui manu notarii publici subscripto, & sigillo alicuius persona in dignitate Ecclesiastica constituta munito, eam proorsus si. m. in iudicio, & extra adhibeti debeat volumus, quæ ipsi originalibus litteris adhibetur, sicut, & realiter exhibentur) in basilica Principis Apostolorum, & Ecclesia S. Joannis Lateranen. ac Cancellaria Apostolica valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex cursoribus nostris publicentur, eorum exemplo in singulis valvis, & acie praedictis affixo, & dimisso. Nulli ergo, &c.

Dat. Rome apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1558. D. 15. P. Ant.
13. Kal Aug. Pont. nostri anno quarto. die 20. Iul.

Quod Festum S. Dominici institutoris Ordinis
Fratrum Prædicatorum die 4. Aug. sub du-
plici officio celebretur.

Hoc Festum sibi die 5. agi iussit Greg. IX. qui hunc
Sanctum canonizavit, ut supra in ejus conf. 8.
Fons sapientie, ubi dicit.

P A V L U S E P I S C O P U S, ^{edita Ad}
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1558.

Gloriosus in sanctis suis Deus, quia omnia operatur in omnibus, quosdam in Ecclesia sua posuit Apolostos, quosdam Prophetas, quosdam Doctores, quosdam Martyres, & quosdam Confessores, quos per anni circuitum, die ut plurimum qua eos ad celstia regna migrate contigit, sancta veneratur universalis Ecclesia, ut Christi fideles eorum venerationi per exercitium bonorum operum vacantes, piis ante thronum divinae Majestatis eorum suffragiis adjuvari, & exinde Deo propriatio vitam æternam facilius consequi valeant.

§. 1. Verum cum hoc in eximio C H R I S T I Confessore Dominico, qui octavo Idus Augusti migravit ad Dominum, non observetur, quinim dñs memoria Nostri Augusti, quia die, & festum beata MARIÆ à Nivibus, quæ ea die de Cœlo hic in Urbe in ea Montis Exequilini parte, in qua nunc templum ejusdem B. Marie Majoris viuit, volente Domino ceciderunt, sub officio duplice celebramus, forsitan ex eo quod ipsa die octavo Idus Augusti, Transfigurationem Domini, & Redemptoris nostri JESU C H R I S T I sub simili officio duplice veneremur, diem ejus obitus præveniendo recolatur.

§. 2. Nos considerantes Ecclesiam venerationi ipsius Virginis Dei genitricis MARIÆ in memoriam miraculi Nivium hujusmodi plurimū occupatam, celebrationi Festivitatis hujus Almi Dei Confessoris Domini plene vacare require, & exinde facile obvenire posse ut memoria ipsius B. Dominici, qui Ordinem Fratrum Prædicatorum, inspirante Domino, fundavit, & instituit, ac inter quamplurima sanctitatis opera, & virtutis signa, quibus in carne positus claruit, diversorum curatis languoribus, loquela mutis, visam cæcis, surdis auditum, gressum paralyticis, & sanitatem pristinam languentibus restituit, in mentibus fidelium repescat, & volentes in praemissis opportunitate provide, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de corum consilio, & unanimi consensu Festivitatem

Forma pub-
candi, hanc
conf.
Publigrafi
no invic. fil
habet bul. 76
IV. edit. 1558.

Sanctorum
festa sub a
coram mrs
celebranda
sum.

s. Dominici
obit die 6.
Augusti.

Iste Pm. n.
canca lxxv
lata, etc.
sum. cl. vi
mansi. 4.

4. Aug.

tatem ipsam pridie Nonas Augusti singulis annis , per Conciliorum à sancta Dni Ecclesia receptorum , & appetuis futuri temporibus in universis Ordinis Ecclesias probatorum auctoritas divertimodè detestatur & punit , sub duplo officio solemniter celebrati volumus , statuimus , & mandamus .

*In duig. ejus
Ita si im vi-
jus vnu
nibet.*

§. 3. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia , ac beatorum Apostolorum ejus Petri , & Pauli auctoritate confessi , omnibus , & singulis utriusque sexus Christi fidelibus verè paenitentibus , & confessis , qui in die Festivitatis hujusmodi Ecclesiam alicuius ex dominibus dicti Ordinis , à primis vesperis usque ad occasum Solis ejusdem Festivitatis devote visitaverint , & pro pace confirmandae , & unitate Ecclesiae Catholicae , Domino nostro Iesu CHRISTO preces pie effuderint , decem annos , & totidem quadragesas de injunctis eis paenitentiis misceriditer in Domino relaxamus .

*Exemplis era-
b. p. b. t.*

§. 4. Et quia difficile foret presentes literas ad singula quæque loca , in quibus de eis fides facienda erit , deferri , volumus , & auctoritate Apostolica decernimus , quod earum transumptis manu notarii publici subscriptis , & sigillo alicuius Curia Ecclesiasticae , aut persona in dignitate Ecclesiastica constituta munitis , eadem profusa fides adhibeatur ubique locorum , in iudicio , & extra , que eisdem originalibus literis adhibetur , si forent exhibitz , vel ostensæ .

*Contraireis do-
rata.*

§. 5. Non obstantibus constitutionibus , & ordinatio- nibus Apostolicis , ac ipsius Ordinis , etiam juramento , confirmatione Apostolica , vel quavis firmate alia roboratis statutis , & consuetudinibus , ceterisque contrariis quibuscumque . Nulli ergo , &c .

D. P. An. 4.
die 8. Aug.

Dat. Rome apud S. Petrum , Anno Incarn. Dom. 1558 .

6. Idus Aug. Pont. nostri anno quarto .

Publicatio.

Anno à Nativitate D. 1559. indictione 2. die verò 30. Julii , retroscripta litera affixa , & publicata fuerunt ad valvas , seu portas Ecclesia Later. & Principis Apostolorum de Vibe , & Cancellaria Apost. ac in aie Campi Flora , ut moris est , dimissis copiis affixis in locis solitis , & consuetis , ut moris est , per me Thomam Rogeri Santiss. D. N. Papa Curjorem , & S. inquisitionis , per nos Thomam Roger , & Medardi Nicolai pralibati S. D. N. PP. Curs. Jacobus Carrus Mag. Curs.

XVI. Contra ambientes Papatum , aut Papa vivente , eoque inconsulto , tractantes de eligendo futuro Pontifice , ac eorum complices , & fautores .

*De simoniaca autem Papa electione , habes supra in
Jul. II. conf. 3. Cum tam a divino , ubi notavi. Et ibi-
dem addidi sanctiones novissime hac de re editas.*

*Idus An. D. P. A V L V S E F I S C O P V S ,
Servus Servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.*

*Definitio
timinis anno
ditus.*

Cum secundum Apostolum nemo debeat sibi honorem assumere , sed qui tanquam Aaron vocatur à Deo , facile omnibus judicari potest quād graviter excedant , errant , & peccant , qui tam inferiores quam superiores dignitates Ecclesiasticas , & ipsam denique B. Petri Sedem , ac Apostolica dignitatis culmen , & apicem à Deo Optimo Maximo , à quo omnia bona procedunt , nulla prouersa humana ope , nec cuiuslibet auxilio , consilio , vel favore interveniente , provenire non arbitrantur , sed illas tanquam venales , aut alias in dispositione mortalium constitutas , diversis modis , & mediis ambiunt , & assequuntur , seu potius usurpare presumunt . Nam ut Romanæ , & cuiuslibet alterius , tam ante quād post Domini DEI , & Redemptoris nostri Iesu CHRISTI in terris adventuimus , bene institutæ reipublicæ de ambitu , & contra ambitus reos sanctissime promulgatas , & inviolabiliter observatas leges , ad præfens omittamus , nonne hujusmodi detestabile ambitus scelus , etiam jure divino gravissimè punitur , cum Absalom , qui regnum genitoris sui adhuc vivens ambiebat , ex mulo cui infederat elevatus , capillis capitibz seu queruī suspensus remansit , & à Joab tribus lanceis in corde transfixus fuit ? Nonne illud facrorum

probatorum auctoritas divertimodè detestatur & punit , cum quemcumque Presbyterum , aut Diaconum seu clericum , qui Papa incolum , & eo inconsulto , subscriptio nem pro Romano Pontificatu commodare , aut pietatia promittere , seu sacramentum præbere tentaverit , aut aliquod suffragium polliceri , vel de hac causa privatis conventiculis factis , aliquid deliberare , & decernere præsumperit , loci sui dignitate , & communione privandum , anathematizare poena plectendum censeat , & propter occultas fraudes , & coniurationum hujusmodi secretas insidias , si quis harum actionum particeps consilia eorum qui de Pontificali agunt ambitu , ad notitiam Ecclesie deferat , & rationali probatione convincat , cum non solum ab omni culpa purgatum remanere , verum etiam remuneratione non indigna sublevari velit , & statuat , &

exinde non modo sacrorum canonum , sed etiam sacerdotalium legum interpres peritissimi , & probatissimi ambientes Papatum , aut super eo , Papa vivente , & inconsulto , tractantes , seu conventiculas facientes , crimen læsa majestatis in primo capite , & simoniace hæreses incurrire decreverint , non sine clara , & aperta ratione , cum omnis tractatus , de loco , dignitate , & bono alicuius viventis , eo non consentiente ab utroque jure prohibeatur , & reprobationis , præsertim cum inde præstetur votum captandæ mortis , quod sacri canones , & venerandæ leges passim abhorrent , & detestantur . Accedit quod cum inter Pontificem & Ecclesiam contrahatur spirituale conjugium , quod fortius carnali , gravissimæ poena ex utriusque juris censura imponuntur iis , qui constante ipatrimonio de alio conjugi tractare prælument . Quare cùm peccatis exigentibus , plures in dies B. Petri Sedem , nobis viventibus & inconsultis , ambire , & conventiculas superinde facere dignoscantur , & ad hoc suffragia S. R. E. Cardinalium obtinere , & quodammodo subharrare procurent , & satagant .

§. 1. Nos cupientes hujusmodi detestabile ambitus , & illi conjuncta simoniaca hæreses , & læsa majestatis non solum nostris , sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus perpetuo abolere , & non solum ex usu , sed etiam ex mentibus hominum præsentium in electione Romani Pontificis , qui Domini DEI & Salvatoris nostri Iesu CHRISTI in terris Vicarius existit , radicis evellere , &

in præmissis pro tantæ rei necessitate , & periculi magnitudine , ut tenemur , salubriter providere , habita super his cum venerabilibus fratribus nostris ipsius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura , de eorum consilio , & unanimi assensu , hac nostra perpetuæ validitatem constitutione , Apostolica auctoritate , & de nostræ Apostolicae potestatis plenitudine , omnes , & singulas excommunicationis , suspensionis , & interdicti , ac privationis & qualvis alias sententias , censuras , & penas dudum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris , aut sacris Conciliis , seu Sanctorum Patrum nostrorum decretis , statutis , capitulois , canonibus , constitutionibus , & ordinationibus contra sic ambientes quomodolibet latas , & promulgatas approbamus , & innovamus , ac perpetuæ observari , & in viridi observantia , si forsan in ea non sint , reponi , & esse debere .

§. 2. Necnon quoscumque in præmissis tam nostro quād successorum nostrorum prædicatorum tempore , publicè , vel occultè , aut alijs quomodolibet delinquentes , cujuscumque status , gradus , ordinis , conditionis , & præminentia existant , etiamsi Episcopali , Archiepiscopali , Patriarchali , aut alia majori Ecclesiastica dignitate , seu Cardinalis honore , vel mundana , etiam Ducali , Regali , Reginali , aut Imperiali auctoritate , seu excellētia præfulgeant , & eorum quemlibet sententias , censuras , & penas prædictas incurtere volumus , & decernimus . Et nihilominus considerantes dignum esse , ut quos Dei timor à malo non revocat , Ecclesiastice saltem coercent severitas disciplinæ , de similibus consilio , & assensu , ac auctoritate , & plenitudine potestatis volumus , & declarando statuimus , ordinamus , & decernimus , quod sententiis , censuris , & penis prædictis in suis robore , & efficacia remanentibus , ac effectum suum fortientibus , omnes ,

omnes, & singuli, tam clerci quam otria que sexus laici, debuisse, ausu temerario asserere presumperit, cuiusque dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali praestitentia, & excellentia præfulget, ipso jure & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum, tanquam verè schismaticum, & hereticum inquiri, & tanquam talis puniri, cuiusque memoria damnari possit.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio- Comitatu-
nibus Apostolicis, necnon cuiusvis concilii capitulis, regis.
etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultiis, &
literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & for-
mis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogato-
riis, aliisque officioribus, & insolitis clausulis, nec-
non irritantibus, & aliis decretis, quibusvis personis
sub praesentibus comprehensis, per quoscumque Romanos
Pontifices praedecessores nostros, ac nos, & Sedem
Apostolicam, etiam Moju proprio, & ex certa scientia, ac
simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu alias
quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus ap-
probatis, & innovatis, (quibus omnibus, etiam si pro
illorum sufficienti derogatione, de illis corumque totis
tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac
de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales
idem importantes mentio, seu quævis alia expressio ha-
benda, aut aliqua exquisita forma servanda esset, tenores
hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus
omisso, & forma in illis tradita observata inseriti forent,
praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo ro-
bore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & ex-
pressi derogamus, & sufficienter derogatum esse decer-
nimus, ceterisque contraria quibuscumque.

§. 7. Ut autem praesentes literæ ad omnium quorum Publicatio
interest notitiam deducantur, nec aliquis eorum igno- communita-
rantiam prætendere valeat, volumus eas in Basilicas Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellaria Aposto-
licæ, ac acie Campi Floræ, per aliquos ex Curforibus
nostris publicari, earumque copiam inibi affixam dimit-
ti, necnon publicationem, & dimissionem copiæ affixaæ
hujusmodi sufficere, & omnes quos eadem literæ tan-
gunt arctare perinde, ac si eis personaliter intimatae, &
notificatae fuissent.

§. 8. Quodque similes sententias, censuras, & penas
respectivæ incurrerint, & incurvant ipso jure, & facto,
ac sine aliquis sententia prolatione, omnes, & singuli,
etiam ut præmititur, qualificati, & dignitatibus hujus-
modi præditi, cuiusvis sexus, & ordinis existant, qui
per se vel alios seu alias à die nostra summi Aposto-
latus apicem assumptionis, usque in hanc in diem, in præ-
missis, aut eorum aliquo quodvis auxilium, consilium,
vel favorem, seu operam, verbis vel scriptis, aut re vel
facto, seu promissione, pollicitatione, suasione, vel his
omnibus insinual, aut quovis alio modo, directe, vel in-
directe, principaliter, vel incidenter præstiterunt, seu
in futurum quovis etiam successorum nostrorum Romanorum
Pontificum tempore præstabunt, aut in præmissis
mediatores, proxenetae, nuntii, mandatarii, procuratores,
seu trapezite fuerunt, vel in posterum, ut præfertur, erūt
seu alias se in præmissis quovis modo intronsuerunt, vel
immissuerunt, seu in posterū etiam tempore successorum
hujusmodi habebunt, nisi ea nobis, aut successoribus no-
stris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per
nos, vel successores prædictos commissum fuerit, per se
vel alium seu alias, cum primum commode potuerint
revelaverint, etiam si in præmissis aliquod aliud auxi-
lium, consilium, vel favorem, aut opem non præstiterint.

§. 9. Nos enim iis qui præmissa revelaverint, etiam si
complices fuerint, non solum veniam, sed etiam gratiam,
& præmia pollicemur, prout etiam successores nostros
præfatos facturos esse confidimus, ad hoc, ut eorum ju-
dicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

§. 10. Et si quis ullo unquam etiam dictorum successo-
rum nostrorum tempore praesentes literas, & in eis con-
tentia quæcumque injuria, illicita, vel iniqua existere, aut
in toto vel in parte non valere, seu aliquo tempore non
valitura esse, vel à nobis sic fieri non posuisse, aut non

*Sanctionem
panalem ut
jicit.*

*D. P. An. 4.
die 16. Die*

Confirmatio, & ampliatio constitutionum Apo-
stolicarum, circa solutiones annatarum, &
quindenniorum, pro beneficiis Ecclesiasticis
R. Cam. Apost. debitorum.

*Alias vide declaratioes, & extensiones inf. in Pii
V. conf. 38. Apostolice, & Sixt. V. conf. 33. Ca-
mera, ubi regabo de materia.*

*P A V L V S E P I S C O P V S, Edita And
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.*

*D*icens esse censemus, & æquum, ut qui alios in sua Exordium
justitia confovemus, Cameræ nostræ Apostolicæ
jura non negligamus, quinimò ea usurpare satagentibus
opportuni remediis, etiam medio declarationis nostræ
occurramus, nec patiamur illa cavillationibus, aut ca-
lumniis litibus ea debentium, in discrimen aut du-
biuum aliquod deduci.

*§. 1. Nuper sanè accepimus, quod licet communium Annalium
servitorum, & annatarum exactio in recognitionem exordiū
egregiori
ministerie
da fuit
etiam peritissimi, & probatissimi juris interpretes, qui
cautus
tempore Concilii Vienensis, jam ducentis quadraginta, fera Cœli
&*

*Eorumque
compli-
cium.*

*R. vel omnibus
veniā &
præsum pro-
positi.*

*Omnem in-
terim & ad
tempus im-
peditum.*

PAULUS QUARTUS.

817

*6. Confar
tia, solen
tudinem
approbarunt.*

Et ultra, annis ante beati, ac post illud scripturam, expressum de sufficiens intentionem, ac alterius pars quam in dicto Concilio soberetan fuisse, sicut Constantino Constantienante centrum, Et quadam tempore annos celebrato solutionem spiritus, ut de Ecclesiis, ac monastoris virorum, vacantes, & vacaturis, sollicitatione p[ro]fructuum primi anni à die vacationis fratrum pecuniarum in Hibis Cattena Apotholice tamquam, que communia servient, plam tunc nuncupabantur, de ceteris autem dignitatibus, personatibus, officiis, & beneficiis, secularibus, & regularibus, valorem viginti quatuor florinorum de Camera excedentibus, que auctoritate Sedis Apostolicae, non tamen vigore gratiarum expeditivarum, sed ex causa permutatione conferuntur, vel de quibus provideretur, laeviter anata, seu secundii fructus, iuxta taxam solitam.

5.2. Ac fol. rec. Eugenius IV. & Callistus III. Rom. Pontifices prædecessores nostri, soper solutione medio sum seu integrorum fructuum primi anni dictæ Camerae ratione monasteriorum, & prioratum, ac aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum per tempore unitorum facienda dispoluisse legantur.

5.3. Et p[ro]memoria Paulus Papa II. etiam prædecessor noster, ut tam ipse quidam dicti Eugenius, & Callistus prædecessores, ac recolendae mem. Martinus V. & Nicolaus etiam V. ac Pius etiam II. Romani Pontifices similiter prædecessores nostri, tunc sui, complura diversorum Ordinum monasteria, prioratus, Præposituras, Præpositatus, dignitates, &c. ut sup.

5.4. Et sanctæ memorie Julius Papa similiter II. prædecessor noster, accepto quod ex prædictis; & aliis, quæ postea per similis memorie Sixtum IV. Innocentium VIII. & Alexandrum VI. Romanos Pontifices, &c. ut sup.

5.5. Et sanctæ memorie Julius Papa III. prædecessor noster accepto quod ordinationes, statuta, decretalia, & declaratio Pauli, & Julii II. prædecessorum hujusmodi plenè non observabantur, & à tempore ipsius Alexandri prædecessoris usque in eam diem, tam per ipsos Julianum II. & Julium III. quam felic. recordat. Leonem X. Adrianum VI. & Clementem VII. ac Paulum pariter III. Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, diversæ alia uniones, annexiones, incorporations, &c.

5.6. Et postrem nos præmissi omnia per papyri cedula manu nostra motu proprio signatam approbaverimus, & innovaverimus, prout in singulis literis prædecessorum, & cedula hujusmodi plenus continetur.

5.7. Nihilominus tam sancti Gregorii in Alga, sub praetextu quod dictus Eugenius prædecessor, Rectores, & Canonicos ipsius Congregationis S. Georgii, à sententiis, censuris, & poenis, quibus ob non solutionem mediiorum, seu integrorum fructuum primi anni, monasteriorum, & beneficiorum per ipsum Eugenium prædecessorem, vel dictam Sedem, eorum monasteriis, prioribus, Ecclesiis, & beneficiis, sive locis, catenus unitorum innodati erant, per suas literas absolverit, & quacumque obligationes per eos dicta Cameræ propter eas factas, ac medios seu integrorum fructus hujusmodi eis liberaliter remiserit, & de illis, & aliis quibuscumque, quæ præfata Cameræ catenus solvere quomodolibet obligati erant, generaliter quitantium fecerit, decernens eos ad illorum solutionem non teneri, nec ad id cogi posse, ac irritum & inane quidquid ex tunc contra tenorem earundem literarum, scienter vel ignoranter continget attentari. Et Cassinei, alias sanctæ Justine de Padua hujusmodi, sub praetextu quod dictus Leo prædecessor ipsam Congregationem Cassinen, illiusque monasteria, & loca, ac Abbates, & conventus ad solutionem annatarum communium, minutorum servitorum, & aliorum jutium Cameræ, Collegio, & officialibus prædictis, ratione quorumvis monasteriotum, prioratum, & beneficiorum Congregationi Cassinen, & illius monasteriis, seu locis prædictis catenus perpetuū unitorum, super quibus nulla obligatio in eadem Cameræ reperiebatur, aut ad obligationem de eis solvendis faciendam minimè obligatos fuisse, nec ad illas condemnari aut cogi posse, & literas Pauli, ac Julii II. aliorumque prædecessorum suorum hujusmodi, ac super illis, & illorum praetextu decreta, monitoria, & mandata quoad ipsam Congre-

gationem Cassinen, & illius monasteriis, & personas, & cum sibi contendere non posse, omnesque & singulare monasteriis, & locis Congregationis Cassinen, hujusmodi, tanquam per dissolutionem unitorum prædictorum, aut privationem de illis, vel alijs ob non solutionem annatarum communium, & aliorum prædictorum, vel ob non factam obligationem hujusmodi variis factis provisiones, commendatas, uniones, & alias dispositiones, & inde secuta quacumque Nulla, irrita, & inane fuisse, & esse, monasteriaque & loci Congregationis Cassinen, hujusmodi ob non obligationem annatarum communium, & juri, ac non factam obligationem hujusmodi nullatenus vacasse, nec in futurum vacare, attestans, & interpretatus fuerit, ac decreverit, & declarauerit: necnon procuratori fiscali, & agentibus pro Camera, ac Cardinibus, & officialibus prefatis silentium deluper impoferit. Et pars memoriae Clemens VII. pariter prædecessor noster literas Leonis prædecessoris hujusmodi cum omnibus, & singulis id eius contentis clausulis, per suas literas approbaverit, & innovaverit, ac perpetua roboris firmitate substat, & inviolabilitate observari debere. Necnon Congregationem Cassinen, præfata, & illius Prelatos, & personas contra tenorem literarum Leonis prædecessoris hujusmodi nulliter, injuste, & indebit molestatos, & perturbatos fuisse, & sic judicari debere, & si secus contigerit attentari, irritum, & inane decreverit. Quam diversæ aliquæ regularium, & forsitan secularium personarum congregations, & forsitan alia personæ, forsitan ex eo quod à nonnullis nimis scrupulosis, & plusquam oportet sapere contendentibus habentur, an uniones abe ipsum Martinum prædecessorem per alios Romanos Pontifices prædecessores suis factæ, sub literis Pauli prædecessoris hujusmodi comprehendantur, & forsitan alii prætextibus communia minuta servitia, annatas, & alia jura Cameræ, & Collegio, & officialibus prædictis ratione unionum eis de monasteriis, prioratibus, & aliis beneficiis ecclesiasticis habentus factarum debita persolvere reculent, censuras, & poenas in singulis literis prædictis contentas damnabiliter incurrendo in animarum suarum periculum, & Cameræ, ac Collegii, & officialium prædictorum detrimentum.

5.8. Nos considerantes præfatum Eugenium prædecessorem per ejus literas successoribus suis Romanis Pontificibus, cum par in patem non habeat imperium, & per consequens Collegio Cardinalium, & Officialium Romanæ Curæ causam ab ipsis Romanis Pontificibus habentibus præjudicare non posse, & propterea jus nostrum, & collegii, ac Officialium prædictorum illæsum remanisse, & remanere, ac literas Leonis, & Clementis prædecessorum hujusmodi, cum contra ordinationes, statuta, decretalia, & declarationem Pauli, & Julii II. prædecessorum hujusmodi, ac causa non cognita, & non vocatis, nec auditis quorum intererat, emanaverint, & per eas ius tertii contra tenorem constitutionum per eos edita manifeste tollatur, effectum sortiri non debere; omnium, & singularum literarum prædictarum veriores tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, presentibus pro expressis habentes, ac singulas literas Eugenii, & Leonis, ac Clementis prædecessorum hujusmodi, ad viam, & terminos juris reducentes, & reductas esse decretales: Motu proprio, non ad alicujus nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac de mera deliberatione nostra, omnes, & singulas uniones, annexiones, incorporations, applicationes, submissions, de quibusvis Monasteriis, Prioratibus, præposituris, præpositibus, dignitatibus, personatibus, administratio[n]ibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum, seu Militiarum regularibus quibuscumque Collegiatis Ecclesiis, seu earum mensis capituloibus, seu Collegiis, Universitatibus, & utriusque sexus Congregationibus, tam singularibus, quam regularibus, etiam Sancti Georgii in Alga, & Cassinen, prædictis, ac Montis Oliveti, & Camaldulen, necnon domibus, fabricis, Hospitalibus, & aliis piis locis, quæ ex eorum perpetuitate non vacant, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros,

*Declaratio ista
tut hic Ponti:
omnes Con-
gregaciones
& alios; ad
quos ser-
vem benevoli-
tia suarum
rentra ad se
litionem An-
natarum. Et
naturam. Et
& ad se obli-
gandum ne
illis solvatur;
Et idem vo-
luit Plus V. illi
rub. etc.*

quocumque tempore, etiam ante ipsum Martinum prædecessorem, ac nos, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis perpetuè factas, & de cætero, tam per nos, quam successores nostros similitet perpetuo faciendas sub literis Pauli prædecessoris hujusmodi comprehendì, & includi. Et propter eas tam Cassinen, & Moptis Oliveti, ac Camaldulensium, necnon S. Georgii in Alga, & quascumque alias Congregations, quam quo/vis alios, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & submissiones hujusmodi factæ fuerunt, etiam si se superinde in Camera non obligaverint, ad solutionem communium, & minutorum servitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum eisdem Cameræ Collegio, & Officialibus, ratione etiundem unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum singulis quindecim annis à die quo illa suum effectum sortitæ fuerint, alias juxta renorem literatum Julii III. prædecessoris hujusmodi facienda teneri, & obligatos esse, & ad id, necnon ad se communibus, & minutis servitiis, ac annatis, & aliis iuribus prædictis, de quindecim annis in quindecim annos realiter, & cum effectu solvendi informi solita obligandum, etiam per sententias, censuras, & pœnas, etiam privationis, & dissolutionis unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & submissionum prædictarum in literis Pauli, Julii II. ac Julii III. prædecessorum hujusmodi contentas cogi, & compelli posse, necnon Monasteria, Prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, personatus, administrationes, officia, & beneficia unita hujusmodi onus solutionis communium, & minutorum servitiorum, ac annatarum, & aliorum iurium prædictorum semper habuisse, & a præsens habere.

*Decretum irre
ritans.*

§. 9. Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, &
singulis per quoscumque Judices, & Commissarios qua-
vis etiam dicta auctoritate Apostolica fungentes, etiam
causarum Palatii Apostolici Auditores, & dilectos filioe
nostros Joan. Michaëlem S. Anastasi Saracenum, & Vir-
gilium S. Simeonis tir. de Spoleto nuncupatos Presbyte-
ros, quibus alias omnes, & singulas causas occasione præ-
missorum pendentes commissimus, & quosvis alios S.R.E.
Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis, &
eorum cuilibet quavis alter judicandi, & interpretand
auctoritate, & facultate, judicari, & definiti debere, ac
secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter
vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane de-
cernimus, & declaramus.

Cardinalis §. 10. Mandantes eidem Joan. Michaëli , & Virgilio
Sororius, & Cardinalibus, ut omnes, & singulas causas coram eis in-
Card. de spo- ter dilectos filios Procuratorem nostrum Fiscalem &
lato iudicis Officiales prefatos ex una , & quascumque Congrega-
istarum au- tiones , seu alias personas ex altera partibus , super lo-
farum proce- lutione communium , & minutorum servitorum , ac an-
dant puxa- natarum ; & aliorum iurium prædictorum , vel eorum
si manu istius occasione pro tempore pendentes , juxta præsentium te-
confit. norem terminent , & décidant.

§. 11. Et insuper, ut ratio communium minutorum servitiorum, ac annatarum, & aliorum jurium prædictorum clara habeatur, nec ulterius in ambiguo, aut obscurò versetur, volumus, & auctoritate Apostolicæ prefata decernimus, statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli in quorum favorem uniones, annexiones incorporationes, applicationes, & submissions hujusmodi emanatur, necnon Cathedralium, etiam Metropolitanarum, seu Collegiatarum Ecclesiarum Capitula, & tam virorum, quam mulierum saeculares, & quorumvis ex iam exemptorum Ordinum regulares Congregationes, & Collegia, ac Hospitalia, & alia pia loca, quibus à Sede prædictæ indulsum est, ut Abbates, seu Priors, vel alios Prælatos suos ad tempus, & non ad vitam eliger possint, seu quorum Abbates, vel Priors, aut alii Prælati non ad vitam, sed ad tempus cliguntur, seu etiam ad vitam electi ab ille confirmatione ejusdem Sedis administrant, infra terminum eis à prefatis Joan. Michaële, & Virgilio Cardinalibus præfigendum omnia, & singulis Monasteriis, Prioratus, præposituras, præpositatus, Ecclesiis, Capellanias, & alia beneficia Ecclesiastica, quæ possit

dent, & ea specificè, & expressè quæ facultatem, & indulatum hujusmodi habent, seu quorum Abbates, seu Priors, vel alii Prälati, ad tempus eligantur, seu ad vitam electi, sine confirmatione prædicta administrant, unde cum illorum frustatum, reddituum, & proventuum vero annuo valore præfatis Joan. Michaëli, & Virgilio Cardinalibus notificasse & intimasse debeat, & ad id per sententias, censuras, & penas in singulis literis prædictis contentas cogi, & compelli possint.

§. 12. Non obstantibus literis Eugenii , Leonis , & Clementis prædecessorum hujusmodi , & alijs præmissis , ac quibusvis constitutionibus , & ordinationibus Apostolicis , necnon privilegiis , indultis , & literis Apostolicis Congregationi Camaldulen . Eremitatum , & S. Michaelis de Murano Torcellan . Dicēc . per dictum Leonem prædecessorem in ejus erectione , & institutione , sub quibuscumque tenoribus & formis , ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis , aliisque efficacioribus , & insolitis clausulis , necnon irritantibus , & alijs decretis , etiam motu , & scientia similibus , ac de Apostolicę potestatis plenitudine , aut aliās quomodolibet concessis , & etiam iteratis vicibus approbatis , & innovatis , quibus , etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis , specifica , expressa , & individua , ac de verbo ad verbum , non autem per clausulas generales idem importantes mentio , seu quavis alia expressio habenda , aut aliqua exquista forma servanda esset , tenores hujusmodi , ac si de verbo ad verbum , nihil penitus omisso , & forma in illis tradita observata inseruisse forent , præsentibus pro expressis habentes , illis alias in suo robore permansuris , hac vice dumtaxat specialiter , & explesè derogamus , & sufficienter derogatum esse decernimus , necnon omnibus illis que singuli prædecessores præfati in singulis eorum literis voluerunt non obstat , ceterisque contrariis quibuscumque .

§. 13. Nulli ergo omnino hominibus licet bona no-

¶. 13. Nulli ergo omnino hominum licet hanc paginam nostram reductionis, declarationis, mandati, voluntatis, statuti, ordinationis, derogationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1558.
10. Kal. Februarii, Pont. nostri anno quarto.

De Leonibus, eorumque complicibus, ultimi supplicii pena certis casibus in Urbe plementis.

Alios casus habes eadem pena plectendo in crimine adulterii, ut in Sixt. V. const. 46. Ad compescendam.

Sanctissimus Dominus noster Dominus Paulus divina
Providentia Papa Quartus. Volens sceleribus, quæ
ex vito, & luxuria carnis in dicta Urbe in dies patratur,
quantum cum Deo potest occurtere, vivæ vocis oraculo
statuit, & decrevit, ac sua irrefragabilis constitutione san-
civit, quod omnes, & singulæ utriusque sexus personæ,
quæ aliquam puellam, aut aliam juvenculam ex ejus pa-
tria, aut alio loco in quo tunc honestè viveret, vestes, aut
alia id genus bona eis polliciendo, seu quavis alia corru-
ptione seduxerint, easque aut aliquem puerum in eadem
Urbe quomodolibet prostiruerint, tanquam omni privi-
legio cuiuscumque Ordinis, vel dignitatis (juxta constituti-
tionem fel. rec. Innocentii Papæ Quarti prædecessoris sui,
quæ incipit, Pro humani generis) privati, & nudati, at per
leges sæculares ipsò jure, & facto condemnati, per Ordini-
narios Sanctitatis suæ Judices sæculares, nulla ab eadem
Sanctitate sua desuper expectata declaratione, seu mentis
sue intentione, irremissibiliter hoc modo puniantur.

L. Lenones videlicet, & lenz , circa prostitutionem
muscatorum versantes, & cum eis circa prostitutionem
ipsam agentes, vel consentientes, necnon lenones, & le-
nz puellam , seu aliam juvenculam invitam assumentes,
& ad necessitatem nutrientes, ac postmodum prostituens

PAULUS QUARTUS.

829

*Complexus
lupinmodi
fugi.*

tos, & lucrum ex eis prestatuere captantes, quotquot fuerint, ultimum officio officiantur.

9. 2. Illi qui corrupto comite stuprum pueri suaserint, & perire virginitatem super violationem eius pudicitiam trahantur, seu ut hog quicquam donaret, rint, vel precium, ut id sequentur dederint, aut do-

mum, ut hoc eis commendatur, seu quicquid aliud ad

etiam propter tuum secundum dogmatio perfecto, capitali

peccata plectantur; ex autem imperiis, in aliquam insu-

lam deportantur, & ibi perpetuo relegentur, qui in pre-

missi comites corrupti fuerint, etidem peccati subiacet,

9. 3. In ceteris vero casibus lenones, & lene huius-

modi qui de cetero lenonici artem exercuerint, fustibus

per urbem publice casu, ab hac Urbe perpetuo exulare

cogantur.

9. 4. Et qui domos suas eidem lenonibus, vel lenis

de cetero scienter locaperint, vel si ignorantia id fecer-

int, nisi postquam hoc eis notificatum fuerit, illos expul-

sunt, domum sic locaram eo ipso aruant, & ea reali-

ter, & cum effectu priuentur, & spoliarentur, & insuper

peccatum mille scutorum auti ab eis auferendorum, & in

pios vius conserendarum ipsis facto incurantur.

9. 5. Voluit quoque eadem sanctitas sua, & praefato

Gubernatori simili viua vocis oraculo mandauit, vt sta-

tutum, & decretum, & sanctionem suam huiusmodi, qua-

perinde ac si sub nomine Sanctitatis sua in scriptis reda-

cta, & per eandem Sanctitatem statim Motu proprio sub-

scriptas, & signata forent, & literæ Apostolicæ desuper

sub plumbo confectæ essent, plenariam fidem facere, &

eis indubam fidem adhiberi debere decretit, per publi-

cum bannimentum, & proclama omnibus quorum inte-

rest denuntiari, & intimari facere.

9. 6. Decernens denuntiationem, & intimationem

huiusmodi eos omnes ligare, & arrestare, perinde ac si præ-

missa omnia eis ex parte Sanctitatis sua, aut per literas

Apostolicas personaliter intimata, & notificata, ac de

verbo ad verbum recitata fuissent, in contrarium facienti-

bus non obstantibus quibuscumque.

XIX. Innovatio quartumcumque censorum, & po-

narum contra haereticos, & schismaticos

quomodolibet promulgatarum. Et aliarum

poenarum impositio, in cuiuscumque gradus

& dignitatis Prælatos, & Principes, haereti-

cos, & vel schismaticæ prauitatis reos.

Confirmatur hac const. à Pio V. infra in ejus bullæ

22. Inter multiplices

De peccatis autem per alios Pont. in eiusmodi haereticos

lati, habes supra in Nicolai III. const. 2. Nouerit. In-

noc. IV. const. 8. & 9. & const. 18. & seqq. Alex. IV.

const. 9. 113. & const. 14. Et habes etiam alias aliorum

Pont. const. in præcitatibus locis indicatas.

P. A V L V S . E P I S C O P V S

Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum ex apostolatus officio nobis, meritis licet im-
partibus diuinitus credito, cura Dominici gregis
nobis imminet generalis, & exinde teneamus pro fideli
illius custodia, & salubri directione, more vigilis Pasto-
ris, assidue vigilare, & attentius prouidere, vt qui hac
estate, peccatis exigentibus, propriæ prudentiæ inniten-
tes licentias, & pernicioſius solito contra orthodoxæ
fidei disciplinam insurgunt, & superstitionis, ac fidiis
adiuventionibus sacraturi Scripturarum intelligentiam
pervertentes, Catholica Ecclesiæ unitatem & inconsu-
tem Domini tunicam scindere moluntur, ab ouili Chri-
sti repellantur, nec magisterium erroris continuent, qui
discipuli veritatis esse contemnunt.

9. 1. Nos considerantes rem huiusmodi adeo gra-

uem, & periculofam esse, vt Romanus Pontifex, qui Dei,

& Domini Nostri Iesu Christi vices gerit in terris,

& super gentes, & regna plenitudinem obtinet potesta-

tis, omnesque judicat, à nemino in hoc sæculo judican-

dus, possit, si comprehendatur à fide devius, redargui, &

quod ubi maius intenditur persequi, ibi est plenus, &

Bullar. Mag. Tom. I.

diligentius consulendum, ne pseudoprophetæ, aut alii

etiam facultatem jurisdictionem habentes, simplicium

animas misericorditer illaqueant, innumerabileisque po-

pulos eorum in spiritualibus aut temporalibus curis, &

regimini commissos, secundum in perditionem, & damnationis interitum trahant, nec aliquando contingat nos

abominationem desolationis, quæ dicta est à Daniel,

Propheta, in loco sancto videtur, cupientes quantum cum

Deo peccamus pro nostro munere Pastorali vulpes vi-

nam Domini decoligunt, saragentes capere, & lupos ab

ouilibus aretere, ne canes muti videamur nequeentes la-

trare, & perdamur cum malis agricolis, ac mercenario

comparabimur.

9. 2. Habita super his cum venerabilibus fratribus

nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, de co-

rum consilio, & vnanimi assensu, omnes, & singulas ex-

communicationis, suspensionis, & interdicti, ac penitenti-

alium, & quavis alias sententias, censuras, & peccatas à qui-

latis, & bvbis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris,

aut pro talibus habentis, etiam per eorum literas extraua-

gantes, seu sacris Concilii ab Ecclesia Dei receptis, vel

lancitorum Patrum decretis, & statutis, aut sacris canonis-

bus, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis

contra haereticos, aut schismatics quomodolibet latas,

& promulgatas, Apostolica auctoritate approbamus, &

innovamus, ac perpetuo obseruari, & in viridis obseruan-

tia, si forsan in ea non sint, reponi, & esse debere, nec

non quoscumque qui haec tenus à fide Catholica deuia-

se, aut in aliquam heresim incidisse, seu schisma incur-

risse, aut excitasse, seu commissile deprehensi, aut con-

fessi, vel convicti fuerint, seu (quod Deus pro tua cle-

mentia, & in omnes bonitatem auertere dignetur) in poste-

rum deuiabunt, seu in heresim incident, aut schismatica in-

current, vel excitabunt, seu committent, & deuiaſſe, seu

incidisse, aut incurrisse, vel excitasse, seu commissile de-

prehendensur, aut confitebuntur, seu conuincentur, cu-

juscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præ-

minentia existant, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, Primatiali, aut alia majori dignitate Eccle-

sistica, seu Cardinalatus honore, & Apostolica Sedi

bvbis locorum, tam perpetuæ quam temporalis Lega-

tionis munere, vel mundana etiam Comitali, Baronali,

Marchionali, Ducali, Regali, & Imperiali auctoritate,

seu excellentiæ præfulgeant, & eorum quemlibet sen-

tentias, censuras, peccatas prædictas incurre volumus

atque decernimus.

9. 3. Et nihilominus considerantes dignum esse, ut

qui virtutis amore à malis non abstinent, metu peccarum

ab illis deterrentur, & quod Episcopi, Archiepiscopi, Pa-

triarchæ, Primate, Cardinales, Legati, Comites, Barones,

Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, qui alios do-

cere, & illis bono exemplo, vt in fide Catholica conti-

nentur, esse debent, prævaricando gravius ceteris pec-

cent, cum non solum seipso perdant, verum etiam alios

innumerabiles populos eorum curæ, & regimini creditos,

seu alias eis subditos, secum in perditionem, & pœnu-

stra in perpetuum valitura constitutione, in odium tanti

criminis, quo nullum in Ecclesia Dei majus, aut pernicio-

sus esse potest, de Apostolica potestatis plenitudine san-

cimus, statuimus, decernimus, & definimus, quod sen-

tentias, censuras, & peccatis prædictis in suo robore, & ef-

ficiacia remanentibus, ac effectum suum sortientibus, om-

nes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, Pri-

mate, Cardinales, Legati, Comites, Barones, Marchio-

nes, Duces, Reges, & Imperatores, qui haec tenus, vt præ-

fertur, deuiaſſe, aut in heresim incidisse, seu schisma in-

currise, excitasse, vel commissile deprehensi, aut confessi,

vel convicti fuerint, & in posterum deuiabunt, aut in her-

esim incident, seu schisma incurret, vel excitabunt, aut

committent, & deuiaſſe, seu in heresim incidisse, vel schism-

atica incurret, aut excitabunt, seu commissile deprehendi-

tur, aut confitebuntur, seu conuincentur, cū in hoc inex-

cusabiliorum ceteris reddantur, ultra sententias, censoras,

& peccatis prædictas, sine etiam eo ipso, absque aliquo ju-

celsis, ac Cardinalatus honore, & cuiusvis Legationis munere, necnon voce activa, & passiva, omnique auctoritate, ac Monasterii, beneficiis, & officiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, factaribus, & quorumvis Ordinum regularibus, que ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis in titulum, commendati, & ad ministracionem, aut alias, quomodolibet obtineant, & in quibus, vel ad quae jus aliquod habuerint, nec non quibusvis fructibus, redditibus, & prouentibus annuis super similibus fructibus, redditibus, & prouentibus eis reservatis, & assignatis, Comitatibus quoque, Baronii, Marchionatibus, Ducatibus, Regnis, & Imperio penitus, & in totum, perpetuo privati, & ad illa de cetero inhabiles, & incapaces, habeanturque pro relapsis, subversis in omnibus & per omnia, perfide ac si prius huiusmodi in judicio publice abiurassent, nec illo vniquam tempore ad eorum pristinum statum, aut Cathedrales, Metropolitanas, Patriarchales, & Primariales Ecclesiasticas, seu Cardinalatus, vel alium honorem, aut quamvis aliam maiorem, vel minorem dignitatem, seu vocem actuam, vel passim, aut auctoritatem, seu monasteria, & beneficia, vel Comitatus, Baronias, Marchionatus, Ducatus, Regna, & Imperium restitui, reponi, reintegriari, aut rehabilitari possint, quinimodo secularis relinquantur arbitriae potestatis animaduertitione debita puniendi, nisi apparentibus in eis veræ penitentia iudiciosis, & condigna penitentia fructibus, ipsius Sedis benignitate, & clementia in aliquo Monasterio, aut alio Regulari loco ad peragendum perpetuam in pane doloris, & aqua misericordia penitentiam retrudendi fuerint. Quodque pro talibus ab omnibus cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia existentibus, ac quacumque etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, & Primali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate, & etiam Cardinalatus honore, seu mundana, etiam Comit. Baron. March. Ducal. Regia, & Imperiali auctoritate, excellentia pollutibus haberit, tractari, & reportari, & vt tales euitari, omnius humanitatis solatio destituti debeant.

*Jus patromatus
aut nominan-
ti habentes
aut beneficiis
propter hæ-
retismus vacan-
tiam remanentur
infra legistica
tempora pra-
faturae illius
personae.*

*Fauoresque
hæretorw
pernu bie
descripti inca-
rum.*

§. 4. Et qui jupatronatus, aut nominandi personas idoneas ad Cathedrales, etiam Metropolitanas, & Patriarchales, Primariales Ecclesiasticas, seu Monasteria, vel alia beneficia Ecclesiastica, per privationem huiusmodi vacantia habere pretenderint, ne illa diutina vacationis exponantur incommodis, sed de servitute hæreticorum erupta personis concedantur idoneis, que illarum populos in scimus justitia fideliter dirigunt, teneantur ad Ecclesiasticas, Monasteria, & beneficia huiusmodi alias personas idoneas infra tempus à jure, vel ex eorum concordatis seu compactatis cum dicta Sede initis statutum, nobis seu pro tempore existenti Romano Pontifici præsentare, alioquin tempore huiusmodi elapsa plena, & libera Ecclesiasticorum, Monasteriorum, & beneficiorum prædictorum dispositio ad nos, & Romanum Pontificem prædictum eo ipso pleno jure deuoluntur.

§. 5. Et insuper qui ipsos sic depræhensos, aut confessos vel convictos scienter quomodolibet receptare, vel defendere, aut eis fauere, vel credere, seu eorum dogmata dogmatizare præsumperint, sententiam excommunicationis eo ipso incurvant, efficianturque infames, nec vnde, persona, scriptis, vel nuntio, aut procuratore aliquo ad publica, seu privata officia, aut consilia, seu synodus, vel Concilium generale, vel prouinciale, nec conclave Cardinalium, aut aliquam fideliuum Congregationem, seu electionem alicuius, aut testimoniū perhibendum admittantur, nec admitiri possint. Sint etiam intestabiles, nec ad hæreditatis successionem accedant, nullus præterea cogatur eis super aliquo negotio respondere. Quod si forsitan Iudices extinxint, eorum sententia nullam obtineant firmitatem, nec aliqua causa ad eorum audientiam dedicantur: & si fuerint Aduocati, eorum patrocinium nullatenus recipiantur, si vero Tabelliones extiterint, instrumenta confecta per eos nullius sint penitus roboris, vel momenti. Et insuper clæsi omnis, & singulis Ecclesiasticis, etiam Cathedralibus, Metropolitanis, Patriarchalibus, & Primarialibus, & dignitatibus, Monasteriis, beneficiis, & officiis Ecclesiasticis, etiam, vt præfatur, qualificatis per eos quomodolibet obtentis,

de tam ipsis quam laici, etiam ut prædicti qualificati, & dignitatibus prædictis prædicti quibuscumque Regnis, Ducatibus, Dominiis, Feudi, & duchi, & hypotalibus per eos possessis privati existant, se ipso, Regnaque, Ducatus, Dominia, Feudi, & bona huiusmodi publicentur, & publicata sint, efficianturque iuri, & proprietatis sicut qui illa plumb occupauerint, si in sinceritate fidei, & virtute S.R.E. ac sub nostra, & successorum nostrorum Rom. Pontificum canonice intrantium obedientia fuerint.

§. 6. Adjacentes quod si illo vniquam tempore apparetur aliquem Episcopum, etiam pro Archiepiscopo, seu Patriarcha, vel Primate se getentem, aut prædictis Romanis Ecclesiæ Cardinalem, etiam ut præfatur, Legatum, seu etiam Romanum Pontificem ante eius promotionem, vel in Cardinalem, seu Romanum Pontificem assumptionem a fide Catholica deviisse, aut in aliquam hæresim incidisse, seu schisma incurrisse, vel excitasse, aut commississe, promoto, seu assumptio de eo etiam in concordia, & de vnamini omnium Cardinalium assensu facta, nulla, irrita, & inanis existat, nec per susceptionem mœnies consecratio, aut subsecutam regiminis, & posse. administrationis possessionem, seu quasi, vel ipsis Romanis Pontificis inthronizationem, aut adorationem, seu ei præstitam ab omnibus obedientiam, & cuiusvis temporis in præmissis cursum, conualuisse dici, aut conualefcere possit, nec pro legitima in aliqua sui parte habetur, nullamque talibus in Episcopos, seu Archiepiscopos, vel Patriarchas aut Primates promoti, seu in Cardinales, vel Romanum Pontificem assumptis, in spiritualibus, vel temporalibus administrandi facultatem tribuisse, aut tribuere censeatur, sed omnia, & singula per eos quomodolibet dicta, facta, gesta, & administrata, ac inde secuta quæcumque viribus carcent, & nullam prorsus firmitatem, nec jus alicui tribuant, sintque ipsi sic promoti, & assumpti, eo ipso absque aliqua desuper facienda declaratione, omni dignitate, loco, honore, titulo, auctoritate, officio, & potestate privati, liceatque omnibus, & singulis sic promotis, & assumptis, si à fide antea non deuissent, nec hæretici fuissent, neque schisma incurrisserint, aut excitassen, vel commississent.

§. 7. Subditis personis tam clericis secularibus, & regularibus, quam etiam laicis, necnon Cardinalibus, etiam ob electioni ipsius Pontificis antea à fide deviū, aut hæretici, seu schismatici interfuerint, seu alias consenserint, & ei obedientia præstiterint, cumque adoraverint, ac Castellanis, Praefectis, Capitaneis, & Officialibus etiam aliae Urbis nostre, & totius Status Ecclesiastici, etiam eisdem sic promotis vel assumptis homagio, seu juramento, vel cautione obligatis, & obnoxii, ab ipsorum sic promotorum, vel assumptorum obedientia, & devotione impunè quandcumque cedere, cosque ut magos, ethnici publicandos, & hæresiarchas evitare, eisdem subditis personis fidilitati, & obedientiæ futurorum Episcoporum, Archiepiscoporum, Patriarcharum, Primatium, Cardinalium, & Rom. Pontificis canonice intrantis nihilominus adstrictis remanentibus, & ad majorem ipsorum sic promotorum, & assumptorum, si eorum regimen, & administrationem continuare voluerint, confusionem, contra eosdem sic promotos, & assumptos, auxilium brachii secularis implorare, nec propterea tales ab ipsorum sic promotorum, & assumptorum fidelitate, & obedientia, præmissorum occasione recedentes, tanquam tunica Domini scissores aliquarum censoriarum, seu paenarum vltioni subiaceant.

§. 8. Non obstante constit. & ordinationib. Apostolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis eisdem Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, Primitibus, & Cardinalibus, ac quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa sciencia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu etiam consistorialiter, aut alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & intovatis, ac etiam in corpore juris clausis, necnon quibusvis capitulis conclavis, etiam juramento, aut confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & per nos ipsos juratis. Quib. omnib. eorum tenores presentibus pro expressis, & de verbo ad verbū insertis habentes illis alias in suo labore permāsuris, hac vice duxat specialiter.

PAULUS QUARTUS.

83

*Jus publicum
cum
non invovi
base publi-
cacionem, id est
sufficiens publi-
cario bullae
Pii V. cit. in
rubrica.*

*§. 9. Ut autem presentes literas ad omnium quorum
intercessum notitiam deducantur, voluntus est, seu carum
transumptum (cui manu notarii publici subscipto, &
sigillo aliquius personae in dignitate Ecclesiastica confi-
ficitur munio, plenam fidem adhiberi debere determina-
mus) in Basilicae Principis Apostolorum de Vibe, &
Cancellaria Apostolicae valvis, atque in facie Campi
Flora per aliquos ex cursoribus nostris publicari, & af-
figi, earumque copiam inibi affixam dimitti, publicatione
nemque, adiunctione, & copia affixa dimissionem hujus-
modi sufficiere, & pro solemni, & legitima haberi nec
aliam publicationem requiri, aut expectari debet.*

*§. 10. Nulli ergo omnino hominum licet hanc pa-
ginam nostram approbatissimam, innovationis, sanctionis,
statuti, derogationis, voluntatum, decretorum infringere,
vel ei auctus temeratio contrarie. Si quis autem hoc at-
tentare presumperit, indignationem Omnipotens Dei, ac
beatiorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit
incusurum.*

*¶ Dat. Roma apud Sanctum Petrum, Anno Incarnatio-
nis Dominicæ 1559. 15. Kal. Martii. Pontificatus nostri
anno 4.*

† Ego Paulus Catholicæ Ecclesiæ Episc. St.

*Card. subscr. † Ego Ioan. Bellayus Episcopus Ostien. St.
† Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen.
† Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tuscan.
† Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Pagan.
† Ego P. Card. Episcopus Albanen.
† Ego R. Card. S. Angeli Major Pœn.
† Ego T. Card. Crispus.
† Ego Fulvius Card. Perusinus.
† Ego Ioan. Mich. Card. Saracenus.
† Ego Ioan. Card. S. Vitalis.
† Ego Ia. Card. Puteus.
† Ego Hier. Card. Imolen.
† Ego B. Card. Tranen.
† Ego Diomedes Card. Arianen.
† Ego Scipio Card. Pisatum.
† Ioan. Card. Reumanus.
† Ioan. Antonius Card. S. Pancratii.
† Ego Tha. Card. Galdus.
† Ego Virg. Card. de Spoleto.
† Ego F. M. Card. Alexan.
† Ego Clem. Monilicenus Card. Aræc.
† Ego G. Af. Diac. Card. Cam.
† Ego N. Card. de Sermoneta.
† Ego Ia. Card. Sabellus.
† Ego Hier. Card. S. Georgii.
† Ego Innoc. Card. de Monte.
† Ego Aloy. Card. Cornelius.
† Ego C. Card. Cæsa.
† Ego Alfon. Card. Neapolit.
† Ego Vitellotius Card. Vitellius.
† Ego Ioan. Baptista Card. Consiliarius.*

Locus Signi. Dominus mihi adjutor.

XX. Revocatio quarumcumque exemptionum con-
cessarum à solutione subsidii triennalis in
Statu Ecclesiastico impositi.

*Hoc subsidium imposuit Paul. III. sup. in ejus const.
39. Decens. Et exemptiones revocarunt quam-
plures Pont. & postremo Paul. V. in const. 9. in ma-
ximis, ubi dicam.*

P A U L V S P A P A IV.
Ad futuram rei memoriam.

*Edit. An. Dc.
1559.*

Scamnum.

Cvpientes indemnitat Cameræ Apostolicae, que vt
omnibus notum est, multo ære alieno gravata exi-
Bullar. Mag. Tom. I.

*tit, quantum cum Deo possumus consulere, que in p[ro]p[ri]o
gravamen emanasse compertimus, de medio tollere cu-
ramus, vt exinde suum, prout decens est & honestum,
consequi possit.*

*¶ Nuper sane nobis innovuit, quod licet alias fel. rec. Paul. III. bis.
Paul. Pap. III. predecessor noster, de statutum suorum, de
quo numero tunc eramus, consilio cunctis impositioni-
bus extradimensionis sublati, vnum vnicuique subsidium
trecentorum millium scutorum per totam ditionem Ec-
clesiasticam pro triennio solvendum, & exigendum im-
posuerit, & impostio hujusmodi de triennio in trien-
nium successive protogata, & semper exacta fuit, di hilo-
minus exactio hujusmodi eas tantibus diversis exceptio-
nibus, libertatibus, & immunitatibus à solutione ipsius
subsidii diversis Communitatibus, & universitatibus, ac
particularibus personis, sicut non Civitatibus, Terris, Op-
pidis, & locis nostri Status Ecclesiastici concessis, & fa-
ctis, diversarum portionum ejusdem subsidii donationi-
bus seu remissionibus, vix ad diuidendum summa trecen-
torum millium scutorum hujusmodi ascendit, ex quo ed-
em Cameræ, que aliunde non habet unde onera illi in
dies incumbentia sufferte possit, & illius creditoribus,
qui sua credita ab ipso recuperare nequeunt, maximum
succedit detrimentum.*

*¶ 2. Quapropter premissis occurtere, & vt tam Ca-
mera, quam creditores prefaci, quod suum est consequi
possint, providere volentes, Motu proprio, & ex certa
scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes,
& singulas exemptiones, libertates, & immunitates à so-
lutione subsidii hujusmodi quibusvis Communitati-
bus, & Universitatibus, ac particularibus personis, enjus-
cumque status, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis,
& præminentia existent, necnon Civitatibus, Terris,
Oppidis, & locis dicti Status, sub quocumque etiam
Comitali, Marchionali, Baronali, vel Ducali, aut quovis
allo tam majori, quam inferiori titulo, vel per aliquem
S.R.E. Cardinalem regantur, & gubernentur, sub qui-
buscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam
derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, &
insolitis clausulis, necnon irritant, & alii decretis sub
quocumque titulo, vel colore, ex quibusvis quantum-
cumque virginissimis causis, & quorumvis etiam Comi-
tam, Marchionum, Ducum, & quorumvis aliorum Prin-
cipium, seu etiam ipsius R.E. Card. intuitu, & contempla-
tione per quoscumque Rom. Pont. præd. nostros, ac nos,
& Sedem Apost. etiam motu, scientia, & potestatis ple-
nitudine similibus, aut alias quomodolibet concessas, &
factas, quarumvis ipsius subsidii portionum donationes,
seu remissiones, vel alias gratias, ac quascumque super-
inde, tam sub plumbo, quam in forma brevis confectas
literas, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum inscre-
rentur præsentibus pro expressis habentes, Apostolica
auctoritate, tenore præsentium revocamus, cassamus, ir-
ritamus, & annullamus, ac viribus penitus evacuamus,
& pro revocatis, cassis, irritis, & nullis, ac viribus peni-
tutus, & omnino vacuis haberi, & nemini superindit suffra-
gari posse volumus. Cameramque ipsam aduersus exem-
ptiones, libertates, immunitates, donationes, & remissio-
nes prædictas ad pristinum, & eum, in quo antequam
illæ emanarent quomodolibet erat, statum restituiimus,
reponimus, & plenariè reintegramus, restitutamque,
repositam, & plenariè reintegratam esse determinimus
in omnibus & per omnia, ac si exemptiones, libe-
rates, immunitates, donationes, remissiones, & gratiae
hujusmodi nunquam emanasset.*

*¶ 3. Mandantes Thefaurariis provinciarum, Civita-
tum, Terrarum & locorum ditionis & Status prædicto-
rum, ac quibusvis aliis ipsius subsidii exactoribus, ac ce-
teris ad quos spectat, vt subsidium prædictum, juxta il-
lius impositionis continentiam, & tenorem à Communi-
tatis, Universitatibus, personis, Civitatibus, Terris,
Oppidis & locis hujusmodi integre exigant, & exigi cu-
rent, & faciant.*

*¶ 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.*

Dat. Roma apud S. Petrum, sub annulo Piscatori,

15. Aprilis, 1550. Pont. nostri anno 4.

A A a a 2 Archie

catoris die decimana Julii, Pontificatus nocti anno
quinto.

XXI. Archiepiscopi & Episcopi cujuscumque Ordinis professores, ad claustra suorum Ordinum redeentes, ad ejus officia, & dignitates allumi non possint.

P A V L V S P A P A IV,
Ad perpetuam rei memoriam.

*Editio A.D.
1559.*

Exordium.

IN sacra B. Petri Sede, meritis licet in variis, divina dispositione collocati, ad ea per via sub religionis iugulo Dominu famulantum quieti consultur, & ambitionis via præcluditur, diligenter intendimus, & in his nostri pastorali officii parte, & orabilitate impertimus, prout in Domino conspicere salubriter expedire.

Causa hujus causis. §. 1. Cùm itaque, sicut nobis innuit, nonnulli Episcopi, & Archiepiscopi diversorum Ordinum professo-

res dignitates, & officia, etiam superioritates nuncipatas suorum Ordinum ambientes, ad hoc ut ad illa assumi, eaque obtinere valerent, ab eorum Ecclesiis quibus præterant, etiam munere consecrationis per eos suscepimus, per Sedem Apostolicam absolvit procurauerint, & ad claustra suorum Ordinum redeentes, se ad dignitates, & officia, ac superioritates hujusmodi diuersis modis, & yis assumi, atque consequi fatigent, & exinde quamplices dissensiones, & contentiones, ac religionis inobedientia exortæ fuerint, & in dies exoriantur in animatum suarum periculum, & dictorum Ordinum op- probrium ac scandalum plurimorum.

Archiepiscopi & Episcopi tenebunt, provt ex debito Pastorali officii redemptus ad claustra suorum Ordinum, ad officia alia. §. 2. Nos præmissis, propt ex debito Pastorali officii redemptus ad claustra suorum Ordinum, tenemus, providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia volumus, & Apostolica auctoritate statuimus, & ordinamus, quod nullus cujusvis Ordinis, seu Religionis professor, Episcopus, seu Archiepiscopus, sumi non posse postquam munus consecrationis hujusmodi suscepimus (etiam si in vinculo Ecclesiae cui præfuerat, per Sedem eandem absolvutus, eique quod in suo Ordine remanere, & ad dignitates, & officia, & superioritates hujusmodi assumi, eaque obtinere posset per Sedem eandem, seu illius auctoritate concessum fore) ad dignitates, aut officia, seu superioritates hujusmodi cujuscumque qualitatibus existant, & quovis nomine nuuuentur eligi, seu assequi, aut obtinere nullatenus possit, & ineligibilis, ac ad ea obtinenda perpetua inhabilis existat.

Dispensationes de subverso concessa annulacione. §. 3. Ac quævis indulta, concessiones, dispensationes, & facultates, ac aliæ gratiæ ei, tam à nobis, & Sede prædicta, etiæ per literas Apostolicas, etiam in forma Brevis, vel alias ab ejus Legatis, seu Nuntiis, aut Majori Pœnitentiario nostro, quam à Superioribus dictorum Ordinum, ac quibusvis aliis etiam ad id potestatem & auctoritatem habentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoris, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu & scientia similibus, & desuper haec tenus concessa, & in posterum conceden, nulla & invalida, nulliusque roboris vel momenti sint & esse censeantur.

Elegentes eos ad officia scienter, præter aliendis, ac voce activa & passiva privatarum. §. 4. Et si quis eum de cætero ad dignitates, seu officia, aut superioritates hujusmodi scienter elegerit, jure eligendi, & eligendi perpetuè careat, ac voce activa & passiva eo ipso privatus existat. Revocantes, cassan. annullan. omnia & singula indulta, concessiones, dispensationes, facultates, & gratias hujusmodi, quorum tenores ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus haberi voluntus pro expressis. Ac decernentes irritum, &c.

Clausula derogatoria. §. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon dictorum Ordinum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Episcopis & Archiepiscopis prædictis, ac quibusvis aliis concessis, cæterisque contrariis quibuscumque.

F'los episcoporum. §. 6. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, quod præsentium literarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alienius Curia Ecclesiastica seu persona in dignitate Ecclesiastica constituta manitis eadem prorsus fides, &c.

D. M. A. 5. die 29. Julii. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Pis-

Die 22. Julii 1559. retroscripta littera Apostoli publicata in forma Brevis affixa & publicata fuerant in vallis Canelli Martis Apollonie, ac in aie Campi Flo- ri, dimissi copiis afflatis per me Adardum Nicolaum S. D. N. Papa Curs.

Nicolaus de Mattheis Mag. Curs.

Sequentem Iohannis XXII. Confirmationem, que bellum tempore & mira loco edita fuerat, nunc integrum exhibebimus ex vetusto exemplari Romano de promptam: de quejam supra, folio 224. col. 2, fuit in principio, Exhortum admonitionis.

Canonizatio S. Thomæ Episcopi Herfordiensis VII. in Anglia, ejusque relatio in numerum SS. Confessorum, cum sue festivitatis institutione pro die 2. mensis Octobris.

O A N N E S P A P A X X I I I. Editio A.D. 1540. Universis Christi fidelibus presentes litteras inserviatis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Unigenitus filius splendor gloria ac figura substan- *Exordium.* tia Patris, qui pro lapsi medela hominis exinanis semetipsum, factus in utero Virginis Verbum caro, de horto militantis Ecclesiae modis rosas coloris ignei, nunc lilia candoris nivei, nunc violas odoris placidi colligere, suisque offerre aspectibus non desistit, in hodiernis temporibus, ad vesperascente die, Mundi hujus labilis termino propinquante, de radice matris Ecclesiae florem fecit ascendere, ex Jacob nostro ori ori jussit stellam splendidam matutinam.

S. T. Thomæ Episcop. in Anglia & Deo datus. §. 1. Ecce namque quod qui sedens in throno omnia facit nova, novi Confessoris, B. videlicet Thomæ Herfordiensis quondam Episcopi, nova magnalia Mundo prodit ejus fama, offert magnificè, vitam offert imitan- dam a cunctis, vt regulam fulgidam & exemplar.

De cunctis mortis celum & terrae. §. 2. Lætentur igitur cæli lussum, qui hunc sanctum gloriosum in se suscipiunt, & exultet terra deorsum, quæ superius transmittit Præsule tam mirandum. Plaudant ab hoc cœtus Angelici, & canoro jubilo Deum laudent. Huic occurrant cœlestes cuncti. Hunc collaudent festiue cœli cœui. Colletur immensa Christi sponsa mater Ecclesia tantæ prolixi claritate foecunda, quæ terram deserens, & terrena, cœlestis imperii admirabilis ipse ineffabili throno gaudet.

De cunctis temperantia & fortitudine. §. 3. Ut autem lucerna splendida virtus sua posita super candelabrum domus Dei non lateat, sed paterat cunctis fidelibus, vt cœlestis & perpetua virtus norma, de quis fortibus moribus & actibus aliqua de multis ad utilitatem audientium referamus. Ipse namque, quem fides firmum, spes erectum, Dei, & proximi abundans charitas fecit latum, circumspetum prudentia, temperantia in omnibus ordinatum, innoxium cunctis justitia, audacem & strenuum fortitudo, virtutum omnium aromatibus redolebat, velut plena divinorum charismatum apotheca.

Anglicus homo, & parentibus nobilibus & Caroli originem suam trahens, ab ætate primæa mortis honestate præclarus, studiis literarū sic se dedicavit totaliter, sic in ipsis sollicite studuit & profecit, quod tam in humanis scientiis, quam etiam in divina, honorem magisterii est adeptus; postque doctrinæ sua ratiōne longe lateque diffundens, quamplices ad justitiam eruditiv, velut luminare in mundo præfulgidum continentis verbum virtutis.

Vigiliis & nocturnis ratione & fornicando ne respiciatur. §. 5. Ne autem terrenæ carnis inhabitatio deprimeat secum sensum cœlestia cogitarem, ipsam, vt servaret spiritu, vigiliis & abstinentiis, necnon pungenti cilio, sed & cibi & potu parsimonia continua macerabat, abstinenſ à vino se; ins, sciens quod in ipso lubricum latet carnis. Sciens etiam quod Deus se promittit in futura objectum, & præmium mundis corde, à juventute sua calti

- estatis pulchritudinem adamevit. Proptereaque trahierum confortia, quae pretiosam virtutem animam rapiunt, ipsorum blanda colloquia prudentissime deviciunt; non verat namque quod propter mulieris speciem à qua factum est peccati initium, multi perierunt.*
- Manuscriptu-
m, benignissi-
m, misericor-
dia, & alii
virtutibus
amicuit.*
- Episcopatum
praelord ad
ministravit.*
- Orationi affi-
dit inven-
tibus.*
- Oves suarum
pascit &
xplic. verbo
& exemplo
narravit.*
- Sua Ecclesia
jura & gregem
sigillata ad
geminem de-
fensavit.*
- Obitus Roma,
& miracula
mirifica subfe-
cunda sunt,
genuorum ali-
gia recensem-
tura.*
- Puella stagni
submersa, vi-
ta restitu-
ta.*
- Infans aqua
submersus &
mortuus fui-
ciatur.*
- Fuerit flumine
submersus fa-
lure reddidisse.*
- Parvulus
multo bourn
curra contri-
nuo vitam
recuperat.*
- Infans ob lati-
sum in quad-
dam fossarum
mortuus vi-
tam consequitur.*
- Mulieri longo
tempore con-
trafacta sanitas
restaurata.*
- Puella pes fi-
bulis pueris.*
- ex fistulis putrefactam, ita quod nec stare, nec ire posset, tamen
terat, nisi se super femur trahendo per terram, portata
ad dicti Sancti tumulum per passum, fuit ibidem à dicta
infirmitate curata.*
- §. 6. Iste Sacerdos, etiam ut alter Iob, simplex, rectius, ac
timens Deum, à Christo dicit esse manu factum, sicut
corde, humilem, & benignum, misericordia nihilominus,
quae ab infante secum crevit, ergo pauperes & afflitos
sive pietatis vescera sic affectit, quod ipse verus pauper
spiritu, diues rebus illos largis sustentabat elemosynis,
istos vero crebris consolationibus resouebat; cum Apo-
stolo namque Paulo infirmabatur cum infirmisibus, &
cum patientibus scandalum, vrebatur.*
- §. 7. Hic demum Sanctus de innocentie agno factus
in Herfordiensis Ecclesia bonus pastor se ipso in mente
major effectus est, studens semper de virtute progreedi in
virtutem, quo in tempore in Dei templo, in virtutum
cultu positus sic effulgit, quod merito gemma Praesu-
lumi dici posset.*
- §. 8. Orationi verd insuebat assidue, ac sui fervorem
spiritus demonstrabat in orationibus & celebratione
Missie abundauer ex oculis lachrymæ defluentes.*
- §. 9. Continuas verd sibi oves perduebat ad pasca, &
& à lupis protectas rapacibus, pafasque verbo & exem-
plo pariter ad Christi caulas sedulè traducebat.*
- §. 10. Jura verd sua Ecclesia defendebat, induitus
justitia & lorica, paratus namque pro sibi commissio
grege animam ponere, non timuit in hoc Principem
nec magnatem.*
- §. 11. Et quia dignum erat quod huic tam excellenti
merito daretur aeterna requies post laborem, cum pro
sua causa Ecclesia ad Romanam pervenisset Curiam, dicim clausit extremum, receptis devotè prius Ecclesie
Sacramentis. Sicque vir felix iste ad Deum transmit-
tendo spiritum, de peregrino factus est eximus celi ci-
vis: & quia decebat multum divina potentiam Maje-
statis, ut Sanctum hunc in caelis regnare secum per sig-
norum evidenter Fidelibus declararet, ipsum coru-
care in terris miraculis multis fecit, quorum quedam
fidelibus probata testimonio, ad Dei laudem, & Sancti
hujus gloriam duximus inferenda.*
- §. 12. Quædam namque puella ætatis annorum quin-
que, quæ tempore longo in quadam profundo stagno
steterat mortua & submersa, extracta inde frigida tota
& rigida, non habens signum aliquod vite, facta ad
Sanctum hunc pro ejus resuscitatione voto, vite fuit
pristinæ restituta.*
- §. 13. Infans etiam biennis quidam submersus & mor-
tuus, extractus inde, post factum pro ipso votum mira-
culo fuit suscitatus.*
- §. 14. Puer quidam annorum novem submersus in
quadam flumine, postquam extractum de aqua Sancto
huic aliqui devoverunt, restitutus est vite pariter & sa-
luti.*
- §. 15. Parvulus alter ætatis unius anni cum dimidio,
cujus supra caput dormientis in area rota traniverat
onusti currus, qui à bobus quatuor trahebatur, mor-
tuus ex hoc, recuperavit vitam & animam meritis hujus
Sancti.*
- §. 16. Infans alias nondum ætatis annorum duorum,
in fundo cuiusdam fossarum, in quem locum de ponte al-
titudinis magnæ de nocte asseritur cecidiisse, repertus
mortuus, frigidus omnino & rigidus, absque aliquo
signo vite, delatus ad hunc Sanctum, vite fuit mira-
biliter restitutus.*
- §. 17. Mulier quædam, quæ septem annis sic con-
tracta fuerat, quod nec stare, nec ire poterat per seip-
sam, portata ad tumulum S. Thomæ, oratione ibidem
facta per ipsam, restituta fuit pristinæ libertati sanitatis.*
- §. 18. Quædam insuper puella annorum quinque,
quæ pedem unum habebat annis pluribus quasi totum*
- ex fistulis putrefactam, ita quod nec stare, nec ire po-
sset, tamen
terat, nisi se super femur trahendo per terram, portata
ad dicti Sancti tumulum per passum, fuit ibidem à dicta
infirmitate curata.*
- §. 19. Altera mulier, quæ per annos plures visu ca-
ruerat, nec quicquam ire poterat, nisi ut cœca ab altero
disceretur, tunc ad Ecclesiam Herfordensem, & facta
oratione ad sepulcrum Sancti Thomas, fuit à dicta cœci-
tate continuo liberata.*
- §. 20. Puer infante annorum quinque, qui ex infir-
mitate quadam omnibus visu perdiderat, & duobus an-
nis manu, ita cœca & ducus ad hujus Sancti tumu-
lum, oratione facta visu liberavit, perfecit.*
- §. 21. Quidam etiam homini, i. gibbum ad quanti-
tatem unius ovi anseris, ortum in collo suo portaverat
multi annis, orans ad tumulum hujus Sancti, & dena-
tum offerebat, cum quo in modum crucis retigerat di-
ctum gibbum, statim curatus omnino fuit, & à dicto
gibbo penitus liberatus.*
- §. 22. Prædictis & aliis multis miraculis Sandum his alii &
suum clarificavit Deus, qui facit miracula magna solus. Thomas clari-
ficatus, certè miracula opera tua Deus, qui sic per
coelestes spiritus gubernas terrena omnia & disponis.
Hæc sunt certè miracula opera tua Deus, qui sic per
vid. miracu-
lin. & proprie-
tatem &
terra latrone
ruina minuit, reparas inmirabiliter de terrenis. Hi sunt
Sancti tui, omnipotens Deus, qui tu dono gratiae semi-
per vivent, rubent ut rosa, carent sicut lily, ut inel-
placent, currunt ut spiritus, fragrant ut balsamum, ut
Sol fulgent. Sic clemens Deus Sanctum suum Thomam
glorificans, fidem firmat, nubilosos errores dissipat &
confundit, ad superna nostros rapit effectus, amoris
flamnis succendit frigida corda nostra. In hac fititur ix-
ta die, quam fecit Dominus, qua Confessor iste in Dei
throne coronat gloria clarus sedet, laudet Deum omnis
spiritus, cœli cœlorum clamore ineffabili Deo canant,
Sanctorum Ecclesia mente ac spiritu in chordis & or-
gano Deo psallat: sed eo magis plaudet Herfordias, quæ
sui thesaurum corporis contines tam immensum. Nam
quem in terris habuisti pastorem, nunc obtines in cœlis
sedulum protectorem.*
- §. 23. Verum quia multum convenit, ut quem Deus
in cœlis glorificat, in terris ad suum fructum & gaudi-
dium mundus colat: Nos de ipsius vita & miraculis
inquiri facimus diligenter, deline super inventis per
nos & fratres nostros attenta ex imitatione habita &
discussione solerti, de ipsius sanctitate vite ac veritate
miraculorum plenarie certi facti, ad requisitionem in-
stantem, ac supplicationem humilem & devoutam Prä-
latorum multorum apud Sedem Apostolicam existen-
tium, de dictorum fratrum nostrorum consilio & assenti,
confisi de omnipotenti Dei misericordia, auctoritate
quoque Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, &
nostra, in Sanctorum Confessorum catalogo eum du-
ximus adscriendum.*
- §. 24. Ideoque Universitatem vestram monemus &
hortanturn attentè, per Apostolica vobis scripta mandan-
tes, quatenus 6. Non. Octobris festum Confessoris ejus-
dem devote & solenniter celebretis, ut pia ejus inter-
cessione & hæc à noxiis protegi, & in futuro semp-
terna gaudia consequi valeatis.*
- §. 25. Ut autem ad ipsius venerabile sepulchrum ar-
dentius & affluentius Christiani Populi confluat multi-
tudo, ac celebrius ejusdem Confessoris extollatur festi-
vitas, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui cum
reverentia illuc in eodem festo annuatim accesserint ip-
suis suffragiis petitiuri, de omnipotenti Dei misericor-
dia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus au-
toritate confisi, duos annos & duas quadragenas; ac
cedentibus vero annis singulis ad prædictum sepul-
chrum infra ejusdem fæti octavas, centum dies de in-
juncta sibi pœnitentia misericorditer relaxamus.*
- D. P. A. 4. 74
17. A. 74

FINIS TOMI PRIMI.